

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ
Katedra Elektronické kultury a sémiotiky

**Reprezentace smrti Afroameričana George Floydá v mediálním
diskurzu vybraných českých online deníků**

Diplomová práce

Adéla Lněničková

Vedoucí práce: Mgr. Irena Řehořová, Ph.D.

Praha 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně. Všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány. Práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Souhlasím s tím, že tato diplomová práce může být zveřejněna v elektronické knihovně FHS UK a může být využita i jako studijní text v plné verzi nebo její části.

V Praze dne 28. června 2022

Adéla Lněničková

Poděkování

Děkuji dr. Řehořové za souhlas s vedením překládané diplomové práce, za čas, optimismus a ochotu. Také děkuji rodině a blízkým za jejich podporu po celou dobu studia.

Obsah

1	Úvod	1
2	Teoretická část	4
2.1	Sociální a mediální konstrukce reality	4
2.1.1	Mediální reprezentace	5
2.2	Reprezentace menšin v médiích	7
2.3	Výzkumy zobrazení menšin v médiích	11
3	Kontextuální část	14
3.1	Hnutí Black Lives Matter (BLM)	14
3.1.1	Sociální hnutí	16
3.2	Obraz smrti George Floyda v amerických médiích	19
3.3	Obraz smrti George Floyda v českých médiích	23
3.4	Dopad kauzy ve Spojených státech i ve světě	24
3.4.1	Kulturní války a cancel culture	25
4	Analytická část	28
4.1	Výzkumný problém a cíl práce	29
4.2	Výzkumné otázky	30
4.3	Výzkumná metoda	30
4.3.1	Kritická diskurzivní analýza (CDA)	30
4.3.2	CDA a objektivita?	34
4.4	Výzkumný soubor	35
4.5	Reprezentace reality	38
4.5.1	Smrt George Floyda jako počátek velkých protestů	38
4.5.2	Smrt George Floyda jako politikum	51
4.5.3	Smrt George Floyda a levicová ideologie	58
4.6	Reprezentace identit	77
4.6.1	George Floyd	77
5	Závěr	82
	Literatura	89
	Přílohy	99

Abstrakt

Předkládaná práce se věnuje reprezentaci smrti Afroameričana George Floyda v mediálním diskurzu vybraných českých online deníků. Floydova smrt zaplnila americká, česká i světová média a aktivizovala hnutí Black Lives Matter. Práce se zaměřuje na konzervativněji orientovaná média (Echo24.cz, Reflex.cz a Forum24.cz), výzkumným vzorkem budou články v období od 29. května do 25. července 2020. Metodologickým zázemím práce je kritická diskurzivní analýza podle Normana Fairclougha, jež pracuje s několika základními typy reprezentace, které budou využity i v předkládané práci. Teoretická část nastiňuje sociálně-konstruktivistické paradigma, do něhož je práce zasazena, a seznamuje především s prací Teuna van Dijka a s výzkumy zaměřujícími se na mediální zobrazování menšin. Kontextuální část přibližuje problematiku sociálních hnutí, obraz smrti George Floyda v amerických a českých médiích, a události, jež smrt v USA (a později i v dalších částech světa) vyvolala. Analytická část odkrývá hlavní tři diskurzivní rámce, ve kterých bylo téma prezentováno, a sice *smrt George Floyda jako počátek velkých protestů*, *smrt George Floyda jako politikum* a *smrt George Floyda a levicová ideologie*. Tato část práce rovněž ukazuje reprezentaci hlavních aktérů či způsob, jakým bylo téma vztahováno k českému kontextu. Závěr shrnuje získané poznatky, zasazuje je do širšího kontextu a poukazuje na další možnosti výzkumu.

Klíčová slova

George Floyd, Black Lives Matter, sociální hnutí, kritická diskurzivní analýza (CDA), Norman Fairclough, kvalitativní výzkumná strategie, mediální diskurz, levicová ideologie, kulturní války

Abstract

The thesis focuses on the representation of the death of the African-American man George Floyd in the media discourse of selected Czech online media. Floyd's death filled the American, Czech and world media and activated the Black Lives Matter movement. The thesis focuses on conservatively oriented media (Echo24.cz, Reflex.cz and Forum24.cz). The research sample will be articles from 29 May to 25 July 2020. Critical discourse analysis according to Norman Fairclough is the methodological background of the work, it also works with several basic types of representation that will be used in the thesis. The theoretical section outlines the social constructivist paradigm in which the thesis is set and introduces in particular the work of Teun van Dijk and research focusing on media representations of minorities. The contextual part introduces the theory of social movements, the portrayal of George Floyd's death in the American and Czech media, and the events that the death triggered in the US (and later in other parts of the world). The analytical part reveals the main three discursive frames in which the topic was presented, namely *the death of George Floyd as the beginning of the great protests*, *the death of George Floyd as politics*, and *the death of George Floyd and left-wing ideology*. This part of the thesis also shows the representation of the main individuals or the way in which the topic was related to the Czech context. The conclusion summarises the findings, places them in a broader context and points to further research opportunities.

Key words

George Floyd, Black Lives Matter, social movements, critical discourse analysis (CDA), Norman Fairclough, qualitative research strategy, media discourse, left-wing ideology, culture wars

1 Úvod

V květnu roku 2020 zemřel Afroameričan George Floyd v důsledku udušení bělošským policistou Derekem Chauvinem. Kauza zaplnila česká i světová média a oživila hnutí Black Lives Matter (dále BLM), které svými protestními akcemi bojuje proti rasismu a policejnímu násilí. Událost šokovala svou brutalitou a ve Spojených státech vyvolala opět debatu o tvrdosti a legitimitě policejních praktik. Američtí policisté mají ročně na svědomí tisíc lidských životů (mappingpoliceviolence.org), přičemž zdroje dokládají, že pokud je občan Spojených států Afroameričan, pravděpodobnost, že bude zabit policií, je třikrát¹ větší než v případě bílé většiny (*ibid.*). Policista klečel Floydovi na krku 8 minut a 46 sekund, tento údaj se pak stal jedním z hesel, které hnutí BLM během protestů používalo, společně např. s heslem „I can't breathe“ (*Nemohu dýchat*), které znehybněný Floyd opakoval.

Hnutí BLM má svůj počátek v roce 2013, tehdy vzniklo v reakci na smrt sedmnáctiletého Afroameričana Trayvona Martina. Mladík byl zastřelen za neznámých okolností během potyčky se zasahujícím policistou Georgem Zimmermanem, sám nebyl ozbrojen. Zimmerman byl nejprve vzat do vazby a po pěti hodinách propuštěn s tím, že se jednalo o sebeobranu; o několik měsíců později byl však obviněn z vraždy druhého stupně, ale v červenci 2013 byl znovu propuštěn a soudem označen za nevinného. Krátce poté se na sociálních sítích začal šířit hashtag #BlackLivesMatter, jenž dal vzniknout decentralizovanému sociálnímu hnutí Black Lives Matter.

Po smrti George Floyda vypukly ve Spojených státech velké nepokoje, mnohdy označovány za největší rasové protesty od 60. let minulého století, kdy Afroameričané, v čele s Martinem Lutherem Kingem Jr., bojovali proti rasové segregaci. Protesty se poté dostaly i do zbytku světa, a proti rasismu a policejnímu násilí se tak demonstrovalo také v Evropě, v Austrálii i na Novém Zélandu. Smrt George Floyda rezonovala po celém světě a v jejím důsledku ve společnosti došlo (a stále dochází) k mnohým změnám: vedla například k větší citlivosti vůči tématům rasismu a ke snaze vypořádat se s přežívajícími znaky oprese na celospolečenské úrovni. Společnost začala přehodnocovat svůj vztah k

---

¹ Více než polovina obětí policejního násilí jsou běloši, statisticky však vychází, že se Afroameričané stávají oběťmi neúměrně více, neboť jich je početně daleko méně než amerických bělochů (Afroameričané tvoří méně než 13 % obyvatel USA, ačkoliv umírají rukou policie více než dvakrát častěji než běloši, viz washingtonpost.com, 2022).

historii a způsobům jejího zobrazování, což následně vedlo (a stále se tak děje) k odstranění některých soch či pomníků osob s kontroverzní minulostí, k přejmenování ulic, institucí či produktů nebo k veřejným omluvám zemí za svou koloniální minulost.

Předkládaná práce zkoumá mediální reprezentaci smrti George Floyda v diskurzu vybraných českých online deníků. Použitou metodou bude kritická diskurzivní analýza podle Normana Fairclougha (např. 1992, 1995, 2003). Pro analýzu jsem si vybrala konzervativní česká média, a sice deníky Echo24.cz, Reflex.cz a Forum24.cz. Hlavní výzkumná otázka se táže po mediální reprezentaci Floydovy smrti ve vybraných médiích neboli na to, jaké jsou převažující diskurzivní rámce, ve kterých je téma prezentováno. Dílčí otázky se týkají reprezentace identit (aktérů), kterých se téma týká, vztahu tématu k českému kontextu (zda jsou např. používány určité paralely, jež by spojovaly téma s českým prostředím) a tomu, zda se diskurzivní strategie shodují napříč zkoumanými weby.

Témata, která si média vybírají a jak o nich píšou, významně souvisí s tím, jak se médium profiluje a jak chce být vnímáno. Smrt George Floyda zaplnila prostor amerických, českých i světových médií. Analýza amerických zpravodajských médií poukázala na to, že média, tradičně chápaná jako politicky konzervativní, Floydovu smrt spíše spojovala s rabováním a nepokoji v ulicích než s rasismem, zatímco média liberálně-levicové orientace spojovala Floydovu smrt s rasismem daleko častěji (Signal AI, 2020). Předmětem zájmu této práce jsou diskurzivní rámce, s nimiž se v souvislosti s informováním o smrti George Floyda setkáme v českých konzervativních médiích, a to, jak konkrétně se do nich propisuje jejich politická orientace.

V teoretické části nejprve představím sociálně-konstruktivistické paradigma, na kterém práce staví, definuji sociální a mediální konstrukci reality, vysvětlím, co je to mediální reprezentace a z jakých pozic vychází. Dále představím výzkumy, jež se věnují mediálnímu zobrazování menšin a které upozorňují například na to, že menšiny mají do médií ztížený přístup a jejich zobrazování často podléhá silné stereotypizaci (jsou jim přisuzovány negativní vlastnosti, abnormality v chování apod., viz např. van Dijk, 2000). Jedním z hlavních zdrojů bude práce nizozemského akademika Teuna van Dijka (např. 1993, 2000, 2008), který se zabývá především rasistickými diskurzemi, a vnímá masová média jako hlavní zdroj reprodukce rasismu.

Kontextuální část práce se věnuje širšímu zakotvení diplomové eseje v nezbytném kontextu, seznamuje s hnutím BLM, jeho cíli a požadavky, s obecnou problematikou a specifiky sociálních hnutí, přibližuje, jak se o smrti George Floyda psalo v amerických médiích a k jakým společensko-kulturně-politickým důsledkům Floydova smrt vedla. Analytická práce staví na kritické diskurzivní analýze tak, jak ji rozpracoval Norman Fairclough, a rozděluje poznatky do dvou základních bloků, rovněž v inspiraci s Faircloughovým tematickým členěním: na reprezentaci reality a reprezentaci identit. V závěru shrnuji získané poznatky, zodpovídám výzkumné otázky a jejich dílčí části, propojuji poznatky s dosavadním zjištěním a snažím se je vztáhnout na širší kontext, také zde zhodnocuji přínosy předkládané práce a navrhuji další možnosti výzkumu.

2 Teoretická část

V této části práce bych ráda zmínila teoretická východiska, o která se závěrečná práce opírá. V první řadě zmíním sociální a mediální konstrukci reality, v části „Reprezentace menšin v médiích“ seznámím s tím, jaký obraz je v médiích s menšinami dlouhodobě spojován, a rovněž přiblížím dílo nizozemského lingvisty a společenského vědce Teuna van Dijka, který je považován za jednoho ze zakladatelů kritické diskurzivní analýzy, ale také, což je pro tuto práci významnější, se profesně zabývá otázkou rasismu v diskurzu. Nakonec zmíním existující výzkumy, jež jsou pro mou práci relevantní a jež se týkají především mediálního zobrazování menšin.

2.1 Sociální a mediální konstrukce reality

Dílo Petera L. Bergera a Thomase Luckmanna z roku 1999 patří ke klasickým pracím sociologie vědění, potažmo celých společenských věd, a pomůže nám vymezit základní oblast, ve které se budeme pohybovat. Autoři přicházejí s významným poznatkem, a sice že sociální realita, tak, jak ji vnímáme všude kolem sebe, není daností, ničím „objektivním“, ale spíše produktem lidské činnosti (je „konstruována“). Autoři nabourávají představu, že existuje nějaký „vnější“ svět, který je na člověku, jako na sociální bytosti, zcela nezávislý. Nejen že je člověk s vnějším světem v neustálé interakci, ale rovněž ho i utváří.

Autoři (1999) zmiňují, že pojmy „realita“ a „vědění“ jsou sociálně relativní a co může být realitou např. pro „tibetského mnicha“, nemusí být pro „amerického podnikatele“ (ibid.: 10), čímž říkají, že určité „reality“ i „vědění“ fungují vždy v určitých sociálních kontextech. Vztah člověka a sociální reality vysvětlují procesy *externalizace*, *objektivizace* a *internalizace*.

Člověk vstupuje do sociálního řádu jako jeho tvůrce, neustále jej vytváří, a činí tak při své externalizaci (konkrétně tedy jakýsi proces zásahu člověka do vnější reality): „sociální řád existuje *pouze* jako produkt lidské činnosti“ (ibid.: 56). Následně dochází ke „zvěcnění“ (k procesu objektivizace), tehdy produkty, jež člověk vytvořil, pro něj nabývají objektivní povahy a má pocit, že „objektivní“ sociální svět existuje mimo něj a nezávisle na něm. Autoři zde též zmiňují klíčovou úlohu jazyka, který je pro pochopení

reality každodenního života zcela nezbytný. Celý proces dovršuje internalizace, kdy je objektivizovaná sociální realita součástí socializace člověka. Nyní tedy již víme, že veškeré společenské jevy jsou pouze lidskými konstrukty. A stejně tak je to i se symbolickým světem – člověk se odkazuje k symbolům a jejich významům, které si v podstatě sám vytvořil (Bergera & Luckmann, 1999).

Významnou roli v konstrukci reality sehrávají média, neboť často fungují jako zprostředkovatel informací: člověk se zřídka dozvídá informace o tom, co se děje ve světě, přímo, velkou část informací získává skrze média, která rovněž významně ovlivňují jeho postoje a chování (více Jiráček & Köpplová, 2007: 151). Média, jakožto společenská instituce, se podílejí na konstruování reality, stejně však jako v případě sociální reality celkově si člověk neuvědomuje její „konstruovaný“ (nikoliv přirozený) charakter, a k informacím z médií tak přistupuje jako k realitě o sobě (k něčemu, co „je“ a existuje mimo nás, bez nás). Média jistě publikum ovlivňují, ať již nastolováním témat, či modifikováním postojů ke skutečnosti (Jiráček & Köpplová, 2007: 165).

2.1.1 Mediální reprezentace

Do tématu může vhodně uvést slovníková definice reprezentace reality, již zmiňuje Reifová. Dle autorky se jedná o „způsob uchopování skutečnosti prostřednictvím znakového systému (→ kódu), zejm. pomocí přirozeného jazyka. Funkcí procesu reprezentace je přenesení něčeho minulého nebo nepřítomného do přítomnosti (...) V důsledku je v procesu r. r. (reprezentace reality, pozn.) současně realitě dodáván význam“ (Reifová, 2004: 211-212). Jednoduše řečeno, reprezentace je produkcí významů prostřednictvím jazyka (Hall, 1997: 16), významy se posléze vyměňují mezi členy příslušné kultury a součástí procesu je používání jazyka, ale i znaků a vizuálních prvků (např. obrazů), které zastupují a/nebo reprezentují věci (ibid.). Přívlastek „mediální“ pak odkazuje k tomu, že úlohu „reprezentace“ vykonávají média, že jsou těmi hlavními zprostředkovateli.

V kontextu této práce je *realitou*, o které hovoří Reifová, smrt George Floyda a tím, jak jednotlivá média o události referují (jak o události píše, tedy právě prostřednictvím jazyka), produkují odlišné významy; to je na první pohled patrné, pokud v některých článcích čteme o Georgi Floydovi jako o „panu Floydovi“ (145), „Něžném obrovi“ (151), a v jiných jako o „recidivistovi“ (62), „kriminálníkovi“ (33) či „vyhazovači“ (153).

Aby obraz toho, co reprezentace reality (potažmo mediální reprezentace) přesně je, byl kompletní, můžeme doplnit, že reprezentací se v mediálních studiích velmi často rozumí dva vzájemně se doplňující jevy: „1) fakt, že mediální produkce předvádí v nějaké podobě svět, jak ho známe či jsme schopni a ochotni akceptovat, a současně 2) skutečnost, že v tomto předvádění jsou abstraktním – tedy ideologickým – pojmům (...) dávány konkrétní podoby“ (Jirák & Köpplová, 2007: 288-289). Na jedné straně se tedy jedná o jakýsi obraz (světa či konkrétní události), který média konstruují, na druhé straně pak o to, že danému obrazu dávají konkrétnější podoby.

V kritické diskurzivní analýze dle Normana Fairclougha zastává reprezentace *reality* významné místo, dochází k ní zpravidla vždy, když nějaký text analyzujeme. Vedle ní hovoří Fairclough ještě o reprezentaci *identit a vztahů* – autor předpokládá, že jakýkoliv text souběžně reprezentuje a vytváří (zakládá) identity a vztahy (Fairclough, 1995: 5). Jak autor rovněž zmiňuje, v jeho chápání analyzované mediální komunikáty pouze „nezrcadlí realitu“, ale konstituují verze reality způsobem, jenž odráží cíle a zájmy těch, kteří texty vytvářejí (ibid.: 103-104). Znamená to, že nemůžeme očekávat, že reprezentace reality (smrt George Floyda), reprezentace identit (George Floyd, policista Derek Chauvin a další zasahující policisté, demonstranti aj.) a reprezentace vztahů (Floyd – Chauvin, Floyd – policisté, policisté – demonstranti aj.) budou v nějaké míře „objektivní“ a nestranné, spíše lze předpokládat, že nám CDA pomůže odhalit prizma, skrze které je na danou problematiku (a jednotlivé vyjmenované subjekty) nahlíženo.

2.2 Reprezentace menšin v médiích

Jak již bylo zmíněno, média jsou významným zprostředkovatelem informací ve společnosti, jsou držiteli moci a jedním z hlavních zdrojů představ členů společnosti o světě, ve kterém žijí, a proto je podstatné zkoumat, jaké mediální reprezentace konstruuji, neboť mohou přispívat k reprodukci nerovností a ke stereotypizaci. Mnohé výzkumy ukazují, že vykreslování příslušníků menšin v médiích podléhá výrazné stereotypizaci, což může vést k reprodukci a utvrzování stereotypů.

V každém sociokulturním prostředí jsou aktivní určité zobecňující soudy a představy, které se poté odrážejí ve veškerých reprezentacích sociální skutečnosti. Mediální komunikáty fungují jako „označující“, zatímco stereotypy jako „označované“. Stereotyp je obvykle popisován jako „sociální klasifikace určitých skupin a jejich reprezentace pomocí zjednodušujících, neověřitelných, zobecňujících znaků, jež výslovně (explicitně) či nepřímo (implicitně) představují soubor hodnot, soudů a předpokladů týkajících se chování takových skupin (...) (Jiráček & Köpplová, 2007: 299-300). Není nijak výjimečné, že právě mediální zobrazování menšin a cizinců podléhá značné stereotypizaci. Klasická studie, jež analyzovala obraz menšin v povídkách amerických časopisů, poukázala na jejich negativní zobrazování a nepoměrné zastoupení (Berelson–Salter, 1946 In Jiráček & Köpplová, 2007: 300).

V souvislosti s Afroameričany se velmi často hovoří o strukturálním (či institucionálním) rasismu (viz např. Williams, 1985; Bourne, 2001), který se projevuje subtilnějšími formami nátlaku než jakákoliv forma otevřeného rasismu (a otevřené nenávisti). Termín popisuje společenské vzorce, které vytvářejí represivní podmínky pro skupiny, jež je možné identifikovat na základě rasy či etnicity (Head, 2020). Je zakořeněný ve státním aparátu (např. právních předpisech) a společenských strukturách a projevuje se např. ztíženým přístupem Afroameričanů ke vzdělání, lékařské péči, trestní spravedlnosti, bydlení apod. Nejedná se však o otevřené formy nenávisti, (otevřený) rasismus je na nejobecnějších rovinách společnosti (i na konkrétnějších, např. v médiích) razantně odsuzován, neznamená to však, že se neobjevují jeho latentnější, implicitnější a hůře rozpoznatelné formy.

Menšiny se v médiích objevují méně často. Van Dijk (2000) ukazuje, že menšiny mají k médiím zhoršený přístup, nevládnou zdrojovým diskurzům, na nichž je tvorba zpráv založena (např. tiskové zprávy, konference, rozhovory), na jejich názory se také méně lidí ptá, např. proto, že nejsou vždy považovány za důvěryhodné. Autor rovněž uvádí, že kvůli společenským normám nejsou negativní věci o menšinách většinou uvedeny explicitně, ale spíše „mezi řádky“ (2000: 37-40). Příslušníkům menšin může být zkomplikován přístup do médií z důvodu nižšího kulturního kapitálu, než jakým disponují zástupci společenské majority, menšiny neparticipují na dominantním diskurzu (nemají např. osvojený určitý typ jazyka, který se v mediálním světě používá a očekává apod.) a nejsou do něj zahrnuty. Je důležité také zmínit, že ne vždy musí být skutečnost nižšího zastoupení menšin v médiích uvědomovaná (ze strany příslušníků menšiny i společenské většiny) a její volba vědomá.

Subtilnější, ale zároveň rafinovanější (a nové) formy nátlaku, které byly výše popsány, lze označit za tzv. nový rasismus. Pojem byl poprvé použit britským teoretikem Martinem Barkerem (1981), nicméně jej hojně užívá i nizozemský lingvista a jeden ze zakladatelů CDA Teun van Dijk (viz např. 1991, 2000). Jak ale ukazuje Pettigrew a Meertens, nejedná se o zcela nový či unikátní pojem, to, čemu se v Británii začalo říkat *nový rasismus*, se např. v Nizozemí nazývá *každodenní rasismus*, ve Spojených státech *averzivní, symbolický* nebo *moderní rasismus* (1991: 58). Nový rasismus „je vyjádřen, uskutečňován a potvrzuje se texty a mluvou, jakými jsou např. každodenní konverzace, zasedání rady, pracovní pohovory, politika, zákony, parlamentní debaty, politická propaganda, učebnice, odborné články, filmy, televizní pořady a zprávy, zprávy v tisku a stovky dalších žánrů“ (van Dijk, 2000: 34). Projevuje se v rámci diskurzu.

Je jistě pravda, že se současné formy rasismu liší od těch starých, tradičních forem (jako je otroctví, apartheid či explicitní znevažování ve veřejném diskurzu), nejsou založeny na explicitním násilí či segregaci. Nový rasismus chce být jiný, demokratický, a tak např. popírá, že by rasismem vůbec byl. Jiný je i jeho pohled na menšiny: nový rasismus nevidí menšiny jako „biologicky méněcenné“, ale jako odlišné – mají odlišnou kulturu, i když v mnoha ohledech nějak deficientní. Ačkoliv povaha nové formy rasismu se od té tradiční formy liší, výsledek je stejný: marginalizace, vyloučení menšin a ukázání na „toho druhého“; a tím, že praktiky nejsou tak „viditelné“ a zdají se být normální a přirozené, jsou i agresivnější (van Dijk, 2000). „Jedná se o formu etnické hegemonie, která vychází

ze zdánlivě legitimních ideologií a postojů a kterou často mlčky akceptuje většina příslušníků dominantní většinové skupiny. Tato jedinečná kontrola většiny nad převládajícími formami veřejného diskurzu (...) činí odpor menšin (nebo bílý disent) proti takovému rasismu ještě obtížnějším a nejistějším“ (van Dijk, 2000: 34-35). Tím, kdo etnickou nadvládu primárně zprostředkovává, jsou dle van Dijka masová média, vnímá je jako hlavní zdroj reprodukce rasismu (van Dijk, 1993: 243). Jedním z projevů nového rasismu je např. skutečnost, kdy jsou za příčinu nižšího vzdělání menšin, chudoby či horší ekonomické situace označovány individuální charakteristiky příslušníků menšin (např. lenost, přílišné spoléhání se na sociální dávky apod.), a přehlíží se strukturální, společenské podmínky, které něco takového umožňují (např. Teo, 2000).

Učení Teuna van Dijka je pro tuto práci relevantní, proto nyní poukážu na další koncepty, se kterými autor pracuje. V rámci mediálních obsahů si van Dijk všímá shodných a opakujících se rysů, které později shrne pod pojem „ideologický čtverec“. Ideologický čtverec velmi souvisí s členskými a nečlenskými skupinami (*in-group* a *out-group*), neboli s polarizací mezi „námi“ a „jimi“ (my vs. oni), a může být aplikován na analýzu všech úrovní diskurzivních struktur. Autor považuje tuto dichotomii za alfu a omegu rasistických diskurzů. Autorův ideologický čtverec je shrnut ve čtyřech základních bodech (van Dijk, 2013: 44):

- Zdůraznění pozitivních věcí o Nás,
- Zdůraznění negativních věcí o Nich,
- Nezdůraznění² negativních věcí o Nás,
- Nezdůraznění pozitivních věcí o Nich.

Je založený na pozitivní sebezpřítaci, a současně negativní prezentaci ostatních (tedy těch, kteří jsou označeni jako „jiní“, „ti druzí“ apod.). Vykreslovat sebe (a svou členskou skupinu) v pozitivním, lichotivém světle a té druhé (cizí, etnické menšině) přisuzovat negativní charakteristiky, činí autoři mediálních obsahů např. tím, jaká témata k reportování vůbec vybírají, jaký jazyk volí (lexikologie, metafory, syntax...), dále velikostí i barvou titulků či výběrem fotografií (van Dijk, 2008: 5).

---

² V originálu „De-emphasize negative things about Us“ & „De-emphasize positive things about Them“.

Polarizaci mezi členskou a nečlenskou skupinou můžeme vidět v ukázce ze dvou článků (Reflex.cz a Forum24.cz), které jsou součástí výzkumného vzorku:

„Sebelítost ale příslušníkům *těchto etnických menšin*³ nepomůže. (...) Demontrace a rabování ale *těmto lidem* z jejich bídy nepomohou. (...) Pro Českou republiku z toho asi plyne jediné ponaučení. Vyvarujme se *těchto* problémů tím, že si problematické menšiny v *naší zemi* cíleně nevytvoříme“ (Machová, 2020/129).

„Všude na světě útočí ultralevicoví vandalové pod rouškou hnutí Black Lives Matter na sochy a symboly *naší civilizace*. Té civilizace, která díky vizionářům, jako byli Cristobal Colón či Thomas Cook, objevovala rozlehlý svět, překonávala nekonečný oceán a zkracovala vzdálenosti. (...) Malí a závistiví útočí na osobnosti, které se už nemohou bránit, ale za svůj život pro *naš svět* něco na rozdíl od *těchto vandalů* udělaly“ (Forum24: 2020/62).

V prvním i druhém příkladě je vidět silný kontrast mezi „námi“ a „jimi“ (v naší zemi, naší civilizace vs. *těchto etnických menšin, těmto lidem*), přičemž v případě členské skupiny se jedná o popis, který je velmi pozitivně laděný (druhá ukázka vyjmenovává, čím vším jsou osobnosti, jejichž sochy byly strženy, významné), v případě nečlenské je vše rámováno velmi negativně (demontrace a rabování *těch lidí* apod.).

---

³ Kurziva je moje, zde, v následující ukázce i v analytické části.

2.3 Výzkumy zobrazení menšin v médiích

Níže představím některé výzkumy, jež se vážou k předmětu mého zkoumání: zkoumají mediální reprezentaci menšin (konkrétně i Afroameričanů) ať již skrze kritickou diskurzivní analýzu či jiné postupy kvalitativní (někdy i kvantitativní) výzkumné strategie, blíže se věnují vykreslení Afroameričanů v médiích, nebo např. vztahu kriminality a rasy; veškeré zmíněné výzkumy s tématem závěrečné práce nějak souvisejí, některé se jej dotýkají přímo, jiné poskytují nezbytný kontext.

Jedním z hlavních cílů hnutí BLM je boj proti policejnímu násilí, které je podle jeho příznivců častěji namířeno právě proti Afroameričanům (příp. dalším menšinám). Jak již bylo zmíněno v úvodu této práce, ročně zemře během policejního zásahu kolem tisíce Američanů, čímž se policejní složky Spojených států dostávají na vrchol žebříčku policejní brutality⁴ (worldpopulationreview). Mnohé výzkumy poukazují na to, že Afroameričané (anebo lidé nenormativní – tedy jiné než bílé – rasy) se stávají oběťmi policejního násilí disproporčně více než běloši (viz Matulia, 1982; Worden, 1996; Desmond, Papachristos & Kirk, 2016; Schwartz & Jahn, 2020).

Saeed (2007) zkoumal mediální reprezentaci islámu a muslimů v britském tisku a došel k tomu, že obraz, jež (britská) média o muslimech vytvářejí, je příliš homogenní a takřka výlučně negativní. Média konstruují obraz „druhého“⁵ (viz polarizace my vs. oni, s níž práce seznamuje o kapitole výše), islám je definován jako to „jiné“ náboženství ve vztahu ke křesťanství, islámská kultura je vztahována k Orientalismu, jenž je historicky vnímán velmi barbary a vůči křesťanskému světu nevyspěle, přičemž tyto charakteristiky islám v článkách britského tisku stále konotuje. Autor zmiňuje, že konstrukce toho „druhého“ implikuje, že muslimové jsou někým cizím vůči Britům a „britskému způsobu života“, že britští muslimové jsou svázáni s cizí kulturou, která s tou britskou není kompatibilní, vlastně jsou v přímém rozporu (jsou prezentováni jako ne-Briti). Dle autora za touto negativní konstrukcí stojí islamofobie, manifestace orientalistického diskurzu a konstrukce „jiného“, rovněž i jako projev nového rasismu.

---

⁴ Spojené státy figurují mezi 10 státy s největším počtem úmrtí zaviněných policií na světě; USA jsou na 7. místě, žebříčku dominují Filipíny, Brazílie a Venezuela.

⁵ Konkrétně zde autor užívá výraz „othering“ („that the media constructs ethnic minorities as the other“ 460), který je v této oblasti hojně používán, a významně souvisí s dichotomií „my vs. oni“. Výraz budu překládat jako označování za „druhého“ (příp. „jiného“).

Saeed přímo viní média z toho, jak jsou muslimové ve společnosti vnímáni (viní média z „upevňování rasismu namířeného proti muslimům“), neboť média prezentují muslimy v negativním světle (píší o nich v negativních souvislostech) a tyto mediální obrazy se pak přenášejí do společnosti (ibid.: 454).

I když si všímá, že je islám na „Západě“ vykreslován velmi homogenně a v zásadě v opozici vůči Západu, sám se dopouští toho samého, když hovoří o „Západu“ či „západní kultuře“; staví do protikladu islámský svět a Západ, a celý západní svět (či západní média) je tak prezentován velmi jednoduše, bez toho, aniž by bylo předem definováno, co přesně se tím míní či k čemu autor odkazuje.

Autoři, kteří prováděli kritickou diskurzivní analýzu vietnamského gangu 5T na příkladu dvou zpravodajských australských deníků (Teo, 2020) a protestů spojených s BLM v amerických mainstreamových denících (Adams, 2021), nacházejí styčný bod např. právě v polarizaci „my vs. oni“ a v označování menšin za ty „druhé“ („othering“). Teo si všímá, jak je vietnamský gang působící v Austrálii vymezován a označován v opozici vůči majoritní australské (bělošské) společnosti, vietnamský gang byl ve zkoumaných médiích převážně spojován se samými negativy (se zločinem, drogovými kartely, násilím apod.), a vysvětluje důkaz ohledně rasistického zpravodajství, přesněji to, jak australská (zpravodajská) média odrážejí, konstruují a upevňují marginalizaci vietnamských migrantů v Austrálii. Autor ve studii upozorňuje na čtyři podstatné body (2020: 23): 1) Při lexikální a syntaktické analýze novinových titulků odhalil ideologii, která pasuje policii do role moci a kontroly, zatímco příslušníci gangu 5T jsou spojováni se zločinem a chaosem. Autor se zde odkazuje na van Dijkův poznatek, který „nám“ přisuzuje pozitivní vlastnosti, zatímco „jim“ negativní (včetně novinových titulků). 2) Zločiny gangu 5T byly v analyzovaných zprávách generalizovány a vztahovány na celou vietnamskou komunitu žijící v Austrálii, často dokonce na všechny Asiaty. Tím, že jsou v novinách Vietnamci či Asiaté často označováni za pachatele, vytváří zdání, že Vietnamec (či Asiat) je synonymum pro zločin. 3) Analýza poukazuje na nepoměrné zastoupení hlasů bělochů vůči hlasům etnických menšin. Toto umlčování je příznačné pro jejich znemožňování přístupu do médií ze strany majoritní bílé komunity. 4) Zatímco jsou příslušníci menšiny umlčováni (jejich hlasy se v analyzovaných zprávách neobjevovaly), o nich se běžně píše a je jim tak dáván hlas stran bílé většiny, což jen dotvrďuje stereotyp gangu 5T jako nebezpečné subkultury. Záměrné „označování za jiného“

(„othering“) jen posiluje dichotomii „my vs. oni“ a prohlubuje propast mezi převážně bílou australskou komunitou a etnickou komunitou.

Adams (2021) za pomoci CDA zkoumá velké protesty, jež vypukly po smrti George Floyda a byly organizovány hnutím BLM. Autorka provádí hloubkovou analýzu diskurzivních praktik mediálního diskurzu a výsledky rozděljuje do tří tematických bloků: 1) protestující a protesty, 2) policie a 3) George Floyd. Adams dochází k tomu, že americká mainstreamová média podporují protičernošské narativy ve svém zpravodajství o pro-černošském hnutí (tedy BLM). Autorka se rovněž domnívá, že média jsou zodpovědná za reprodukci rasismu (viz Saeed, 2007), a měla by čelit odpovědnosti za škody, které způsobila afroamerické komunitě.

3 Kontextuální část

3.1 Hnutí Black Lives Matter (BLM)

Na tomto místě v krátkosti představím historii hnutí Black Lives Matter (dále jen BLM), popíši některé případy, které vedly k aktivizaci hnutí, a následně se zastavím právě u násilné smrti George Floyda a pokusím se ji zasadit do amerického společensko-mediálně-politického kontextu.

BLM je sociální hnutí, jež vzniklo ve Spojených státech v roce 2013 poté, co byl v roce 2012 George Zimmerman zproštěn viny v případě zastřelení sedmnáctiletého Afroameričana Trayvona Martina, k čemuž došlo za dosud neobjasněných událostí. Tehdy hnutí fungovalo spíše lokálně. V roce 2014, po smrti Michaela Browna v Missouri a Erica Garnera v New Yorku, se hnutí rozšířilo na celostátní úroveň. Zejména po smrti George Floyda v květnu 2020 se rozrostlo do mezinárodního kontextu, tehdy vzbudilo celosvětovou pozornost (Howard University School of Law, 2022). Hnutí nevzniklo z ničeho. Má za sebou tradici černého aktivismu, který sahá k Martinu Lutheru Kingovi a ještě dál. Ačkoliv je hnutí vsazené v americkém kontextu a jeho vznik vyvěrá ze zcela specifických kulturně-historických kořenů, rychle se rozšířilo do dalších částí světa, a proto můžeme hovořit o jeho mezinárodním přesahu. Samotný název hnutí (v překladu nejčastěji „na černých/černošských životech záleží“) odkazuje k odsouzení častého umírání Afroameričanů v rukou policie a skrývá se v něm i požadavek, aby si společnost považovala černých životů stejně jako těch bílých. Hnutí bojuje proti rasismu, policejnímu násilí a jeho hlavními cíli jsou zastavení policejní brutality a dosažení rovnosti v soudně-právní rovině (Campbell, 2021).

K zastřelení Trayvona Martina došlo 26. února 2012 v Sanfordu ve státě Florida. Martin se vracel z obchodu, když George Zimmerman, v té době dobrovolník místní domobrany, uvědomil sanfordskou policii, že v susedství dochází pravděpodobně k vloupání. Konkrétně měl nahlásit, že vidí „opravdu podezřelého muže“, který „má něco za lubem nebo je na drogách“. Dispečer řekl, že na místo pošle hlídku, a že by jej Zimmerman neměl konfrontovat. Zimmerman se přesto vydal za Martinem a během následné potyčky černošského chlapce zastřelil svou legálně drženou zbraní. Martin nebyl ozbrojen. Následně řekl, že jej chlapec napadl, a jednal tedy v sebeobraně. Po krátkém zadržení policie Zimmermana propustila, neboť došla k závěru, že neexistují důkazy, které by

rozporovaly Zimmermanovu verzi, a rovněž státní orgány povolují použití smrtící síly v sebeobraně. Případ byl krátce poté medializován a Zimmerman následně obviněn z trestného činu vraždy druhého stupně a zabití. Soud po zhruba měsíci skončil, Zimmerman byl zproštěn viny (Munro, 2015). Velmi krátce poté se v Chicagu sešlo 100 mladých černých aktivistů (Smith, 2014). Na sociálních sítích se začal šířit hashtag #BlackLivesMatter. Sdílení hashtagu ve virtuálním prostoru, kterým lidé vyjadřovali soustrast se smrtí černošského mladíka stejně jako přináležitost myšlenky, se následně přesunulo do ulic. Lidé se začali shlukovat a pořádat demonstrace proti policejní brutalitě a systémovému rasismu: vzniklo decentralizované sociální hnutí BLM.

V srpnu 2014, ve městě Ferguson ve státě Missouri, zastřelil policista Darren Wilson osmnáctiletého černošského mladíka Michaela Browna, který byl rovněž neozbrojen. Wilson projížděl autem na předměstí St. Louis ve městě Ferguson, když Browna a jeho kamaráda upozornil, aby použili chodník namísto silnice, po které oba kráčeli. Následně mělo mezi muži dojít k fyzické roztržce, načež Wilson po Brownovi vystřelil, neboť se údajně bál o svůj život (App News, 2019). V následném soudním procesu porota rozhodla, že je Wilson nevinný. Krátce poté vypukly ve městě Ferguson velké protesty, jež rezonovaly po celé zemi (Razek, 2020). Tyto protesty ve Fergusonu byly pro hnutí významné, některé zdroje uvádí, že až tyto protesty proměnily virální hashtag v sociální hnutí (viz kupř. Edrington & Lee, 2018). O necelý měsíc předtím, v červenci 2014, zemřel v New Yorku třiadvacetiletý Afroameričan Eric Garner, když jej policista dlouho držel v pozici, ve které se nemohl hýbat, a škrtil jej. Garner byl zadržen za nezákonný podomní prodej, a stejně jako předešlé oběti, také nebyl ozbrojen. Garner údajně jedenáctkrát řekl, že nemůže dýchat, policista ani poté stisk nepovolil a s dalšími kolegy pokračovali v jeho znehybňování (BBC.com, 2019/1). U soudu porota odmítla vznést proti policistovi Danielu Pantaleovi obvinění z trestného činu. Krátce po tomto rozhodnutí, stále v roce 2014, bylo však na žádost rodiny oběti zahájeno vyšetřování v oblasti občanských práv, které vyneslo rozsudek až o pět let později (jeden den před uplynutím promlčecí lhůty), v srpnu roku 2019. Prokuratura prohlásila, že nevznese žádné obvinění, neboť neexistuje dostatek důkazů. Newyorská policie, u které Pantaleo v roce 2019 stále pracoval, se jej však rozhodla propustit, neboť z videozáznamu Garnerovy smrti, který náhodný svědek pořídil na svůj mobilní telefon, bylo patrné, že Pantaleo použil škrcení, které je však newyorským policejním oddělením (NYPD) zakázáno (BBC.com, 2019/2). Garnerova poslední slova „Nemůžu dýchat“ (*I can't breathe*) se stala sloganem protirasistických

demonstrací a byla později hojně spojována s další obětí policejního násilí, Georgem Floydem. Stejnou větu však pronesli před smrtí i další Afroameričané: podle zprávy, kterou sdílel list The New York Times (2020), byla věta použita více než sedmdesáti lidmi (převážně Afroameričany), kteří všichni zemřeli v důsledku policejního násilí.

George Floyd zemřel v nemocnici 25. května 2020 poté, co mu policista Derek Chauvin klečel na krku dlouhých 8 minut a 46 sekund. George Floyd si 25. května večer zašel do obchodu s potravinami Cup Foods, aby si koupil cigarety. Prodavač se domníval, že přijatá dvacetidolarová bankovka je padělaná, proto uvědomil policii, která během deseti minut dorazila na místo. Ve svědectví prodavač ještě údajně zmínil, že zákazník vypadá jako „opilý“ a zcela se „neovládá“. Policisté Floyda zastihli, jak sedí ještě se dvěma lidmi v zaparkovaném autě. Během dalších deseti minut se odehrává následující: policista Lane uvědomí Floyda, že je zatčen kvůli použití padělaných bankovek, ten po několikerém upozornění vystupuje z auta a Lane mu nasadí pouta. Poté, co se policista snaží Floyda přimět, aby nastoupil do policejního vozu, Floyd se ocitá na zemi. Následnou sekvenci událostí již zná mnoho diváků z videí přítomných svědků: na místo přijíždí Chauvin, který Floyda znehybňuje tím, že mu levým kolenem tlačí na krk. V té pozici drží Floyda dlouhých 9 minut, načež následně Floyd ztrácí vědomí a krátce po převozu do nedaleké nemocnice umírá (BBC.com, 2020).

3.1.1 Sociální hnutí

Výše jsem několikrát zmínila, že BLM je decentralizovaným sociálním hnutím. Ráda bych se nyní v krátkosti podívala na to, co to „sociální hnutí“ je, jaká má specifika a jakou mírou do toho spadá právě BLM. Sociální hnutí by se dalo charakterizovat jako volně organizované, kolektivní úsilí (či interakce) velké skupiny osob, které mají stejný zájem a spojuje je shodný, společenský cíl. Hnutí může zahrnovat jednotlivce, skupiny osob, ale i organizace. Velikost hnutí je individuální, vždycky se však jedná o kolektivní strukturu. Hnutí se liší od „setrvalého“ davu tím, že dav nedisponuje mechanismy, které by udržely členství např. v období nečinnosti, a rovněž není možné využít davové mechanismy „k dosažení komunikace a koordinace činnosti na rozsáhlém území, jako je národ či kontinent“ (Killian et al., 2020). Alfou a omegou každého sociálního hnutí je sociální změna: sociální hnutí není formováno proto, aby udržovalo status quo, naopak se snaží o jeho narušení. Subjekty, jež jsou součástí sociálního hnutí, věří, že kolektivně mohou dosáhnout společenské změny (ibid.), což je vnitřním motorem každého sociálního hnutí.

Steward, Smith a Denton (2012) definovali šest základních kritérií, kterými se vyznačuje každé sociální hnutí a které jej odlišují od davu či jiné společenské struktury: sociální hnutí musí být „organizované, neinstitucionalizované, velké co do rozsahu, musí prosazovat změny společenských norem a hodnot, nebo se proti nim stavět, setkávat se s opozicí v morálním boji a spoléhat se především na přesvědčování při dosahování změn, nebo při jejich vzdorování“. Horn (2013) pak ve své definici sociálního hnutí ještě doplňuje, že každé sociální hnutí vzniká v reakci na „situaci nerovnosti, útlaku a/nebo nenaplněných požadavků v oblasti sociální, politické, ekonomické či kulturní“; sociální hnutí se tedy vždy rodí ze specifické (deficientní) situace. Důležitým „detailem“ pak ještě je, že se jedná o *trvalé*, organizované uskupení vznášející nároky na konkrétní orgány (Tilly & Wood, 2013). Velký důraz je též kladen na neformálnost či spontánnost hnutí, Killian et al. (2020) hovoří o sociálním hnutí jako o směsici „organizace a spontánnosti“. Spontánnost a „volná organizace“ odkazuje kupř. k tomu, že k protestům a demonstracím, jež hnutí pořádá, se mohou připojovat i jiní lidé, kteří nemusí (a v budoucnu třeba mohou) být součástí hnutí. Sociální hnutí není spolek, do něhož jsou zapsaní členové, a spolek je všechny eviduje. Tilly a Wood rovněž zmiňují politický aspekt hnutí: sociální hnutí o sobě dává vědět tím, že pořádá veřejná shromáždění, průvody a demonstrace, petice či šíří pamflety (Tilly & Wood, 2013). Sociální hnutí je též hnutí politickým. Z výše uvedeného vyplývá, že se jedná o volně organizované, trvalé (či alespoň dlouhodobé) uskupení jedinců, skupin, či organizací, jež spojuje společný zájem a snaží se dosáhnout určitého společensko-politického výsledku.

Opakovaně jsem zmínila, že BLM je hnutí decentralizované, čímž míním, že nemá žádné ústředí či centrum: hnutí sice vzniklo v reakci na události ve Spojených státech, záhy poté začaly po celém světě vznikat jeho lokální buňky, jež jednají autonomně. Krátce po jeho vzniku v roce 2013 vznikla iniciativa The Black Lives Matter Global Network Foundation (dále BLMGNF), jež je decentralizovanou organizací a věnuje se organizaci aktivit a udržování odkazu hnutí BLM. Organizace je však pouze jakýmsi vnějším zaštitěním hnutí, organizace (ani hnutí) nemají žádné vůdce, lokální buňky jednají volně, ale vždy v souladu s principy hnutí. Jiří Navrátil ve své diplomové práci pojednávající o sociálních hnutích hovoří o tom, že decentralizace je charakteristická pro nový typ sociálních hnutí oproti tradičním formám, což umožňuje efektivní mobilizaci stoupenců a členů. Hnutí pak často získává podobu nejrůznějších sítí, jejichž mobilizace (i členství) je často provizorní a založená na přímé participaci. Mezi nejvýraznější projevy nových

hnutí je pak překrývání těchto sítí (resp. členství v nich, účastníci tendují k uspokojování svých individuálních potřeb) a nestálost a nepovinnost členství: odtud pochází teze o „prchavosti“ či „tekutosti“ organizační struktury nových hnutí (Navrátil, 2006: 20).

Příchod nových technologií usnadnil šíření sociálních hnutí a jejich hlavních myšlenek, sociální média tomu pak dala ještě nový rozměr: roli, kterou dříve plnily pamflety a letáky, nyní supluje sociální sítě, jež se staly tím hlavním nástrojem k organizování protestů a oslovování širší části společnosti (DeLuca & Brunner, 2017). Stejně to bylo v případě BLM, v jehož počátcích stálo sdílení hashtagu #BlackLivesMatter na sociální síti Twitter, kterým lidé reagovali na zproštění viny George Zimmermana, muže, který v roce 2012 zastřelil černošského chlapce Trayvona Martina. Edrington a Lee popisují počátky hnutí a úlohu, jakou v tom sehrál Twitter, následovně: „Vzhledem k tomu, že Twitter je první a jedinou platformou sociálních médií, která začlenila hashtag (#) do svého rozhraní pomocí kategorie "Trending Topic", ukázal se přechod na tuto platformu jako strategický. Díky přístupnosti hashtagu se #BlackLivesMatter stal viditelným pro mnoho lidí uvnitř i vně sítě tří přátel.⁶ Vzhledem k technologickému pokroku byly odstraněny časové i prostorové hranice. Lidé na místní, národní i celosvětové úrovni mohli vidět velmi názorný obraz těla zabitého teenagera ležícího na ulici ve Fergusonu, stejně jako diskurz, který se šířil spolu s ním. Nevěřicně, rozhořčeně a s pocitem bezmoci začali lidé z kulturně odlišných prostředí zaplavovat Twitter svými pocity, za nimiž následoval hashtag #BlackLivesMatter. Lidé, kteří by jinak byli naivní, pokud jde o sociální nespravedlnost, jíž Afroameričané čelí, mohli toho všeho být svědky a zapojit se do konverzace. Poté, co nebyl obviněn policista, který zabil Browna, se pozornost přesunula do Fergusonu a hnutí BLM se dostalo do centra pozornosti celé země“ (Edrington & Lee, 2018: 293). Twitter v tomto případě umožnil rozšíření hnutí daleko za kulturní a společenské hranice Spojených států, a tím přispěl k jeho etablování na celosvětové úrovni. Edrington a Lee dále informují, že BLM velmi rychle přesáhlo sociální média. Po odezvě ze strany dalších aktivistů se Garza a její dvě přítelkyně rozhodly, že založí oficiální organizaci (viz BLMGNF). Oficiální organizace se rozrostla

---

⁶ Tři přátelé, o kterých zde autoři textu hovoří, jsou Alicia Garza, Patrisse Cullors a Ayo Tometi – tři afroamerické ženy, jež jsou uváděny jako zakladatelky hnutí Black Lives Matter. Byly to totiž ony, které na sociálních sítích jako první sdílely hashtag #BlackLivesMatter, a posléze, v červenci 2013, na Twitteru vytvořily oficiální stránku „Black Lives Matter“ (Edrington & Lee, 2018).

a vytvořila 38 poboček, jež sahají od východního a západního pobřeží jihu Spojených států až po zahraničí (ibid.: 294).

3.2 Obraz smrti George Floyd v amerických médiích

V této části práce bych se ráda zaměřila na to, jakou odezvu smrt George Floyd v Spojených státech (ale i ve světě) vyvolala, a zejména v jakých diskurzivních rámcích byla událost prezentována v médiích.

Média jsou jedním ze subjektů, které formují veřejné mínění. Nedávná americká studie autorek Brown a Mourão, ve které zkoumaly, jak mediální rámce ovlivňují podporu protestů černochů za jejich občanská práva, ukázala, že články s legitimizačním rámcem debaty zvyšovaly u čtenářů podporu protestujících, identifikaci s protestujícími a kritiku policie, zatímco články s rámcem výtržností zvyšovaly u čtenářů kritiku vůči protestujícím (Brown & Mourão, 2021). Summer Harlow v článku pro *The Washington Post* si všimá odlišného mediálního pokrytí protestů (ve zpravodajství) po smrti George Floyd v srovnání s jinými protesty. Autorka ve svém výzkumu analyzovala 1500 článků pojednávajících o protestech, jež byly publikovány v průběhu roku 2014 v různých typech zpravodajských médií: v mainstreamových, alternativních i online médiích. Články o protestech, jež nazývá konzervativními (např. protesty na podporu Trumpa či práv na zbraně), jsou méně často rámovány jako „nepokoje“ než jiné typy protestů, zatímco protesty hnutí BLM jsou častěji rámovány jako „výtržnosti“, neboť zpravodajství se zde daleko více zaměřuje na násilí, ničení majetku atp. Autorka pro objasnění zmiňuje, že typický vzorec mediálního pokrytí protestů ve zpravodajství je asi takový, že čím jsou praktiky protestujících radikálnější, tím je zpravodajství více delegitimizující; konzervativní protesty jsou pak častěji pokrývány příznivěji než protesty, jež usilují o radikální změnu, jako např. hnutí BLM (Harlow, 2021). Michael T. Heaney analyzoval zpravodajské články, jež vyšly v americkém online deníku *The Washington Post* během posledních 100 let (1920–2020), a odhalil, že se deník soustředil na pokrytí protestů hnutí BLM ve výjimečném rozsahu. Autor zevrubnou analýzou zjistil, že posledním obdobím, kdy médium věnovalo nějakým protestům stejnou pozornost, bylo v květnu roku 1970 – tehdy došlo k masakru studentů na Kentské státní univerzitě v Ohio a k rozsáhlým protestům proti válce ve Vietnamu. Ke shodným závěrům dochází ve srovnání s dalšími americkými médii (Heaney, 2020). Autor nepodává vyčerpávající

vysvětlení svých zjištění, zdůrazňuje však, že protestům po smrti George Floyda byla v amerických zpravodajských médiích věnována mimořádná pozornost.

Přínosem pro podchycení dalších mediálních rámců, ve kterých byla událost prezentována, nám může být obsáhlá analýza, kterou zpracovala společnost Signal AI, jež se primárně věnuje monitoringu médií a mediálním analýzám. Společnost se věnovala tomu, jakým způsobem americká média informovala o smrti George Floyda. Analyzovala mediální komunikáty, jež byly publikovány v amerických zpravodajských médiích (televizních, tištěných i online) v období od 25. května do 8. června 2020. V analýze zkoumali např. volbu jazykových prostředků nebo spojení smrti George Floyda s dalšími tématy, jako jsou Antifa⁷, zatýkání, kriminalita, zákaz vycházení, rabování, policejní násilí, rasismus a výtržnosti. Společnost zjistila následující: Heslo „George Floyd“ bylo během zkoumaného období zmíněno téměř ve dvou milionech zpráv (1 880 507), což je vyšší prevalence, než se kterou média hovořila např. o Donaldu Trumpovi (1 668 210). Nepatrně více než polovina zpráv spojovala jeho smrt s rasismem a/nebo s policejním násilím. Zpravodajství tradičně chápané jako „politicky konzervativní“ Floydovu smrt méně často spojovalo s rasismem a policejním násilím, častěji používalo výrazy jako „rabování“ a „nepokoje“ (Signal AI zmiňuje, že zpravodajství je rozdělené podle jistého „politického klíče“, kterým míní politicky konzervativní a liberální média). Politická orientace byla nejpatrnější v televizním vysílání, kdy např. Fox News (tradiční silně konzervativní médium) více než rasismus zmiňovalo Antifu; tištěná média nejvíce vsazovala události do kontextu a opatřovala je souvislostmi, dle Signal AI údajně díky svému rozsahu, a online média se smrti George Floyda věnovala nejvíce (Signal AI, 2020).

---

⁷ Antifa je levicové, decentralizované sociální hnutí; název vznikl zkrácením slova „antifašista“. Jejich cílem je zabraňovat šíření fašismu, k tomu však většinou používá nenásilné metody. Jedná se o velmi rozrůzněné autonomní skupiny, obecně se označení používá pro menší skupiny shodně smýšlejících lidí, kteří žijí ve stejné „ komunitě“ a angažují se v určitých formách politického aktivismu. Tyto skupiny nebývají násilné, ale rovněž se mezi nimi vyskytují i militantní antifašisté, kteří se uchylují ke konfrontačním praktikám, nicméně „antifa“ není synonymem pouze pro ně. Antifa o sobě dává vědět zejm. protesty či letákovými kampaněmi, ale např. i pořádáním kulturních akcí, které nejsou konfrontační, ale snaží se vytvořit prostředí rovnosti, které existuje *proti* fašismu. Původní antifašistická hnutí vznikala v Evropě i Severní Americe mezi dvěma světovými válkami a byla organizovaná zejm. anarchisty, komunisty a socialisty (Vysotsky, 2020). O hnutí se ve spojení s Floydovou smrtí hodně psalo, Donald Trump a různí pravicoví aktivisté spojovali Antifu s protesty, tvrdili, že za násilím, vandalstvím a rabováním stojí právě ona. Silné mediální pozornosti se pak dostalo Trumpovu vyjádření na Twitteru, kde informoval, že nechá Antifu prohlásit za teroristickou organizaci (CBS Pittsburgh, 2020). V praxi je však tato skutečnost obtížná, neboť Antifa je spíše volným sdružením lidí stejného zájmu a přesvědčení, ne konkrétní organizací (Woodruff Swan, 2020); hnutí rovněž nemá žádné vůdce.

Signal AI zmiňuje, že Floydova smrt zaplnila mediální prostor, a novináři tak čelili výzvam ve vztahu k tomu, jak o události psát (do jakých rámců událost vsazovat). James Bennet, odpovědný redaktor deníku The New York Times, odstoupil poté, co v médiu vyšel článek amerického senátora Toma Cottona, jenž vyzýval k použití výrazné vojenské síly vůči demonstrantům v ulicích; článek byl ostře kritizován jak uvnitř deníku, tak v širším mediálně-společenském kontextu a Bennet byl donucen odstoupit. K takřka ekvivalentnímu případu došlo v listu The Philadelphia Inquirer: vedoucí redaktor Stan Wischnowski nechal otisknout sloupek americké kritičky architektury Ingy Saffron „Na budovách také záleží“, který srovnával škody na majetku s úmrtím Afroameričanů, a následně musel odstoupit ze své funkce. Podle společnosti je hlavní příčinou výše uvedených skutečností absence rozmanitosti populace v mediálním prostředí, kterou se však ono unifikované prostředí snaží reprezentovat – mediální prostor je ovládán hlavně bělochy, kteří jsou pak nejvíc vidět i slyšet, což pak údajně vede k tomu, jakým způsobem je událost podobného charakteru mediálně rámována: „Nepřiměřené zastoupení hlasů bílé pleti má však jemnější dopady, které je těžší odhalit a je těžší jim zabránit. Umožňuje, aby zpravodajství o událostech, jakých jsme byli svědky v posledních dvou týdnech, byla rámovaná určitým způsobem. Umožňuje, aby se důraz ve zpravodajství přesunul od policejního násilí a systémového rasismu (...) umožňuje přesunout narativy od protestů k „rabování“, „výtržnostem“ a „násilí“ (...) Nedostatečná rozmanitost ve složení redakcí nevede jen k ojedinělým příkladům špatného zpravodajství (...) Nedostatek rozmanitosti se projevuje v celkové kvalitě a důrazu zpravodajství. Utváří jazyk a narativ, který média prezentují, a tím nenápadně formuje to, jak lidé události chápou“ (Signal AI, 2020).

Velká většina mediálních zpráv, jež ve zkoumaném období zmiňovaly George Floyd (82,5 %, což činí 1 550 742 analyzovaných zpráv), uváděla rovněž probíhající protesty. 57,1 % „článků“ hovořilo ve vztahu k Floydově smrti a probíhajícím protestům o rasismu či policejním násilím; znamená to ale, že zbývajících 43 % nezmínilo ani jedno, nehovořilo tedy vůbec o důvodech protestů a větším kontextu. Autoři analýzy zmiňují, že právě tato „propast“ umožnila, že se „nativ začal odklánět od problémů, proti nimž se protestuje, a místo toho se zaměřil na samotné protesty“ (Signal AI, 2020).

V televizním vysílání zmiňují např. stanici Fox News, jež třikrát častěji (než jiné televizní stanice) hovořila o nepokojích a dvakrát častěji o rabování, a nejméně spojovala protesty s rasismem a/nebo policejním násilím. Daleko častěji pak také spojovala protesty

s Antifou. Ve výsledku téměř 60 % všech zpráv na Fox News spojovalo smrt George Floyda s výtržnostmi a rabováním. Dále kupř. CNN hovořila o rasismu ve spojení s Floydovou smrtí a protesty častěji, ale Afroameričanovu smrt spojovala s rasismem pouze ve čtvrtině případů. Tištěná média oproti televiznímu vysílání daleko častěji spojují Floydovu smrt s rasismem a policejním násilím. Autoři jako možný důvod vidí daleko větší prostor, který tištěná média mají a který přináší více možností k zasazování událostí do širšího kontextu. The Wall Street Journal, který je orientovaný spíše konzervativně, Floydovu smrt s rasismem prakticky nespojoval. V online médiích se opět silně propisuje politická orientace. Online média informovala o Floydově smrti (a celé kauze) hojně, počtem rozhodně nejvíce. Kupř. Huffington Post, známý jako liberální médium, ze všech analyzovaných online médií nejvíce spojoval smrt s rasismem (Signal AI, 2020). Nejvýraznější poznatky, které studie přináší, je pravděpodobně opomíjení rasismu a policejního násilí určitými typy médií, a v jejich případě naopak akcentování násilí a vandalismu. Výrazný je také poznatek týkající se toho, jak se do média propisuje jeho politická orientace. Z výše uvedeného vyplývá, že pokud je orientace, ke které se médium hlásí, pravicově-konzervativní, existuje větší tendence opomíjet rasistický kontext kauzy (či přímo spojovat Floydovu smrt a na ni navázané protesty s vandalstvím a rabováním). Pokud je médium orientováno liberálně, je pravděpodobnější, že kauzu bude spojovat s rasismem a policejním násilím. Mediální analýza společnosti Signal AI jistě není jedinou možnou a rovněž vychází z určitých názorových pozic (spíše liberálních), provedli ale poměrně extenzivní analýzu amerických médií v době, kdy ve společnosti rezonovala smrt George Floyda, a její rozsah je výjimečný.

O vsazování události do určitých mediálních rámců v závislosti na politické orientaci média se dočteme i jinde. Američtí novináři organizace NPR, jež sdružuje několik set stanic veřejnoprávního rozhlasu, poukázali na rozdíl, jakým zpravodajská média psala jak o samotné smrti George Floyda, tak o protestech, jež následovaly. Zmiňují, že liberálnější média např. v souvislosti s protesty minimalizovala škody na majetku, např. pak ale Fox News či Sinclair (konzervativnější média) událost rámovaly tak, že velké protesty vyvolala Antifa, a ne Floydova smrt a s ní související pocit bezpráví a potřeba se ozvat, stejně tak jako obvinění, jimž čelili zasahující policisté, byly údajně zveličené. Tato skutečnost se rovněž váže i k výrokům různých osob stojících na pravé či levé straně politického spektra. Novináři jmenují Tuckera Carlsona, americkou televizní osobnost a konzervativního politického komentátora, který obhajoval postup policie při zákroku vůči

Floydovi a hájil scénář, že Floyda nezavraždil policista, ale, jak ukázala pitva, předávkoval se fentanylem⁸. Novináři skutečnost vyvrací, ale zmiňují, že podobné názory politické pravice zasahují do veřejného prostoru a mohou někoho ovlivnit. Říkají, že další, ne-konzervativní zpravodajská média, píše o smrti George Floyda a protestech v kontextu hnutí BLM, hovoří o policejní brutalitě a zmiňují také případy násilí vůči demonstrantům i novinářům (Folkenflik, 2021).

3.3 Obraz smrti George Floyda v českých médiích

Mediální databáze Anopress uvádí, že za zkoumané období (29. května – 25. července 2020) vyšlo v českých tištěných médiích 374 článků obsahující heslo „George Floyd“ (až do dnešního dne pak 653), v českých online médiích je to 2012 článků (a 3965 celkově). Pokud se podíváme na významná česká zpravodajská média, kupř. na ČT 24 bylo ve zkoumaném období publikováno 75 článků (130 celkově), na webu iRozhlas 104 článků (205 celkově), na Seznam Zprávách 108 (215 celkově) a na Novinkách 129 článků (233 celkově) (Anopress, 2022). Od konce zkoumaného období až do dnešních dnů (do 27. června 2022) bylo článků publikováno jednou tolik.

Možná z toho důvodu, že smrt George Floyda v českém prostředí příliš nerezonovala, neexistují tvrdá data, jež by poukazovala na způsob, jakým česká média informovala o Floydově smrti. Totožnému či příbuznému tématu se však věnovaly některé závěrečné práce, které byly v posledních letech obhájeny na českých univerzitách. Bakalářská práce Viktorie Kardové (2021) za pomoci kvalitativní analýzy rámců zkoumá obraz hnutí BLM ve čtyřech českých online médiích, které se dle Nadačního fondu nezávislé žurnalistiky pohybují v kategoriích ratingu od A po C – jedná se o Aktuálně.cz (A), Novinky.cz (B+), Parlamentní listy (B-) a Sputnik News (C). Kardová si kladla otázku, jaké interpretační rámce byly použity k informování o hnutí BLM, zda se mezi jednotlivými servery objevují rozdíly či podobnosti v mediálním pokrytí tématu a zda se ve zkoumaném diskurzu objevují znaky protestního paradigmatu. Autorka identifikovala osm dominantních, interpretačních rámců: rámeček konfliktu, zodpovědnosti, ohrožení, lidských

---

⁸ Pitva ve Floydově těle skutečně odhalila látku fentanyl, silné analgetikum, rovněž i metamfetamin. Podle oficiální pitvy (proběhly dvě, jedna na základě oficiálního soudního ohledání, druhá z iniciativy Floydovy rodiny, lišily se zejm. tím, zda k smrti přispěly přídatné faktory, jako právě drogy, či srdeční choroba, k čemuž se klonila oficiální verze, hlavní závěry však byly stejné) byla Floydova smrt vyhodnocena jako zabití. Podle prokurátora a lékařů zemřel Floyd v důsledku udušení, ne působení drog. Drogy mohly zvýšit pravděpodobnost smrti, ale nebyly její příčinou (BBC.com, 2021; Karnowski, 2022). Derek Chauvin byl za vraždu druhého stupně odsouzen k 22,5 letům vězení.

zájmů, kolektivní akce, rámec důsledků, kontextu a rámec delegitimizace. Analýza ukázala, že ačkoliv se dominantní rámce v online médiích lišily, vyznění zpráv bylo na všech webech kromě Aktuálně.cz podobné, hnutí bylo rámováno za pomoci těch rámců, jež akcentovaly jeho negativní aspekty. Pouze Aktuálně.cz rámovalo hnutí liberálněji, zohledňoval např. nutnost dodržování lidských práv. Nejvíce se mediálnímu pokrytí věnovaly Parlamentní listy a Sputnik News (médiá s nejnižším ratingem), Aktuálně.cz a Novinky.cz pokrývaly události spjaté s BLM méně. Novinky.cz hnutí BLM často popisovalo v kontextu násilí a rabování (rámec výtržnictví). Parlamentní listy a Sputnik News využívaly především delegitimizační rámec.

Marek Vogl (2022) se ve své diplomové práci věnoval rámcování hnutí BLM a spojenými protesty v českých zpravodajských médiích, používal k tomu kvantitativní obsahovou analýzu rámců. Autora rovněž zajímalo, zda české zpravodajství nese některé znaky přítomnosti protestního paradigmatu. Vogl dochází k závěru, že česká zpravodajská média využívala jednotlivé rámce podobně a v podobné míře jako americká zpravodajská média. Analýza pak u českého zpravodajství odhalila pouze některé znaky charakteristické pro protestní paradigma, např. epizodické rámcování událostí, častější citace oficiálních zdrojů jako je policie než citování demonstrantů, jiné odhaleny nebyly. Protestní paradigma se zaměřuje zejména na vnější znaky než důvody, zdůrazňuje násilné akce spíše než sociální kritiku apod. (Vogl, 2020).

3.4 Dopad kauzy ve Spojených státech i ve světě

Jak již bylo mnohokrát nastíněno, po smrti George Floyda došlo k velkým protestům, jež byly převážně spojovány s hnutím BLM a jež se snažily upozornit na rasově motivovaný útok, policejní násilí, které však nebylo nijak výjimečné. Protesty spojovaly Floydovu smrt s nespočtem dalších případů policejní brutality vůči Afroameričanům, aby zdůraznily, že se nejednalo o izolovaný čin, ale že je událost vsazena v kontextu strukturálního rasismu, se kterým se americká (ale i světová) společnost dlouhodobě potýká. Protesty se geograficky nedržely amerických hranic, proti rasismu a policejnímu násilí se demonstrovalo i v dalších částech světa (protestovalo se i v Praze).

Krátce po Floydově smrti, ještě v kontextu probíhajících protestů, se ve Spojených státech (a vzápětí i ve velké části světa) odehrávalo něco, co připomínalo boj se symboly. Pozornost se upnula zejména na sochy a památníky historických osobností. Aktivisté

upozorňovali zejm. na koloniální a rasistickou minulost některých vyobrazovaných osobností, jejichž sochy se nachází ve veřejném prostoru, v parcích, v nemocnicích, ve školách, a požadovali jejich odstranění (týkalo se to např. soch obchodníků s otroky, Kryštofa Kolumba, britských královen Viktorie a Alžběty II., ale i Winstona Churchilla). Velké pozornosti se ve Spojených státech dostalo zejména konfедераčním sochám,⁹ které však vzbuzovaly kontroverze již delší dobu. Během protestů v mnoha městech napříč Spojenými státy (např. ve Washingtonu, Montgomery, Birminghamu v Alabamě, Norfolku ve Virginii...) docházelo k útokům či přímému strhávání soch, další sochy pak byly odstraňovány místními samosprávami (např. Emrahimji, 2020). Pouze do srpna 2020 bylo po celých Spojených státech odstraněno, přesunuto či přejmenováno 59 symbolů Konfederace (40 jich bylo zcela odstraněno, zejm. sochy, ale i konfедераční vlajky, 5 přesunuto, hlavně sochy, a 14 přejmenováno, především školy, univerzity a parky) (SPLC, 2020). K odstraňování soch nedocházelo pouze v amerických městech, velmi rychle se fenomén objevil i v dalších částech světa. Sochy byly ničeny a strhávány kupř. i v Londýně, v Kanadě, v Paříži, dalších městech severní a západní Evropy, ale i v Praze (na Žižkově byla v červnu 2020 posprejována socha Winstona Churchilla, na podstavci sochy se objevily nápisy „Byl rasista. Black Lives Matter“, viz např. Jadrný, 2020). V kontextu smrti George Floyda docházelo však i k přejmenovávání mnoha institucí, firem, k propouštění (či k odchodu) zaměstnanců za kontroverzní výroky (viz nucený odchod odpovědného redaktora The New York Times po zveřejnění článku amerického senátora Cottona k použití vojenské síly vůči demonstrantům). Americká profesorka literatury Laurie Shek začala být v roce 2019 vyšetřována univerzitou poté, co při jedné ze svých přednášek na univerzitě The New School v New Yorku použila rasistickou urážku (ovšem při citaci z knihy Jamese Baldwina); následně byla obvinění zproštěna (Flood, 2019). V lednu 2020 pak kupř. americký nakladatel zrušil turné spisovatelky Jeanine Cummins k jejímu novému románu *American Dirt* (v překladu „Americká špína“), neboť se na knihu snesla tvrdá kritika stran mexicko-amerických spisovatelů kvůli silně stereotypnímu vyobrazení Mexičanů (Wheeler, 2020).

3.4.1 Kulturní války a cancel culture

Výše zmíněné události probíhají v širším společenském kontextu, který se často nazývá tzv. kulturními válkami. Slovní spojení většinou odkazuje k boji (či silné tenzi) mezi

---

⁹ Sochy Konfederace

sociálními skupinami o převahu jejich hodnot a světonázorů v dominantním diskurzu. James D. Hunter, autor několika publikací o kulturních válkách v americké společnosti, zdůrazňuje silnou politickou rovinu kulturních válek, když říká, že se jedná o „mobilizaci politických zdrojů – lidí, hlasů a stran – kolem určitých postojů v kulturních otázkách“ (In Stanton, 2021). Témata, jež jsou často v centru zájmu kulturních válek, ale nikoliv výlučně, jsou např. potraty, sexualita, otázka vztahu církve a státu, rasové otázky apod. (ibid.). Podle historika Dominica Sandbrooka však kulturní války nevznikly nyní či v novodobé historii, domnívá se, že existovaly vždy. Když římská říše ustavila křesťanství svým oficiálním náboženstvím, které tak nahradilo pohanství, přechod rovněž způsobil spor o sochy i svatyně (In Anthony, 2021). Spory o historii, symboly, umělecké artefakty existovaly vždy, zejména v době přechodu od jedné vlády k druhé, autor ale uznává, že někdy jsou spory výraznější než jindy a nabývají velkých rozměrů (ibid.). Rysem kulturních válek je, že názorově štěpí společnost a rozdělují ji na několik ideových táborů. Novinář britského deníku *The Guardian* zmiňuje několik novodobých kauz, jejichž společným jmenovatelem jsou kulturní války: smrt George Floyda, posprejování sochy Winstona Churchilla na náměstí Parliament Square v Londýně, apely na odstranění sochy představitele britského kolonialismu Cecila Rhodese na Oriel College Oxfordské univerzity, rozhodnutí amerického fotbalového týmu pokleknout před zápasem¹⁰ atp. (ibid.). Klasickým příkladem novodobé kulturní války, jež v současné chvíli rozděluje americkou společnost, je kritická rasová teorie (např. Walker, 2021).

V červenci 2020 vyšlo v časopise *Harper's Magazine* prohlášení nazvané *A Letter on Justice and Open Debate* (v překladu „O spravedlnosti a otevřené debatě“), které podepsalo na 150 světových (zejm. amerických) intelektuálů (např. Noam Chomsky, Anne Applebaum, Salman Rushdie, Margaret Antwood, J. K. Rowling aj.), v němž upozorňují na ubývající prostor pro svobodnou debatu, cenzuru a pranýřování těch, kteří se nějak proviní vůči dominantnímu diskurzu, a nátlaky na ideovou konformitu ve vysokém školství, žurnalistice, kultuře a umění (*Harper's Magazine*, 2020). Recepce dopisu byla velmi rozporuplná: někteří jej chválili a přijali jako svobodné vyjádření v dobách sílící cenzury, jiní jej chápali jako hysterickou reakci několika privilegovaných osob, jež, na rozdíl od jiných, nejsou nijak umlčovány, neboť mají přístup k institucím a do médií (*BBC.com*, 2020). Ačkoliv článek nepoužívá konkrétní terminologii, autoři se

---

¹⁰ Každé z těchto témat má své názorové příznivce i odpůrce (lidé, kteří souhlasí s odstraněním sochy, či ne), a společnost tak rozděluje.

odkazují k tzv. cancel culture (do češtiny často překládáno jako „kultura rušení“). Cancel culture můžeme definovat jako „kolektivní strategii aktivistů využívajících sociálního tlaku k dosažení kulturní ostrakizace cílů (někoho či něčeho), které jsou obviněné z urážlivých slov a činů“ (Norris, 2021). Konkrétní příklady sociálního tlaku spatřuje Norris např. v mobilizaci veřejného mínění, pořádání kampaní proti určité osobě apod., autor rovněž zmiňuje, že terčem jsou často vlivné osobnosti veřejného života překračující společenské normy; upozorňování na určité osoby se v posledních letech rozšířilo mezi decentralizovanými skupinami „digitálních aktivistů“, kteří se sdružují na základě sdílení hashtagů, např. #MeToo a #BlackLivesMatter (ibid.).

4 Analytická část

V této části práce se pokusím uplatnit poznatky, které byly popsány v teoretické části. Výzkumný soubor, jenž byl podroben analýze, čítá 148 textů. Výsledky analýzy budu prezentovat v tematických blocích, a jak již bylo zmíněno, základním formálním členěním bude reprezentace dle Normana Fairclougha: reprezentace reality a reprezentace identit. Po analýze textů a s ohledem na jejich charakter, jsem se rozhodla vynechat reprezentaci vztahů (jež je třetím typem Faircloughovy reprezentace). V části reprezentace reality se nachází tři tematické bloky: *smrt George Floyda jako počátek velkých protestů*, *smrt George Floyda jako politikum* a *smrt George Floyda a levicová ideologie*. V části reprezentace identit je pojednáno o hlavní „identitě“ této práce, Georgi Floydovi, a rovněž zde shrnuji poznatky týkající se policie a protestujících, o kterých jsem psala již v předešlých tematických blocích.

K analýze byly vybrány články publikované na online webech Reflex.cz, Echo24.cz a Forum24.cz v období od 29. května do 25. července 2020. První článek v analyzovaných médiích vyšel právě 29. května 2020 (v deníku Echo24.cz), George Floyd zemřel 25. května. Klíčovým heslem bylo slovní spojení „George Floyd“. Můžeme říct, že do konce června se o tématu referovalo hojně, zpravidla každý den, následně měla četnost zpráv sestupnou tendenci. Povaha zpráv se v čase velmi proměnila. Není překvapivé, že většina analyzovaných článků jsou komentáře (publicistika), neboť všechny zmíněné weby jsou převážně publicistické (publikované zpravodajství je pak často přebíráno z jiných zdrojů, zpravidla ČTK, s tím, že se někdy promění struktura zprávy a takřka vždy také její titulek¹¹).

Zatímco o samotném činu bylo referováno pouze v prvních dnech, od 31. května do 8. června se primárně řeší velké protesty, které smrt Afroameričana George Floyda vyvolala. Od 8. června je diskurz v tématech poměrně homogenní, pozornost je zaměřena na důsledky Floydovy smrti na celospolečenské úrovni: od ničení a strhávání soch (nutno říci, že tento fenomén ve zkoumaných médiích opravdu rezonoval, z celkového počtu analyzovaného korpusu jich jen k otázce soch vyšlo 38), po změny na úrovni kulturní, politické či společenské (stahování filmů i změny v herním průmyslu, přejmenování ulic, států či produktů lidské spotřeby, např. jídla, debaty o uplatňování kvót

---

¹¹ Můžeme si tak všimnout (viz zmínit zde dvě zprávy, které jsou stejné, převzaté, ale mají přeházené odstavce a jiný titulek), zdroj např. ČTK.

podporujících příslušníky etnických, sexuálních i jiných menšin). Významným tématem, jemuž se rovněž věnovalo mnoho textů napříč celým zkoumaných obdobím, je pak politická rovina. Hojně se psalo o prezidentu Trumpovi, kauza se řešila v kontextu nadcházejících prezidentských voleb (Floyd byl zabit 25. května, 1. kolo prezidentských voleb proběhlo 3. listopadu) a někteří autoři spekulovali o tom, zda a jak Trumpova rétorika v této kauze může ovlivnit volby. Trump zločin sice odsoudil, vůči vyvolaným demonstracím, a zejména demonstrantům, však vystupoval velmi nepřátelsky, např. je nazýval „levicovými fašisty“, čímž si vysloužil kritiku světových státníků a následně rétoriku zmírnil. Joe Biden oproti němu působil smířlivěji, vystupoval jako diplomat; člověk, který velké demonstrace sice neschvaluje, ale rozumí jim, pro černošskou komunitu působil jako podpora.¹²

4.1 Výzkumný problém a cíl práce

Tématem mé závěrečné práce je reprezentace smrti Afroameričana George Floyd a v mediálním diskurzu vybraných českých online deníků. Zajímá mě mediální obraz události neboli to, jak, proč, v jakém kontextu a v jakých souvislostech se o události psalo.

Cílem práce je zkonstruovat obraz Floydovy smrti ve vybraných českých online denících. Práce je zaměřena na konzervativnější média, konkrétně byla vybrána tři: Echo24.cz, Reflex.cz a Forum24.cz. Cílem je analyzovat vybraný výzkumný vzorek (články), výsledky popsat a interpretovat ve vztahu k mému výzkumnému cíli.

George Floyd byl Američan, celá událost probíhala v americkém kontextu (měla však výrazný mezinárodní přesah), analyzované texty budou však z českých médií. Otázkou, která je pro práci rovněž významnou a na kterou budu brát zřetel, je, zda je mediální obraz smrti George Floyd konstruován jako něco externího, co přináleží do specifického amerického kontextu, anebo zda jsou v textech vytvářeny nějaké paralely s českým prostředím.

---

¹² Biden se měl dokonce zúčastnit Floydova pohřbu, nakonec zaslal rodině kondolenční video. 25. května 2021, rok po Floydově smrti, se Biden setkal s Floydovou rodinou v Bílém domě.

4.2 Výzkumné otázky

Téma práce i její cíl byl již nastíněn, hlavní výzkumnou otázku volím následovně:

Jaká je mediální reprezentace smrti Afroameričana George Floyda v diskurzu vybraných českých online médií za zvolené období?

Vzhledem k obecnosti, a tedy i jisté vágnosti hlavní výzkumné otázky, si volím několik otázek doplňujících, jež se budou tázat po dalších vyobrazeních reality, po aktérech, ale i po vztahu tématu k českému kontextu: **Jaké jsou převažující diskurzivní rámce, ve kterých je téma prezentováno?** Jaké identity aktérů se v diskurzu vyskytují? Jak autoři textů vztahují téma k českému kontextu? Prezentují jej jako téma interní českému prostředí, nebo jako externí (tedy čistě americký problém)? Shodují se diskurzivní strategie napříč zkoumanými weby?

Domnívám se, že mi analýza ukáže několik způsobů reprezentace reality i identit, které se v diskurzu objevují; výsledky budou následně prezentovány v tematických blocích.

4.3 Výzkumná metoda

4.3.1 Kritická diskurzivní analýza (CDA)

Hlavní metodologickou oporou, kterou ve své diplomové práci budu využívat, je kritická diskurzivní analýza podle Normana Fairclougha; v této části práce s ní blíže seznámím, definuji, co je to diskurz, a detailněji přiblížím specifika Faircloughovy výzkumné metody.

Na tomto místě bych ráda začala s definicí diskurzu. Neexistuje však žádná jednotná definice, v jeho pojetí se velmi promítá to, jakým prizmatem a v kontextu jakého myšlení je na něj nahlíženo (definice se liší i napříč humanitními a sociálními vědami). O diskurzu se hovoří jako o mluveném projevu, rozpravě, ale i o textu, také jako o něčem „extenzivním“, co je nadřazené pojmu text, a zahrnuje tedy textů mnoho (Schneiderová, 2015: 20). Společným prvkem všech definic je pak to, že pojem diskurz je vždy používán v oblastech „užívání jazyka v textech, v dorozumívání a v interakci“ (ibid.). Norman Fairclough hovoří o diskurzu jako o užití jazyka (mluvené či psané) a chápe jej jako formu sociální praxe (Fairclough, 1995: 54). Fairclough (1992: 62) sám zmiňuje, že „diskurz“

chápe daleko úžeji než např. sociální vědci. Hovoří o tom, že jej vnímá a definuje tak, jak si lingvisté vykládají „použití jazyka“, „parole“, nebo „mluvu“. Pojem „sociální praxe“ pak odkazuje k dialektickému vztahu mezi diskurzem a sociálními strukturami neboli k tomu, že je diskurz sociálními strukturami formován, ale zároveň je sám formuje (dle Fairclougha je „sociálně konstitutivní“): užití jazyka (a jakéhokoliv textu) vždy souběžně vytváří a udržuje existující sociální identity a vztahy, systémy vědění a přesvědčení (Fairclough, 1995: 55). Jinými slovy to tedy znamená, že diskurz a společnost se navzájem ovlivňují, subjekty se navzájem formují.

Soňa Schneiderová (2015) poukazuje na rozdíl mezi analýzou diskurzu a kritickou diskurzivní analýzou (dále jen CDA). Analýzu diskurzu chápe jako metodu či přístup; verzí analýz je však mnoho, existují různá pojetí i v závislosti na tom, v jaké disciplíně se pohybujeme. Analýza diskurzu se skládá ze dvou hlavních proudů, z etnometodologického a kritického (ibid.: 17), přičemž kritický proud je reprezentovaný právě kritickou diskurzivní analýzou (nebo *kritickou analýzou diskurzu*, jak navrhuje Schneiderová). Jedná se tedy o typ, směr analýzy diskurzu, který klade důraz na „konstituování subjektu v rámci normativních sociálních praktik a diskurzů“ (Zábrodská 2009: 69) a zkoumá propojení jazyka, diskurzu a moci (ibid.). Analýza diskurzu je tedy spíše zastřešující pojem pro mnoho přístupů než konkrétní metoda.

Ačkoliv CDA není nikdy pouze jazykovou analýzou, *jazyk* stojí v jejím ústředním zájmu. CDA jazyk důkladně analyzuje, ať již v podobě promluv nebo (psaných) textů¹³, a vedle jazyka samotného se také soustředí např. na společenský kontext, v němž text působí, a který jeho vznik umožňuje. Jazyk je v CDA nahlížen tzv. ideologicky, chápe se, že užívání jazyka není neutrální, je to spíše „mocenský nástroj“, který funguje ve prospěch udržování nerovných mocenských vztahů. Jak již bylo řečeno, diskurz společnost formuje (tedy i re/produkuje určité významy), ale je jí i zároveň formován. Jak udávají Jørgensen a Phillips (2002: 63), základním cílem CDA je odhalení role diskurzivní praxe v udržování nerovných mocenských vztahů, odhalení ideologií a struktur moci. CDA se tedy skrze jazyk snaží „zviditelnit“ ty praktiky a ideologické vztahy, které mohou stát v pozadí textů a na první pohled mohou být těžko rozpoznatelné.

---

¹³ Viz to, jakým způsobem Norman Fairclough analyzuje “text”, kap. 2.2.

Jedním z významných badatelů CDA, který přispěl k jejímu rozvoji a na jehož metodologických poznacích staví i tato práce, je Norman Fairclough. Na co se Fairclough primárně soustředí, představuji v kapitole níže. Zároveň se v této kapitole blíže vracím k „ideologii“ a poukazuji na její významné místo ve Faircloughově kritické metodě.

4.3.1.1 Kritická diskurzivní analýza podle Normana Fairclougha

Základem CDA je analýza *jazyka* textu, nicméně ač je textová analýza nezbytnou součástí CDA, nemohli bychom mezi ně postavit rovnítko. CDA není pouze lingvistickou analýzou textu, je kombinací mezi textovým hlediskem a tzv. „řádem diskurzu“, čímž se míní zejm. sociální struktury, a blíže se popisuje jako „to, co určuje výběr a realizaci jazykových možností, určuje, co bude použito, co vynecháno, jak to bude řečeno“ (Fairclough, 2003: 59).

Jak již bylo zároveň zmíněno, pro Fairclougha je významný širší (sociální) kontext, ve kterém analyzované texty působí, autor ve svých textech píše, že „analýza musí jít nad rámec textu“ (Fairclough, 2003: 59); při analýze si musíme všimnout jednotlivých prvků v textu (nejen textu samotného) a vnímat jej v širším kontextu. S tím také souvisí skutečnost, že badatel vedle textu samotného klade důraz i na jeho produkci (zde se zaměřuje na autora a jeho intenci) a recepci (neboli interpretaci textu, zde je významná role recipienta), obě složky se totiž významně podílejí na tvorbě významů v textu (ibid.: 10).

Norman Fairclough pojímá diskurz v rámci trojdimenzionálního modelu, jako *text, diskurzivní a sociální praxi* (Fairclough, 1992: 62).¹⁴ Jak autor přibližuje (1995: 57), text není pouze psaný, může být i mluvený, např. pouze mluvený text (jako rádio), nebo mluvený a vizuální text (jako televize) – autor vnímá pojem text velmi široce, v podstatě se jedná o jakékoliv použití jazyka. Diskurzivní praxí (1992: 78-86) míní zejm. procesy produkce a konzumace textu, sociální praxe se soustředí na širší sociální kontext, jíž je analyzovaná událost součástí.

---

¹⁴ Fairclough dříve hovořil o sociální praxi, v knize *Media Discourse* (1995) ji nahrazuje termínem „sociokulturní praxe“.

Vedle tří dimenzí diskurzu autor rozlišuje tři fáze, ve kterých se CDA realizuje: deskripce, interpretace a explanace. Jednotlivé fáze pak odpovídají třem dimenzím diskurzu.

Analýza textu je v podstatě lingvistickou analýzou: soustředí se na analýzu slovní zásoby, gramatiky a sémantiky, analýzu menších jazykových jednotek, ale také fonologii, celkovou strukturu textu a jeho soudržnost (Fairclough, 1995: 57). CDA vnímá jakýkoliv analyzovaný text ve své úplnosti, neodděluje obsah od formy, soustředí se na obojí zároveň, neboť „významy se realizují ve formách a rozdíly ve významu mají za následek rozdíly ve formě“ (ibid.). Schneiderová (2015: 76) v rámci toho, nač se při analýze soustředit, ještě doplňuje zkušenostní, relační a expresivní hodnoty slov a užití metafory (ad analýza slovní zásoby), zkušenostní, relační a expresivní hodnoty gramatiky a spojení vět (ad gramatika) a interakční konvence a strukturu textu (ad struktura textu). *Diskurzivní praxi* autor chápe jako prostředníka mezi textem a sociokulturní praxí a její analýza zahrnuje procesy produkce a konzumace/recepce textu (ibid.: 58-60). Významná je také otázka distribuce textu; analytik zkoumá, čím vším (jakými procesy, změnami...) text prochází, než se dostane k publiku (Jørgensen & Phillips, 2002: 81-82). Fairclough předpokládá, že texty nemohou být nikdy analyzovány samy o sobě, vždy musí být chápány ve vztahu ke kontextu (sociálnímu), ale i jiným textům (Jørgensen & Phillips, 2002: 70) – tato myšlenka vychází z konceptu intertextuality, jež je pro CDA velmi důležitá. *Analýza sociokulturního rozměru textu* „může zahrnovat jeho bezprostřední situační kontext, širší kontext institucionální praxe, do níž je událost zasazena, anebo ještě o něco širší rámec společnosti a kultury“ (Fairclough, 1995: 62). V této fázi analýzy se zkoumá především vztah diskurzu k ideologiím, je nahlížen z pohledu moci a hegemonie (Fairclough, 1992: 86).

Je důležité zmínit, že zřídka kdy výzkumníci analyzují všechny vrstvy analyzované události – takový výzkum by byl velmi extenzivní. Výzkumníci se většinou soustředí na vybrané body, v potaz se ale rovněž bere to, jaké složky se v textu jeví jako relevantní. Při analýze mediálních komunikátů se budu opírat právě o metodologické poznatky Normana Fairclougha: trojdimenzionální pojetí diskurzu poskytuje badateli určitý „návod“, jak analýzu provádět, zároveň pojetí diskurzu jako sociální praxe umožňuje zohledňovat širší kontext, ve kterém texty působí a jsou jím nějak ovlivňovány. Primárně se budu soustředit na první a třetí bod Faircloughova modelu, na jazykovou analýzu textu a sociokulturní rozměr – budu se snažit zasazovat texty do širšího společenského

kontextu, ve kterém se nacházejí a ve kterém „fungují“, a rovněž se pokusím vidět texty v intertextuálním rámci.

4.3.2 CDA a objektivita?

Kritická diskurzivní analýza je velmi často podrobována kritice stran údajně sporné objektivity. Nutno podotknout, že samotná kvalitativní strategie je často kritizována. Někdy je kvalitativní strategie definována oproti kvantitativní (Novotná, 2019: 260), což již implikuje jakousi nedostatečnost či druhořadost, a jak píše Hendl (2005: 49-55), mnozí metodologové ji chápali (a dodnes chápou) jako pouhý doplněk tradičních kvantitativních strategií založených na statistických metodách a přítomnosti čísel. Vytýká se jí také, že je jen „sbírkou subjektivních dojmů“, že je málo transparentní (někdy není např. zřejmé, podle jakého klíče byli vybíráni respondenti) a výsledky se těžko zobecňují. Hendl argumentuje, že výhrady mohou být naopak vyváženy jinými vlastnostmi, kritizované „nedostatky“ mohou být spíše vnímány jako přednosti, a komparace obou přístupů nedává smysl, neboť se porovnává neporovnatelné. Velkou výhodou kvalitativní strategie podle autora je, že poskytuje hlubší porozumění zkoumaného fenoménu, a nezůstává tedy pouze na povrchu.

Norman Fairclough (2003: 14-15) zmiňuje, že něco jako „objektivní analýza textu“ neexistuje, neboť jakákoliv analýza textu je vlastně selektivní, vždy si k analýze vybíráme určité texty, ne jiné, tážeme se po jistých otázkách, a ne jiných; za jakýmkoliv výběrem je vždy konkrétní motivace, která pak situuje naši volbu. Autor zmiňuje, že otázka ohledně objektivity je mnohdy vedena představou, že výzkumník stojí „nad“ textem, a analyzuje jej, aniž by analýzu zkreslila jeho vlastní subjektivita. Dle autora je ale naše schopnost poznat, co v textu „je“, velmi omezená a i otázky, které si klademe, nutně vycházejí z konkrétních motivací, které přesahují to, co „tam“ je“ (Fairclough, 2003: 15).

Otázka také souvisí s naším vnímáním reality: realitu jako takovou nelze zredukovat na naše poznání (a vnímání) reality, které je proměnlivé a velmi omezené. To samé je ale možné vztáhnout i na texty: nemůžeme předpokládat, že realita textů se nějak vyčerpá tím, co my o ní víme (že ji celou postihneme). Měli bychom přijmout, že žádná analýza textu nikdy není úplná (je naopak velmi dynamická a stále otevřená novým podnětům) a rovněž nám nikdy „neodhalí“ vše, co v textu „je“ a co by se o textu dalo říct.

Dle Fairclougha bychom se tedy s ne/objektivitou kritické diskurzivní analýzy neměli tolik trápit, objektivita je v tomto případě ideál, ke kterému se sice můžeme vztahovat, ale nikdy jej nedosáhneme, limitem jsme my sami i typ výzkumu, který provádíme.

4.4 Výzkumný soubor

Jak již bylo řečeno, výzkumným souborem budou články publikované v českých konzervativněji laděných online médiích, konkrétně na portálech Echo24.cz, Reflex.cz a Forum24.cz. Zmíněná média se sama hlásí ke konzervativnější (pravicové) orientaci, dalším kritériem jejich výběru pak byla skutečnost, že se jedná o weby s širokou čtenářskou obcí. Online média byla zvolena zejm. díky snadnějšímu vyhledávání a následnému zpracovávání podkladů. Ve všech zmíněných médiích budou zpracovávány jak zprávy (zpravodajství), tak názory (publicistika), jelikož mě zajímá diskurz deníků jako celek.

Online deník Echo24.cz vznikl v roce 2014 za internetová varianta časopisu Echo, jenž vychází jednou za 14 dní. Šéfredaktorem je Dalibor Balšínek, je převážně publicistické médium. Echo24 se hlásí k pravicově-konzervativní orientaci (Balšínek, 2016), na webu se čtenář dočte, že chtějí být „protiváhou oligarchizovaným českým médiím“. Upozorňují na zvyšující se oligarchizaci médií, které Česká republika v posledních letech čelí, zmiňují, že chtějí být „protiváhou oligarchizovaným českým médiím“ a namísto službě určitým politickým či ekonomickým zájmům chtějí sloužit pouze svým čtenářům (Balšínek, 2014). Internetové médium Reflex.cz rovněž vznikl po své tištěné verzi, jež sahá do doby sametové revoluce. Je známý svými recesními rubrikami (např. recesní zpravodajství *Divoký Kačer*) či komiksy, např. *Zelený Raoul*. Médium o sobě říká: „REFLEX se snaží odhalovat stylizaci a předstírání. Proto nikdy nebyl časopisem mainstreamu. Vždycky bude provokovat a vždycky bude někomu nepohodlný. (...) Nejvážnějším nebezpečím této doby jsou určitě opakované pokusy o omezení svobody. (...) REFLEX je jistým obranným reflexem proti takovým snahám, ať už přicházejí odkudkoliv. Zleva, zprava, z východu či západu“ (Reflex.cz, 2010). Reflex.cz kombinuje zpravodajství i publicistiku, šéfredaktorem je Marek Stoniš. Forum24.cz se prezentuje jako „názorový internetový deník pro obranu liberální demokracie“. „Internetový deník FORUM 24 vznikl díky snaze skupiny demokraticky smýšlejících novinářů bránit prostor pro svobodné šíření informací v době, v níž významná česká média patří Andreji Babišovi či ostatním oligarchům (...) Oligarchický systém navíc zasahuje nejružnějším

formami i ostatní média a těžce poškozuje svobodu a pluralitu v české žurnalistice“ (Forum24.cz, 2017). Šéfredaktorem je Pavel Šafr, deník vznikl v roce 2017 rozšířením názorového deníku Svobodné fórum. Všechna média se vymezují vůči oligarchizaci a prezentují se jako obránci liberální demokracie.

Výzkumným vzorkem budou články, které byly ve vybraných médiích publikovány bezprostředně po smrti George Floyda (Floyd zemřel 25. května 2020, avšak první článek, který k tématu ve zkoumaných médiích vyšel, byl publikován až 29. května) až do 25. července 2020. Mým cílem není zkoumat mediální diskurz bezprostředně po události, zajímá mě také, jak událost ve vybraných médiích rezonovala, proto jsem se rozhodla zkoumat událost po dobu dvou měsíců. Domnívám se, že se jedná o dobu dostatečně dlouhou na to, aby bylo možné zachytit i témata, kterým se novináři věnovali ve vztahu k primární události; jak jsem zároveň zjistila, s postupem času měla četnost článků o mnou zvolené události ve vybraných médiích sestupnou tendenci. K vyhledávání článků ve vybraných médiích a zvoleném čase využiji mediální databázi Anopress, výzkumný materiál budu vyhledávat pomocí klíčového slovního spojení „George Floyd“. Za zmiňované období zobrazuje databáze Anopress 156 článků: většina z nich pochází z média Echo24.cz, dále pak z Reflexu.cz a naposled z Forum24.cz.

Způsob, jakým jsem postupovala při analýze, byl následovný: Shromáždila jsem články za zvolené období, které mi přišlo dostatečně dlouhé, ale nikoliv příliš. Články jsem pečlivě prostudovala, některé vyřadila. Následně jsem zaznamenávala opakující se témata a vytvořila si tak celou síť rámců a témat, ve kterých byla kauza prezentována. Rámce jsem shromáždila a vztáhla k výzkumným otázkám. Vyřazené články byly ty, které se doslovně opakovaly (některé byly doslovně přebírány z určitého zdroje, např. z ČTK), anebo ty, které heslo „George Floyd“ sice obsahovaly, ale obsah článku pojednával úplně o něčem jiném – v tomto případě je ale velmi zajímavé podívat se např. pouze na titulky článků a vidět, v jakém kontextu bylo Floydovo jméno použito:

„Zázrak. Nebo Nesmysl? Rusové se prý chtějí hromadně vracet z Ameriky do Ruska“ (Jandourek, 2020). Článek zmiňuje, že v důsledku protestů proti rasismu a policejnímu násilí chce mnoho Rusů opustit Spojené státy a vrátit se zpět, komentář je veden velmi polemicky vůči tomuto tvrzení a dále se věnuje otázce migrace z Ruska.

“Pomník likvidace českých svobod obnoven“ (Zacpal, 2020) se věnuje umístění kopie mariánského sloupu na Staroměstské náměstí, autor dále píše o odstraňování soch a pomníků, v tomto kontextu je také použito Floydovo jméno.

Dohromady bylo tímto způsobem vyřazeno 8 článků, finální výzkumný soubor tedy tvoří 148 textů. Nutno podotknout, že portál Echo24.cz publikoval články týkající se události z vybraných médií nejvíce, ve zkoumaném období vycházelo každý den hned několik článků, proto je také zmíněné médium ve zkoumaném korpusu nejhojněji zastoupeno. Echo24.cz ve finálním korpusu tvoří 124 článků, Reflex.cz 19 a Forum24.cz 13 článků.

4.5 Reprezentace reality

4.5.1 Smrt George Floyda jako počátek velkých protestů

Poté, co byl George Floyd 25. května 2020 udušen bělošským policistou Derekem Chauvinem, a video ze zásahu se stalo virálním, propukly ve Spojených státech velké protesty. Samotné texty tuto skutečnost reflektují a často protesty dávají do kontextu s rasovými protesty z 60. let, jejichž výraznou postavou byl Martin Luther King Jr., nebo např. s harlemskými, rovněž rasovými nepokoji z roku 1943 (Forum24.cz, 2. 6., 130)¹⁵. Protesty jsou rámovány velmi násilně, vykreslují účastníky jako buřiče a vandaly, role policistů je vykreslována převážně ambivalentně: na jedné straně články akcentují násilnost policie, která se prezentuje jako čistě americký problém, a dávají je do kontextu s primárně zavrženými činy, např. útok na starého muže o holi (Echo24.cz, 5. 6., 114; Forum24.cz, 4. 6., 116) nebo na malou dívku, které jeden z policistů nastříkal do očí pepřový sprej (Echo24.cz, 1. 6., 140), na druhé straně je rétorika měkčí, jemnější, což lze přisuzovat statutu autority, který se k úřadu policisty váže. V mnohých člancích se pak dočteme, kolik bylo během protestů zraněno policistů, ale kolik demonstrujících muselo být ošetřeno, se už nedozvíme.

„*Výbuch* nepokojů v USA: Napětí rostlo dlouho. Na vině je policie, zločinnost i zbraně.“ (Forum24.cz, 31. 5., 145) „USA v plamenech: *Tisíce zatčených, zákaz vycházení, ohně před Bílým domem. Trump se ukrývá v bunkru.*“ (Reflex.cz, 1. 6., 144) „Trump nařídil mobilizaci. Nepokoje v US chce zastavit povoláním všech dostupných vojenských sil.“ (Reflex.cz, 2. 6., 138)

Titulky článků, které se věnují protestům, jsou emočně zabarvené, silné, snadno se vizualizují. „Manifestace se konaly ve městech na východním i západním pobřeží USA a z některých míst jsou opět hlášeny *střety policie s demonstranty, rabování a zapalování aut.*“ (144) Protestující jsou v zásadě vykreslováni jako vandalové, násilníci, kteří přišli, aby ničili, a kteří se nezastaví ani před útoky na policii. „Rabování“ a „zapalování aut“ konotuje atmosféru westernu, místa, kde neplatí žádná pravidla. Navíc útoky na policii vzbuzují strach, policie je základní ochranná složka státu, která by měla obyvatelstvo

---

¹⁵ Veškeré citace článků ponechávám v původním znění včetně překlepů, gramatických i stylistických chyb. Pokud se tedy v citaci objevuje chyba, pravděpodobně se jedná o dodržení původního textu, ne o chybu v přepisu.

chránit, a pokud na ni lidé útočí, ještě více to dokresluje atmosféru anarchie a veskrze nefunkčního systému. „(...) poklidné protesty se během víkendu proměnily na řadě míst v *rabování obchodů* či *zapalování aut*. Už ani média nestíhají rozebírat všechny incidenty, které se odehrávají.“ (Reflex.cz, 2. 6., 136) „Výtržnosti jsou hlášeny také ze západoamerického Seattlu – *lidé tam na policisty házeli kameny i zápalné lahve*.“ (Echo24.cz, 2. 6., 134) Autoři zmiňují, že demonstranti útočí jak na soukromý majetek, policejní stanice: „V noci do budovy policejní stanice v Minneapolisu, která byla dříve evakuována kvůli protestům, vtrhl *rozzuřený dav* a objekt *zapálil*.“ (Echo24.cz, 29. 5., 155), tak např. i na média: „*Rozběsněný dav* zaútočil v Atlantě i na ústřední sídlo společnosti CNN a kdyby uvnitř budovy nezasáhla policie, *zřejmě* by ji vyrabovali také.“ (Reflex.cz, 31. 5., 150) Samotná rétorika je velmi silná, „rozzuřený“ a „rozběsněný dav“, který někam „vtrhne“, určitě nevytváří představu o něčem poklidném a konsenzuálním, smazávají se jakékoliv jednotlivosti, účastníkům je dána nálepka „dav“, který prahne po ničení. V ukázce 150 navíc nevíme, zda by „rozběsněný dav“ budovu skutečně vyraboval, autor článku tak ale „zřejmě“ usuzuje, a pokud jsou davu přisuzována příslušná adjektiva, čtenáře konec věty nemůže výrazně překvapit.

Titulky čtenáři evokují velkou míru chaosu a násilí, která protesty obklopuje. Ze samotného obsahu se pak dozvídáme, že to nemusí být tak úplně pravda, anebo že titulek vystihl jen krátký, dramatický úsek z jinak dlouhého a poklidného protestu: „(...) *většina* protestních pochodů městem byla poklidná, ale *večer začalo přibývat* rabování a ničení“ (134). Tuto skutečnost reflektuje i jeden z analyzovaných textů, když zmiňuje, že mediální trh prahne po šokujících informacích, které prodávají, a tak vidíme rabující, násilné demonstranty, ale již se nedozvíme, že násilné jsou pouze malé skupinky lidí: „Špatné zprávy prodávají více než ty dobré. (...) Násilí přitahuje pozornost víc než poklidné protesty. (...) zatímco pochodů, blokad a dalších nenásilných forem protestu se každý den účastnily tisíce i desítky tisíc lidí v Minneapolisu a přilehlém St. Paul, násilnosti a rabování prováděly většinou menší skupinky řádově desítek a stovek lidí“ (Forum24.cz, 4. 6., 116).

Protestující nemají hlas, aby se k situaci vyjádřili, texty jim nedávají prostor, pouze jeden z článků tak činí, a tak se dozvídáme jejich motivace. Jedná se o reportáž z protestů v Londýně, neboť, jak uvidíme v průběhu, protesty vyvolané smrtí George Floyda se neomezovaly pouze na Spojené státy, velmi rychle se týkaly velké části světa.

Faysal Mohamed, jednadvacetiletý muž ze západního Londýna, říká: „Jsem tu, protože se něco musí změnit. Vražda George Floyda byla poslední kapkou. My [černí Britové] musíme na všechno pracovat dvakrát tolik jako bílí. Policistům nevěříme, proto s nimi nespolupracujeme. (...) Musíme prostě změnit zákony téhle země. Hlavně Stop and Search“ (Echo24.cz, 13. 6., 73). Citát dokresluje, jaké byly motivace konkrétní osoby; můžeme se domnívat, že i ostatní protestující přišli se stejnými cíli, ale stále se jedná o citát jednoho (konkrétního) člověka – přinejmenším ale čtenář vidí konkrétní případ, který vystupuje z bezejmenného „davu“. Níže se však můžeme podívat na to, jak je případ rámován. Titulek informuje: „Británie byla první rasistická země na světě.“ Reportáž z nepokojů v Londýně“ (73), dále se pak v textu můžeme dočíst: „Jedná se o protest ultralevicového hnutí Black Lives Matter (BLM). Poté, co v sobotu *protestanti zranili deset policistů, pomohli* sochu Winstona Churchilla a – z neznámých důvodů – *počmárali* Abrahama Lincolna, vydali se v neděli do ulic znovu. K jejich dobru je ale třeba zdůraznit, že tentokrát jde skutečně o pokojnou akci, alespoň tady před americkou ambasádou“ (73). To, že se tentokrát jedná o pokojnou akci, je poněkud v rozporu s „nepokoji v Londýně“, o kterých hovoří titulek. Pokud je citát jednoho z účastníků protestů zarámován v této dikci, která říká, že „zranili deset policistů“, jednu sochu „pomohli“ a druhou „počmárali“, ztrácí tak relevanci, nebo je přinejmenším v určité opozici. Znovu se setkáváme s tím, jaké vlastnosti jsou demonstrantům přisuzovány, z textu je patrný prvek despektu či ironie, jako by text naznačoval, že v sobotu se již protestující vybouřili dost, asi to ale nestačilo, a tak v neděli vyšli do ulic znovu. Volba slov je velmi expresivní, „čmárání“ jistě neodkazuje k ničemu serióznímu a ještě víc zdůrazňuje pohrdavý tón (jak dále uvidíme, „čmárání“ ve vztahu k útokům na sochy bude používáno ještě často).

Nezřídka kdy se zmiňuje, že účastníci protestů jsou běloši. Skutečnost může implikovat dvě věci: na jedné straně poukázat na to, že hnutí získalo širokou podporu a nejedná se pouze o hnutí Afroameričanů bojujících za svá práva (čemuž by mohly nasvědčovat např. protesty, které se ze Spojených států přesunuly do celého světa), anebo jakési převzetí, zneužití moci, něco, co se vzdalo své původní myšlenky. Jak lze vidět v ukázkách, protestující běloši jsou dávání do souvislosti s militantním hnutím Antifa (ač to text

Martina Weisse z 4. 6., 118 rozporuje), neboť Trump v kontextu protestů ve svém tweetu z 31. 5. uvedl, že nechá Antifu prohlásit za teroristickou organizaci.¹⁶

„V těch umírněnějších protestech je i hodně bělochů nebo jiných etnik“ (Forum24.cz, 4. 6., 115). „(...) na mnoha místech tvořili výraznou část účastníků pokojných i násilných protestů běloši. (...) Ale nelze s jistotou tvrdit, že ti běloši jsou „Antifa“ (Echo24.cz, 4. 6., 118). „Na záběrech z protestů jde vidět, že zdaleka se nejedná o „rasové“ nepokoje ve smyslu černoši proti policii. Velké zastoupení mají *mladí bílí anarchisté a „antifašisté“*. Vůdci černošských komunit se ve skutečnosti již od Martina Luthera Kinga proti násilným protestům vymezují“ (Echo24.cz, 2. 6., 132) a text pokračuje dále: „Problém je, že Antifa nemá žádnou strukturu nebo hierarchii. (...). Jedná se spíše o volné uskupení mladých, kteří se chtějí nějak zabavit. Většina z nich nejspíše nemá nijak propracovanou ideologii. Marxe, Lenina, Bakunina nebo Kropotkina mají nastudovány maximálně na Wikipedii“ (132). Druhá ukázka spíše popírá, že by běloši účastníci se protestů byli příslušníky Antify, třetí ukázka bělochy za Antifu přímo neoznačuje (neklade mezi nimi rovnítko), ale v logice referování je patrné, že je dává do souvislosti (autor hovoří o demonstrantech, kteří nejsou jen černí, přímo je označuje za „bílé anarchisty a antifašisty“, a hned v dalším odstavci autor hovoří o Antifě a jejích problémech).

Za zmínku stojí rubrika Reflexu nesoucí název *Divoký kačer*, již vede Dominik Landsman (je jejím jediným příspěvatelem). Jedná se o recesní zpravodajství; na webu se dočteme, že se jedná o „fake news o skutečných událostech, které se sice nestaly, ale mohly by, jakkoliv znějí neuvěřitelně“, následně autor vždy zmíní, co je v tomto případě realitou (např. velké protesty v USA s rasovým podtextem). Reflex.cz nijak neskrývá, že se jedná o recesi, zároveň je téma rámováno do skutečných kulis, a dodatek, že se události „sice nestaly, ale mohly by“, dodává článkům jakýsi punc relevance – pro čtenáře může být zajímavé se dočíst, jak by popisované události vypadaly v krajní podobě. Autor buduje mýtus, neboť určité události (či v tomto případě znaku) přidává další význam. Ač jde o extrémní příklad, *Divoký kačer* spadá do diskurzu, který Reflex (a rovněž zbylá analyzovaná média) o tématu konstruuje.

---

¹⁶ Role prezidenta Trumpa byla v protestech, které vyvolala smrt George Floyd, výrazná a články ji svébytně reflektovaly. Trumpova rétorika byla vůči demonstrantům velmi ostrá a hlavním komunikačním kanálem, kterým komunikoval se světem, byl jeho twitterový účet. Trumpovi se v kontextu protestů budu rozsáhleji věnovat v části „Smrt George Floyd jako politikum“.

„V USA díky zapalování kostelů a rabování konečně zastavili rasismus. Je to obrovské vítězství!“ (Reflex.cz, 8. 6., 102). Autor dává do kontrastu násilnosti na jedné straně a snahu zastavit rasismus na straně druhé, což koliduje, a takový záměr působí velmi paradoxně. Již v titulku je však zmíněno ústřední téma celého obsahu článku, a sice násilnosti stran demonstrantů. Text je velmi krátký, nadto v něm figuruje hned několik postav a všechny autor označuje konkrétními jmény (Bill Frost, Ellen Whiteová, George Willsson...). Jedná se o pozoruhodnou situaci, neboť ve většině textů spatřujeme opačnou tendenci: individuální znaky jsou smazávány, demonstrující jsou popisováni jako „dav“, o kterém je psáno, ale který do médií sám nepromlouvá. Všechny zmíněné postavy jsou vykreslené jako kriminálníci, vandalové a prospěcháři.

„Je to hrozný, ten rasismus. Aby se dneska barevný člověk bál vyjít na ulici, protože kdykoliv může přijet policie a začít ho šikanovat. (...) To, co se stalo Floydovi, se může stát komukoliv z nás. Musíme sejmut z nás barevných to stigma, že jsme zloději a násilníci. Takhle by to dál nešlo,“ postěžoval si Afroameričan Bill Frost se čtyřmi krabicemi nových Adidasek, které zrovna sebral z nedalekého obchodu během rabování“ (102). „Ještě včera byl podle průzkumu rasismus ve Spojených státech na stupni osm z deseti. Dneska dopoledne jsme vyrabovali pár obchodů, zapálili dětské hřiště a zmrzačili jednoho policajta, a rasismus ve spojených státech klesl na šest z deseti,“ rozplývala se nadšením paní Ellen Whiteová, která spolu s ostatními spoluobčany taktéž přiložila ruku k dílu ve válce proti rasismu a z elektra si odnesla plazmovou televizi“ (ibid.).

V obou ukázkách se postavy ve světle bojů proti rasismu obohatily něčím, co nebylo jejich. Zmiňování osobních jmen (konkretizace) přidává citacím na autenticitě; do celého příběhu přidává konkrétní postavy, což může mít i větší vliv na čtenáře.

To, co začalo v americkém Minneapolisu, se posléze přesunulo do zbytku Spojených států a odtamtud i do velké části světa. Analyzovaná média upozorňují na protesty v dalších amerických městech (Echo24.cz, 2. 6., 134), v Londýně (Reflex.cz, 3. 6., 128), v Berlíně (Echo24.cz, 7. 6., 104), v Madridu i Římě (Forum24.cz, 7. 6., 103), v Paříži (Reflex.cz, 3. 6., 129; Echo24.cz, 13. 6., 71), ale rovněž i v Praze (Reflex.cz, 6. 6., 110; Echo24.cz, 13. 6., 72).

„V USA se protestuje už v sedmi desítkách měst“ (134), „Černošské protesty se přelily do Francie. Je to projev frustrace, nepovedené integrace a sebelítosti“ (Reflex.cz, 3. 6., 129), „Demonstrace se v Londýně a Berlíně zvrhly. Protestující po policistech házeli láhve i jízdní kola“ (104). Kauza tím dostává mezinárodní rozměr a vzbuzuje závažnost. 13. června vyšly v Echo24.cz dva články, které pojednávaly o zahraničních protestech, jednom v Paříži, druhém v Praze.

„Na demonstraci proti rasismu se v Paříži sešly tisíce lidí“ (Echo24.cz, 13. 6., 71). „Tři stovky lidí v Praze protestovaly proti rasismu a policejnímu násilí“ (Echo24.cz, 13. 6., 72). Považují za podstatné si povšimnout, jak je v obou případech téma rámováno. Již v titulku kontrastují „stovky lidí v Praze“ s „tisíci lidmi v Paříži“. Článek o Praze zmiňuje, že „demonstrovat dorazili zejména mladí lidé“, *značnou část* účastníků tvořili „cizinci“, „demonstrace byla poklidná a obešla se bez incidentů“ (72). Další článek, který k pražským demonstracím také vyšel (6. června v Reflexu.cz), hovořil rovněž o třech stovkách zúčastněných, ale o tom, že *většina* účastníků byli cizinci. Článek zmiňuje, že na protestu vystoupili Američané žijící v Praze, kteří řekli, že se zde s projevy rasismu nesetkávají, a v textu se rovněž píše, že „celá akce se obešla bez zásahu“ (110). Text je bez emocí a silných slov, klid protestu, který je akcentován, jako by promlouval skrze text. Oproti tomu protesty v Paříži působí značně vášnivěji a násilněji: „*tisíce lidí* se v sobotu sešly v centru Paříže, aby protestovaly proti rasismu a policejnímu násilí. (...) Ve Francii stále kvůli koronaviru platí zákaz shromažďování o více než deseti lidech, manifestace (...) přilákala asi 15 000 účastníků (71). „(...) po třech hodinách poklidného shromáždění *se začaly objevovat násilnosti* (...). Policie použila slzný plyn a více než 20 lidí skončilo ve vazbě“ (ibid.). Protesty v Paříži jsou vykresleny daleko násilněji, dle textů se jich zúčastnilo násobně více lidí než v Praze, zároveň informaci o tom, kolik se jich zúčastnilo Francouzů a kolik cizinců, v textu nenacházíme. Celé téma je tak rámováno jako spíše externí ve vztahu k českému kontextu, protestu (který v Praze proběhl pouze jeden) se zúčastnili převážně cizinci, ne Češi, a byl mírný. I ve vztahu k načasování (články o protestech v Paříži a v Praze vyšly ve stejný den) se texty zdají kontrární; prezentovaná skutečnost působí tak, že téma ve Francii rezonuje více, v Česku o něj není takový zájem.

Jak bylo zmíněno výše, role policistů je popsána ambivalentně. Policie je dáována do

vztahu s násilím, ale rétorika analyzovaných článků není tak ostrá jako v případě popisu demonstrantů. Skutečnost může být zapříčiněna statutem policie jako autority, možná i proto v textech často narazíme na informace o tom, kolik bylo během protestů zraněno policistů (ač o demonstrantech takové informace nemáme), neboť policie je základní ochrannou složkou státu, a pokud se na někoho opravdu neútočí, pak je to právě na policii: „zranění utrpělo 12 policistů a blíže neupřesněný počet demonstrantů“ (Echo24.cz, 31. 5., 148). Na titulky článků, jež se vztahují k policii, se můžeme podívat níže:

„Výbuch nepokojů v USA: Napětí rostlo dlouho. Na vině je policie, zločinnost i zbraně“ (Forum24.cz, 31. 5., 145), „Smrt černocha Floyda žene davy do ulic. Policisté v New Yorku najeli do lidí“ (148), „Při zásahu policie v USA byla zraněna devítiletá dívka“ (Echo24.cz, 1. 6., 140), „Policie nás zabije dřív než korona. (...)“ (Reflex.cz, 3. 6., 128), „Záběry, které otřáslly Amerikou. Policista Floydovi klečel na krku dlouhých 9 minut“ (Forum24.cz, 4. 6., 117), „Policisté při protestech v Buffalu vážně zranili 75letého muže“ (Echo24.cz, 5. 6., 114). Policie je rámována v kontextu násilí, v titulcích se pak zmiňují zejm. dva policejní útoky, a sice na malou dívku a starého muže: v obou případech se jedná o někoho, kdo se nemůže bránit, a proto se útoky jeví jako a priori zavrženíhodné. Za zmínku také jistě stojí článek, který informuje, že pouze týden před Floydovou smrtí klečel policista na krku jinému muži (taktéž muži tmavé pleti) (Echo24.cz, 4. 6., 120). Policista byl poté, co video, jež čin zachycuje, získalo silnou pozornost (a zejm. pak v kontextu úmrtí George Floyda) postaven mimo službu (120). Násilí, jež bylo vůči Floydovi použito, není popisováno jako výjimečné, je naopak vykresleno jako časté a pro americkou policii takřka charakteristické. O brutální policii se hovoří pouze v americkém kontextu, v textech se neobjevují paralely k českému (ani k evropskému) prostředí; naopak nacházíme texty, jež specifičnost americké policie akcentují.

„Zabití černochoů jsou silně medializována, ale ani zastřelení *nevinných bělochů* není výjimkou. (...) Američtí policisté ročně zabijí asi *tisíc lidí*. V Německu od konce války je to *ani ne 500*. Částečně je to tím, že Spojené státy jsou všeobecně *násilnější společností*, ale problémem je spíše *všeobecná neprofesionalita*, kovbojský styl *dříve střílet* a až pak se ptát, a *vzájemné krytí policistů*“ (Echo24.cz, 2. 6., 132). Text Ondřeje Šmigola dává do kontrastu americkou a evropskou (německou) policii, z čehož ochranné složky USA vycházejí násobně násilněji, zároveň v textu současně nabízí i zdůvodnění.

Článek s titulkem „Policisté protestovali proti protestům. „Tady nejsme v USA. Není to totéž“ (54), který vyšel 19. 6. v Echo24.cz, popisuje, jak příslušníci belgické policie protestovali v Bruselu vůči kritice, již považují za nespravedlivou, neboť „situace je podle nich (podle policie, pozn.) v Evropě jiná než v USA a lidé by neměli policii kvůli ojedinělým incidentům očerňovat“ (54).

Na obecné úrovni můžeme říci, že je postup policisty Dereka Chauvina vůči Floydovi hodnocen jako příliš násilný: „Předně je třeba říct, že na základě všech dostupných informací se postup zasahujících policistů vůči Georgi Floydovi jeví jako zjevně neadekvátní“ (Forum24.cz, 31. 5., 145) či „policie navíc v mnoha ohledech a na mnoha místech postupovala zbytečně tvrdě i při protestech, které byly sice početné, ale nedocházelo při nich k násilí“ (Forum24.cz, 4. 6., 116), výjimkou je snad pouze text Adama Křivánka z 30. 5. (153) v Reflexu.cz, který zásah policistů vůči Floydovi označuje za „rutinní“, na druhé straně se v člancích neobjevuje názor, že by policie vůči Afroameričanům zasahovala více a násilněji:

„Udušení tohoto černošského muže zasahujícím policistou vyvolalo masové protesty té části americké veřejnosti, která je přesvědčená, že podobné případy jsou projevem institucionalizovaného rasismu. Zejména mezi příslušníky menšin a na politické levici totiž dlouhodobě panuje přesvědčení, že policie na všech úrovních více kontroluje černochy a Hispánce, a navíc vůči nim používá neadekvátní násilí. Naopak příslušníci policejních složek často poukazují na to, že vše vzniká proto, že právě Afroameričané páchají nejvíce kriminality, a proto *logicky* jsou častěji terčem policejních zásahů“ (Reflex.cz, 2. 6., 136). „Celkově podle dostupných statistik po přepočtu na počet obyvatel umírá rukou policistů zhruba třikrát více černochů než bělochů. (...) Většina výzkumníků se ale shodne na faktu, že tvrdost policejních postupů a četnost použití zbraní při zásahu stoupá rok od roku *obecně*“ (Forum24.cz, 31. 5., 145), „Floydova smrt *není ojedinělá*. (...) Do médií (...) se sice dostávají především kauzy nepřiměřeného užití síly policií vůči černým Američanům, zvláště pokud je policista bílý. Jenomže podobných kauz je víc, při zákrocích policistů v amerických městech umírají *lidé všech ras* (...)“ (Echo24.cz, 13. 6., 74). „[mlčící většina] je alergická na to, že jen násilí vůči černochům je hodno politických odsudků a demonstrací. Vygooglete si třeba jména Tony Timpa, Ariel Roman (...) – oběti často brutálního policejního násilí, o nichž jste nikdy nečetli, nikdo za ně nedemonstroval (...). *Nebyli černí*“ (Echo24.cz, 4. 6., 118). Následující

ukázky hájí narativ, že policejní násilí je problém, ovšem není to tak, že by policisté zasahovali více (a byli násilnější) vůči lidem určité barvy pleti. Narativ je v opozici vůči požadavkům hnutí a všem protestům, a jejich aktivity tak bagatelizuje, neboť pokud policie nezasahuje vůči Afroameričanům častěji a brutálněji, za co tedy ti lidé protestují? Autoři v člancích popírají domnělý rasismus v řadách americké policie, v kontextu těchto článků se problém jeví jako chiméra. V poslední ukázce (ad 118) je navíc rétorika poměrně ostrá; autor nabádá čtenáře, aby si vyhledali jména, která jim evidentně nic neříkají, neboť za ně nikdo neprotestoval, ani se případy nemedializovaly (k čemuž by dle autora jistě došlo, pokud by byly oběti „černé“) – identický narativ spatřujeme v ukázce 74, zde autor v konsenzu s autorem následující ukázky tvrdí, že se do médií¹⁷ dostávají především záběry útoků policie na Afroameričany (zejm. pokud je i policista běloch), tato skutečnost dle autora však nereflektuje realitu, neboť obětí je daleko víc, a sice obětí „všech ras“. Ukázka indikuje jakési tendenční zpracování zpráv, kdy se určité skutečnosti (ty, které odpovídají ideologické orientaci média) do médií dostanou, jiné však nikoliv.

Role prezidenta Trumpa je v tomto kontextu mimořádně zajímavá; o Trumpovi média nejvíce psala právě v souvislosti s protesty. Trump s veřejností komunikoval převážně přes Twitter a jeho rétorika vůči demonstrantům byla velmi ostrá: nazýval je gaunery (Echo24.cz, 31. 5., 149), teroristy (Reflex.cz, 2. 6., 136), radikálně-levicovými demokraty a hnusnými anarchisty (Echo24.cz, 12. 6., 81), protesty připodobňoval k terorismu (Echo24.cz, 2. 6., 135, viz i skutečnost, že se rozhodl aktivistickou organizaci Antifa prohlásit za teroristickou organizaci). Nabádal města k tvrdším zásahům vůči demonstrantům a vyhrožoval, že pokud si s nimi jednotlivé státy a městské samosprávy neporadí samy, bude řešit věc na federální úrovni, nasadí Národní gardu a problém rázem vyřeší – výrazné pozornosti se dostalo tweetu, ve kterém Trump psal, že „na rabování, které doprovází demonstrace proti rasismu, se odpovídá střelbou“ (Echo24.cz, 30. 5., 152), jinde „nastanou-li potíže, převezmeme kontrolu, ale když začne rabování, začne se střílet“ (149), Twitter zmíněnou zprávu však skryl, neboť podněcovala k násilí.

---

¹⁷ V návaznosti na to, co bylo již řečeno o roli médií v životě člověka a v celospolečenském kontextu – pokud divák určitý fenomén více spatřuje v médiích, může mít oprávněný pocit, že je daná věc aktuální, a existuje tak v opozici vůči jiným věcem (které v médiích zobrazovány nejsou, a proto neexistují, nebo nemají takovou relevanci).

Jak blíže představím v následující kapitole této práce, událostmi, které následovaly po smrti George Floyda, byly útoky na „symboly“, zejm. se to projevovalo útoky na sochy historických osobností, které protestující spojovali s rasismem. Událost vypukla ve Spojených státech, ale brzy se objevily útoky (či požadavky na strhávání soch) po celé Evropě, v menším měřítku i po celém světě. 3. 7., na oslavu nadcházejícího Dne nezávislosti, hovořil Trump k masám a hovořil o „levicové kulturní revoluci“, „levicových demonstracích“ a „extrémní indoktrinaci“ (Echo24.cz, 4. 7., 26). „Rozzuřené masy se snaží strhnout sochy *našich* zakladatelů, znevážit *naše* nejposvátnější památníky a rozpoutat vlnu násilí v *našich* městech“, Trump pokračoval, že *levicovou kulturní revoluci* chtějí zvrátit *americkou revoluci*, díky které Spojené státy vznikly: „Aby tak učinili, zničí *naši* civilizaci, která zachránila miliardy lidí od chudoby, nemocí, hladu a která pozvedla lidskost do nových výšin úspěchů, objevů a pokroku“ (26). Trump rovněž kritizoval školy a zpravodajské redakce, neboť údajně šíří „nový krajně levicový fašismus“. Demonstranti, kteří se podíleli na útocích na sochy, jsou znovu popisováni jako dav, „masa“. Trump klade rovnítko mezi účastníky protestů, které vypukly bezprostředně po Floydově smrti, a těmi, kdo se podíleli na strhávání soch. Spojitost je zjevná, neboť byly strhávány sochy osobností podílejících se na rasismu, ale není možné tvrdit, že se jednalo o stejné lidi, a jak již bylo patrné, od počátku se nejedná pouze o protesty Afroameričanů. Trump v ukázkách znovu buduje silnou opozici mezi námi vs. jimi, přičemž *nám* přisuzuje pouze kladné charakteristiky a *jim* záporné. Trump neuznává, že by se demonstrující snažili na něco poukázat, spojuje je s „levicovou kulturní revolucí“, která je silně protiamerická a jejíž snahou je odstranit stávající status quo a nastolit vlastní pořádek. Trump touto rétorikou činí z demonstrujících ne-Američany.

Zcela jinak působil od počátku diplomatický styl Joe Bidena; přiznal demonstrantům právo se bouřit, ačkoliv násilí odsuzoval: „Demonstrovat proti takové (policejní) brutalitě je právo a nutnost. Je to svrchovaně americká reakce (...) Americkou reakcí ale není zakládání požárů ve městech ani bezdůvodná destrukce.“ (Echo24.cz, 31. 5., 148) Vymezoval se vůči ostré rétorice Trumpa (např. článek 135, který jej cituje, když říká, že Trump používá americkou armádu proti Američanům) a přislíbil, že pokud bude v listopadu zvolen americkým prezidentem, do 100 dní od svého zvolení představí plán na řešení institucionálního rasismu v USA. Na Floydův pohřeb nedorazil, jak přislíbil, ale poslal rodině kondolenční video.

Donald Trump je v článcích vykreslen jako autor velkých, silných slov, např. nezřídka kdy je věta uvozena tím, že „Trump pohrozil“ (Echo24.cz, 3. 6., 127), „Trump vyhrožuje“ (Echo24.cz, 14. 6., 69), ale působí i směšně. „Před Američany se předvedl jako vůdce, který se projevuje především tweetováním ze skrytu, hrozí tím nejdrsnějším postupem proti protestujícím, popisuje armádu, jak „dominuje ulicím“, a i v tomhle ohledu nakonec zůstane u slov (...) Vypadá jak rádoby autoritář, který se zmůže jenom na popletená slova“ (Echo24.cz, 11. 6., 92). „Excentrický Donald Trump“ (Reflex.cz, 4. 6., 125) zase jen dokazuje, že ze sebe Trump nedokázal shodit stigma „šaška“, které se jej drží od prvních kandidatur na prezidentství v Bílém domě. Média např. informují, že se Trump v průběhu masových protestů ukryl do bezpečnostního bunkru v Bílém domě, vzápětí se však dozvídáme, že Trump skutečnost dementoval a v úkrytu údajně prováděl pouze inspekci: „Trump se kvůli demonstrantům krátce schoval do bunkru“ (Echo24.cz, 1. 6., 141), dále se dočteme, že: „Donald Trump se kvůli obavám z protestů před Bílým domem na krátký čas schoval do bezpečnostního bunkru, kterým je sídlo amerických prezidentů vybaveno. (...) strávil v bunkru asi hodinu. Úkryt je určen pro výjimečné situace, jakou je například teroristický útok“ (141). V textu, který Echo24.cz vydalo o 3 dny později (4. 6.), se dozvídáme: „Donald Trump se dnes *pokusil* vysvětlit svou přítomnost v podzemním bunkru Bílého domu při pátečních protestech (...) tím, že prováděl inspekci. (...) řekl, že v „*malinkaté*“ místnosti byl jenom chvilku a odmítl, že by se tam skrýval“ (122). Trumpova slova neznějí příliš přesvědčivě a celá situace (a způsob referování o ní) tak působí velmi komicky, až groteskně. Jen dokreslují obraz prezidenta, který si libuje v silných slovech, ale v případě ohrožení se sám raději „uklidí“. V článcích však nezaznívá výrazně negativní, či apologetický tón.

Jiné je to v případě Joe Bidena: Biden je obvykle uváděn v přímé opozici vůči Trumpovi, je vykreslován jako stranicí demonstrantům, ačkoliv jeho mnohá vyjádření explicitně mluví proti násilí. Ondřej Štindl (Echo24.cz) v článku z 11. 6. označuje Bidena, jako potenciálního příštího amerického prezidenta, za „přímé ohrožení, programovou destrukci“ (92). Bidena totiž spojuje s „levicovým křídlem demokratů“ a staví jej do role obránce „levicových aktivistů“, kteří požadují např. zrušení policie (viz 92). Echo24.cz zmiňuje citaci exprezidenta Václava Klause st., jenž se vyjadřuje k rasovým protestům a hovoří o tzv. levicové kulturní revoluci: „Jestli *nám* zmizí Trump a místo něj přijde Biden a umožní, aby tato kulturní revoluce dále pokračovala, to bych považoval za strašlivou prohru *nás všech*“ (Echo24.cz, 5. 7., 23). Trump tu vystupuje jako zachránce, spasitel,

zatímco Biden jako zdroj zkázy. Zajímavé je zájmeno „nám“, které zřejmě odkazuje ke všem lidem, k homogenní mase, přičemž Václav Klaus předpokládá, že co je dobré pro něj, je dobré i pro všechny ostatní.

Další článek je z rubriky *Divoký kačer* (rubrika Reflexu přinášející recesní zpravodajství), který zpravuje o alternativním pohřbu George Floyda. Joe Biden je zde popisován jako někdo, koho Floydova smrt opravdu zasáhla (stejně tak jako další osoby, např. starosta Minneapolisu Jacob Fray, republikánský senátor Josh Wallace či rapper Jay-Z; jedná se o osoby, které v reálné kauze působily smířlivěji, např. dokonce vyjádřily hnutí BLM podporu, nyní jim byla přisouzena role „oplakávačů“ Floyda): „(...) Joe Biden pokleknul před rakev, začal brečet a teatrálně si škubal vlasy“, „(...) Joe Biden stále brečí a mlátí pěstičkami do země“, „[JB] leží na zádech, máchá ve vzduchu všemi končetinami a z očí, pusy a nosu se mu řinou litry tekutin“ (Reflex.cz, 9. 6., 98). Donald Trump je v textu zmíněn pouze jednou, a sice: „Prezident Donald Trump se připojil k pohřbu prostřednictvím Twitteru. Osobně se zúčastnit nemohl, protože se preventivně schoval v Bílém domě do skříně“ (98). Text činí z Bidena apologetu Floyda; zatímco u Trumpa recesně odkazuje k četnosti a způsobu, jakým používal sociální síť Twitter, a k úkrytu v bezpečnostním bunkru (vykresluje jej jako slabocha), oproti Bidenovi mu ale výraznou roli ve vztahu k Georgi Floydovi nepřisuzuje.

4.5.1.1 Shrnutí

Ve všech tematických blocích jsem se snažila zaznamenat veškerá významná témata, která byla analytickým zkoumáním článků zachycena. Samotný výzkumný korpus by se dal rozdělit do několika tematických sekcí. Texty v tomto tematickém bloku se hojně věnovaly identitě demonstrantů a policistů, popisovaly atmosféru protestů („rabování obchodů“, „zapalování aut“, „střety policistů s demonstranty“, jež jen vzbuzují chaos, násilí a zmatek). Protestující byli vykresleni jako vandalové a násilníci, policisté byli popisováni spíše ambivalentně: na jedné straně texty povětšinou akcentují nepřiměřenost policejního zákroku vůči Floydovi, dočteme se o dalších případech policejního násilí či o tom, že nedlouho před Floydovou smrtí klečel policista na krku jinému Afroameričanovi (viz 120), na straně druhé použitá rétorika nebyla tak silná a ryze negativní jako v případě popisu demonstrantů – tezi jsem také demonstrovala na skutečnosti, že se články věnovaly tomu, kolik bylo při protestech zraněno policistů, přičemž o demonstrantech jsme se většinou tyto informace z článků nedozvěděli. Zmiňovala jsem rovněž

skutečnost, že popis demonstrantů často ztrácel konkretizující prvky, byli popisováni jako dav, bezejmenná masa, které byl rovněž (z větší části) přístup do médií zapovězen.

Zdůraznila bych budování binární opozice mezi „my“ a „oni“, ať již explicitně v případě Trumpova projevu k výročí Dne nezávislosti (viz 26), tak spíše latentně v případě většinového popisu demonstrantů-vandalů, kdy na straně „my“ stojí většinová, umírněná společnost, na straně „oni“ pak bouřící se demonstranti, kteří se, dle rétoriky zkoumaných textů, nezastaví takřka před ničím. Za významné rovněž považuji to, jakým způsobem se téma zachycuje jako cosi vnějšího vůči českému prostředí, někdy dokonce jako ryze americká věc. Články referující o protestech v Praze a Paříži, které byly navíc publikovány ve stejný den a na stejném médiu (13. 6. v Echo24.cz), hovoří ve vztahu k Paříži o „tisících lidech“, o tom, že se posléze začaly objevovat „násilnosti“, oproti tomu pražský protest, který proběhl „bez incidentů“, dorazily na něj „stovky lidí“ a převážně pak „cizinci“, působí dojmem, že téma v českém prostředí tolik nerezonuje, že o něj tedy není takový zájem (že se „nás“ netýká).

V neposlední řadě bych také upozornila na způsob, jakým články referovaly o prezidentu Trumpovi a Joeu Bidenovi v kontextu protestů. Donald Trump vystupoval vůči demonstrantům velmi ostře, je vykreslen jako osoba silných řečí (spíše než k činům se uchyluje k „tweetování“ z úkrytu) a zároveň lehce komicky, Joe Biden je pak spojován s „levicovým aktivismem“ a prezentován jako obhájce protestujících (viz kupř. jeho vykreslení v recesní rubrice *Divoký kačer*). Domnívám se, že nálepka „apologety“ demonstrantů byla Bidenovi přisuzována kvůli jeho mírnému, politicky střízlivému, diplomatickému stylu, se stejnou střízlivostí a opatrností pak přistupoval i k demonstrantům, což ve vztahu k Trumpovým mediálním výstupům působilo silně kontrárně.

4.5.2 Smrt George Floyda jako politikum

Smrt George Floyda se stala otázkou politickou. Téma bylo velmi výrazně rámováno v politickém kontextu: výraznou se stala postava prezidenta Donalda Trumpa, psalo se, jaký vliv může mít kauza na nadcházející prezidentské volby (řešila se úloha Trumpa i Bidena), ke kauze se vyjadřovali evropští i světoví státníci. Celkový počet článků z analyzovaného korpusu, který rámoval téma v politickém kontextu, čítal 29 textů: jedná se téměř o jednu pětinu všech publikovaných článků za zvolené období.

„Twitter cenzuroval Trumpův příspěvek o nasazení armády. Měl „oslavovat násilí““ (Echo24.cz, 31. 5., 149), „Zařadíme Antifu mezi teroristické organizace“ (Echo24.cz, 31. 5., 146), „Trump se kvůli demonstrantům krátce schoval do bunkru“ (Echo24.cz, 1. 6., 141), „Trump v televizním projevu nařídil mobilizovat civilní i vojenské zdroje k potlačení protestů“ (Echo24.cz, 2. 6., 135), „Trump kvůli nepokojům povolal směrem k Washingtonu 1600 vojáků“ (Echo24.cz, 3. 6., 127). „Trump mírní svá slova. Nasadit armádu na potlačení nepokojů podle něj nebude nutné“ (Echo24.cz, 4. 6., 124), „Sociální sítě opět zasáhly proti příspěvkům Donalda Trumpa“ (Echo24.cz, 19. 6., 52).

Analyzovaná média se hojně věnovala postavě prezidenta Donalda Trumpa. Jak již bylo zmíněno, Trump komunikoval s veřejností prostřednictvím Twitteru a dával o sobě vědět výraznou a agresivní rétorikou. Demonstrující spojoval s terorismem (viz zpráva o zařazení Antify mezi teroristické organizace), vyhrožoval použitím výraznější fyzické síly (viz nasazení armády, k čemuž nakonec opravdu došlo). Je zde přítomen prvek jakési nestability a komiky (viz již zmiňovaná situace s bezpečnostním úkrytem či poslední titulek, ve kterém Trump v podstatně bere zpět to, co o pár dní dříve veřejně řekl): skutečnost je také dokreslena tím, že Trump s veřejností během protestů komunikoval skrze sociální síť, nikoliv osobněji, např. prostřednictvím častějších tiskových konferencí. To, jak agresivní prezidentova rétorika je a že porušuje pravidla sociálních sítí, ukazuje článek, který informuje o tom, jak byl zablokovan twitterový účet uživatele, který „v rámci experimentu kopíroval slovo od slova příspěvky prezidenta Donalda Trumpa“ (Echo24.cz, 8. 6., 101). Autor v textu píše, že „*jen tři dny* trvalo, než byl dočasně zablokovan twitterový účet uživatele @BizzareLazar (...)“, po zveřejnění kontroverzního tweetu („pokud přijde rabování, přijde střelba“) byl účet „nepřístupný dvanáct hodin a příspěvek musel být smazán“ (101). Experiment ukazuje, že to, co Trumpovi projde, by

běžnému uživateli Twitteru neprošlo, a tím pouze dokresluje jeho agresivní, kontroverzní rétoriku.

Dalším výrazným tématem, které se v článcích vyjevuje, je zasazování tématu do kontextu nadcházejících voleb. Mnoho článků se věnovalo tomu, zda si prezident Trump ostrými vyjádřeními nezavřel dveře do Bílého domu a jaké jsou jeho šance na znovuzvolení. Analyzovaná média reportovala poměrně shodně; Trumpovi velkou šanci na znovuzvolení autoři článků nedávali, zmiňovali, že mu jeho vyjadřování v kauze uškodilo, zároveň ale poukazovali na jistou šanci získat ve volbách většinu, pokud by události dokázal využít ve svůj prospěch: například vykreslením Bidena jako člověka, s nímž přijdou změny, o které nikdo nestojí (např. zrušení policie, resp. výrazné omezení jejího financování, Echo24.cz, 11. 6., 92), události údajně přivedou bělošské kandidáty, kteří převážně volí demokraty, do Trumpova voličského tábora samy, neboť se budou obávat rabování apod. a vědí, že Trumpova rétorika je silnější (Reflex.cz, 2. 6., 136), pokud Trump dokáže zmírnit náskok Joe Bidena v rasové otázce (např. zmírněním své rétoriky a předložením konkrétního řešení) a udělat z ekonomiky hlavní téma voleb (Reflex.cz, 13. 6., 75).

„Nepokoje v USA: Rasové demonstrace, které opanovala krajní levice, mohou ve volbách pomoci spíše Trumpovi (Reflex.cz, 2. 6., 136)“, „Virus made in USA: Americké protesty v jiné podobě. Blíží se Trumpův konec?“ (Reflex.cz, 4. 6., 125), „Jediná naděje pro Trumpa jsou excesy demokratů“ (Echo24.cz, 11. 6., 92), „Expert o rasových nepokojích v USA: Trump by si mohl pohodlně nakráčat k znovuzvolení“ (Reflex.cz, 13. 6., 75), „Trumpův fanoušek Kanye West oznámil kandidaturu na prezidenta“ (Echo24.cz, 5. 7., 22).

Ondřej Štindl (Echo24.cz, 11. 6., 92) říká, že „volební rok se pro Donalda Trumpa nevyvíjí dobře – mírně řečeno“ a že mu jeho „vystupování v době masových protestů po zabití George Floyd (..) taky nepřidalo“ (92). Největší naději pro Trumpa dle autora „představují demokraté, především excesy jejich levicového křídla“, autor se domnívá, že se protikandidát „zničí“ sám, neboť demokraté prosazují věci, o které není ve většinové americké populaci takový zájem. Autor staví demokraty (především Joe Bidena) do role apologetů aktivit „levicových aktivistů“, kteří např. požadují zrušení policie nebo omezení jejího financování. Nejiné je to v otázkách migrace, kdy „je osmdesát procent populace proti uvolnění pravidel, jež prosazuje demokratický establishment“. Autor vidí

Trumpovu poslední šanci ve vyličení Bidena jako „člověka, s nímž přijdou změny, o něž prakticky nikdo nestojí“. Trumpa nepovažuje za favorita voleb, zmiňuje, že jeho vítězství je nepravděpodobné, článek však končí nadějí: „Mohlo by se to změnit, kdyby část voličstva začala vnímat podzimní volby jako rozhodování mezi třeba *nekompetentním chaosem kořeněným klaunskými projevy* na jedné straně a na druhé *přímým ohrožením, programovou destrukcí*“ (ibid.). Na první pohled je evidentní, co je horší: málokdo by prezidentem zvolil ztělesněný „nekompetentní chaos“, avšak pokud je chaos prezentován ve dvojici s „ohrožením, programovou destrukcí“, volba toho druhého není příliš pravděpodobná.

Podobná rétorika zaznívá i v dalším článku (viz Reflex.cz, 13. 6., 75), expert, o kterém se zmiňuje titulek, se domnívá, že pokud Trump získá nad Joe Bidenem náskok v rasové otázce (říká, že věc může být „prázdná“, neboť Trump „umí prodávat“), a učiní z ekonomiky hlavní téma, „bude mít opět velkou šanci znovu si získat klíčové státy a pohodlně si nakráčat k znovuzvolení“ (75). „Nakráčat“ evokuje něco bezproblémového, navíc pokud je uvedeno ve spojení se slovem „pohodlně“, ačkoliv celý proces jistě jednoduchý není (a jak se na konci ukázalo, když Trump podruhé prezidentský titul neobhájil, ani nebyl).

Článek, který se svým charakterem liší od všech ostatních, ale přijde mi významné jej zmínit, vyšel 5. 6. v deníku Echo24.cz (111). Článek informuje o tom, že míra nezaměstnanosti ve Spojených státech poklesla, neboť mnohé firmy začaly znovu nabírat ty zaměstnance, které v důsledku koronaviru musely propustit. Trump na tiskové konferenci podivně propojil optimistické ekonomické údaje o stavu země se smrtí George Floyda, Floyd by na Ameriku mohl být údajně nyní pyšný: „Doufejme, že George [Floyd] se právě dívá dolů a říká, že je to skvělá věc, která se děje v naší zemi (...) Je to pro něj skvělý den. Je to skvělý den pro všechny“ (111). Trump zde pravděpodobně míní, že na smrt George Floyda být Amerika pyšná nemůže, nicméně nyní činí pokroky (a toto je jeden ze zářných příkladů, na který by mohl být hrdý i sám Floyd – jistě by mu udělalo radost, že se jeho domovská země stává zemí směřující k určité stabilitě). Ekonomická situace Spojených států však nebyla hlavní příčinou, která stála za Floydovou smrtí (pokud bychom chtěli jít více do hloubky a smrt George Floyda vedle jednotlivce připisovali také systémovému problému, jakým je např. strukturální rasismus, ekonomická situace by pak v tomto ohledu nebyla úplně irrelevantním detailem), proto

způsob, jakým Trump obě skutečnosti propojuje, se jeví poněkud nepatřičně a populisticky.

Příklad, který se odehrál ve Spojených státech, se velmi rychle dostal za jejich hranice: ať již v podobě celosvětových protestů, které již byly zmíněny, či v reakcích osobností světové politické či kulturní scény. Články zmiňují, že se k tématu veřejně vyjádřili např. basketbalista Michael Jordan, německá kancléřka Angela Merkel (která Floydovu smrt označila za něco strašného a Trumpův politický styl za kontroverzní, v Echo24.cz, 4. 6., 119), ekologická aktivistka Greta Thunberg (Echo24.cz, 5. 6., 113), britský premiér Boris Johnson (Echo24.cz, 16. 6., 64) či poslanci Evropského parlamentu (Echo24.cz, 20. 6., 49). V českém prostředí články zmiňovaly vyjádření prezidenta Miloše Zemana (Echo24.cz, 17. 6. 60; 30. 6., 30), europoslance Alexandra Vondry (Forum24.cz, 14. 6., 67) a exprezidenta Václava Klause (Echo24.cz, 5. 7., 23).

„Stále čekám...“ Greta se zlobí, že EU neodsoudila policejní brutality v USA“ (113). Perex článek nás informuje, že: „*Mladistvá* ekologická a politická aktivistka Greta Thunbergová *se opět připomněla*. Tentokrát se ohrazuje vůči Evropské unii a její reakci, či absenci reakce, na protesty, které probíhají v USA kvůli smrti Afroameričana George Floyda po zásahu policie“ (ibid.). Absence příjmení v titulku navazuje familiární dojem. Že se nejedná o běžnou praxi, můžeme vidět při srovnání s jinými titulky, které vždy pracují s celým jménem, či pouze s příjmením (např. „Hvězdný Michael Jordan podpořil demonstranty...“, „Vražda Floyda je něco strašného (...), řekla Merkelová“). Křestní jméno ve spojení se slovním spojením „se zlobí“ navozuje dojem neodbornosti (těžko si představit, že by se o politikovi či jakékoliv osobnosti veřejné scény, psalo, že „se zlobí“) a je pro Thunberg degradující. Zmínka věku („mladistvá“) jen podtrhuje dojem o její „neodbornosti“, kterou text konstruuje, a do celkového obrazu nic pozitivního nepřidává ani „ekologická a politická aktivistka.“¹⁸ To, že „se opět připomněla“ a „tentokrát“ se zase vůči něčemu ohrazuje, působí kverulantsky.

---

¹⁸ V základní, slovníkové definici je *aktivistou* „aktivní člen nebo spolupracovník politické strany nebo společenské organizace“ a/nebo ten, „kdo vyvíjí výraznou společenskou aktivitu, kdo se účastní protestních aj. akcí s cílem dosažení politických či společenských změn“ (Akademický slovník současné češtiny, 2022). Český národní korpus zmiňuje nejčastější kolokace, kterými jsou např. „lidskoprávní“, „opoziční“, „Greenpeace“, „ekologický“ (toto adjektivum je zvýrazněné, jedná se tedy o nejčastější kolokaci se slovem „aktivista“), „levicový“, „romský“. V korpusu máme rovněž přehled podobně používaných slov: „ekolog“, „radikál“, „extremista“, „anarchista“, „neonacista“, „protestující“, „odpůrce“ aj. (Český národní korpus, 2022). Z podobně používaných slov, která jsou založená na sdíleném kontextu, vidíme konotační zatíženost

Texty zmiňující prezidenta Zemana se jednak věnovaly prezidentově reakci na posprejování sochy Winstona Churchilla na pražském Žižkově (o tom více v části, která se věnuje dopadům kauzy), jednak jeho návštěvě na americké ambasádě. „Zeman na americké ambasádě: Heslo protestů Black Lives Matter je rasistické“ (Echo24.cz, 30. 6., 30). Zeman tak učinil ve svém projevu k 244. výročí amerického Dne nezávislosti a dodal, že „záleží na všech životech. Kritizoval také názorové vůdce spojené s protesty. Uvedl, že nepotřebuje žádné nové velké bratry, kteří mu budou říkat, jaké hodnoty by měl zastávat“ (30). Prezident Zeman zmiňuje, že je hnutí rasistické, neboť záleží na všech životech (nejen „černých“, jak heslo hnutí Black Lives Matter denotuje), ale nehovoří o tom, že by Floydova vražda mohla být motivována rasisticky.

Forum24.cz (14. 6., 67) přinesl rozhovor s europoslancem Alexandrem Vondrou, který zmiňuje „aktuální tendence moderní levice“, „rostoucí změkčilost a nedostatek sebevědomí, tendence se omlouvat za minulost“ ve vztahu k útokům na sochy historických postav, jež jsou označovány za rasisty (Vondra se rovněž vyjadřoval k posprejovanému pomníku Winstona Churchilla na Žižkově). Vondra hovoří o „kulturní válce“, jež je vedena „západními progresivisty“ a „společnost podlamuje, oslabuje, rozděluje a tribalizuje“ a „která je z definice i rasistická, protože společnost rozděluje podle barvy kůže, namísto toho, aby ji sjednocovala (...)“ (67). Příčinu kulturní války, o které hovoří, vidí v „myšlení, které dnes opanovalo dění na univerzitách všude na Západě. Původně je to produkt Frankfurtské školy v Německu (...), který se začal prosazovat od šedesátých a zejména osmdesátých let v Americe. (...) Jeho dominancí je Západ samotný zpochybňovat, fragmentarizovat“ (ibid.). Vondrova rétorika se o mnoho neliší od rétoriky Miloše Zemana, zaznívá i stejný argument, a sice že hnutí (u Zemana), či kulturní válka (u Vondry) jsou samy rasistické, neboť barvu kůže akcentují. Hnutí Black Lives Matter doslovně překládáme jako „Na černých/černošských životech záleží“, při překladu bychom mohli zdůraznit „také“ („Na černošských životech *také* záleží“): hnutí se nesnaží prioritizovat černošskou rasu, usiluje o rovnoprávnost – drobnou poznámkou může být, že mnoho aktivistických hnutí vzniklo právě z důvodu poznatku, že na barvě kůže záleží. Vondra zde rovněž hovoří o „moderní levici“, „západních progresivistech“ a „kulturní válce“ na Západu – podobná označení neslyšíme na adresu protestujících či celého

---

výrazu a znatelný odklon od slovníkové definice. Pokud je v dnešní době někdo nazván aktivistou, obvykle se tím nemíní nic dobrého.

sociálního ovzduší, ve kterém k vraždě George Floyd došlo, prvně, totožná, či velmi podobná pojmenování používal např. Donald Trump.

4.5.2.1 Shrnutí

V příslušné kapitole jsem se snažila shrnout výrazné rámování kauzy v politickém kontextu. Nejvýraznějšími tématy byly postavy Donalda Trumpa, Joe Bidena a rámování kauzy v kontextu blížících se amerických prezidentských voleb. Autoři glosovali, jaké jsou Trumpovy šance na znovuzvolení, Ondřej Štindl pak Trumpa s Bidenem označil za „nekompetentní chaos kořeněný klaunskými projevy“ a „přímé ohrožení, programovou destrukcí“ (92), mezi čímž si američtí voliči mají vybírat. Biden je opakovaně spojován s levicí, žádný z analyzovaných článků o něm nehovořil v pozitivním světle. Donald Trump je nahlížen kriticky, neobjevuje se apologetický, hájící tón, nicméně celkové vykreslení se neblíží „přímému ohrožení, programové destrukci“.

Za hodný povšimnutí považuji výběr českých představitelů, kteří se ke kauze vyjadřují a které vybraná média zmiňují. Miloš Zeman, Alexandr Vondra i Václav Klaus st. jsou spíše názoroví konzervativci, a mají tak ke kauze specifický (odmítavý) vztah: hovoří o „kulturních válkách“ (Vondra), o „levicové kulturní revoluci“ a o tom, že výhra Joe Bidena by byla pro lidstvo „strašlivou prohrou“ (Klaus), či o „rasistickém“ hnutí Black Lives Matter (Zeman). Pokud jsem již poukazovala na příklady, které kauzu vykreslovaly jako něco, co se českého prostředí netýká (a další příklady ještě uvidíme), můžeme české „představitel“ v médiích vnímat ve stejných intencích. Na rozdíl kupř. od Angely Merkel či Greta Thunberg, které texty zmiňují, ale obě stojí, dá se říci, spíše na straně hnutí (Merkel označila Floydovu vraždu za „něco strašného“, viz 119, Thunberg kritizovala představitele EU z nečinnosti, viz 113), a apelují na sociálně spravedlivější společnost. Čeští zmiňovaní politikové stojí proti hnutí, na straně „zdravého rozumu“ – jejich výroky tak implikují, že to, co se děje ve Spojených státech, není „náš“ svět. Dovolím si rovněž podotknout, že zatímco zpráva informující o německé, nyní již bývalé kancléřce, je charakterem spíše neutrální (více informativní než názorová), článek referující o Gretě Thunberg je pro ni spíše degradující.

Již při pohledu na počet článků, které kauzu zasazují do kontextu politického, je patrné, že kauza měla i politický rozměr. Nejednalo se o běžnou vraždu policista-oběť, kterých se ve Spojených státech ročně stane téměř tisíc, významným se stal rasový motiv, neboť

hnutí bojující proti rasismu a policejnímu násilí upozornilo na to, že v rukách policie umírá více Afroameričanů, a následně kauza přešla do politické roviny: začali se k ní vyjadřovat významní politici, američtí i světoví, představitelé. Pro americké politiky se stala kauzou, jež jim umožňovala se zviditelnit a nasbírat politické body (Biden), ale rovněž svou pozici oslabit (Trump). Násilná smrt George Floyda není tedy pouze záležitostí společenskou, ale i značně politickou.

4.5.3 Smrt George Floyda a levicová ideologie

Následující kapitola pojednává o celospolečenských důsledcích, jež smrt George Floyda vyvolala. Kromě velkých protestů byla znovu otevřena debata týkající se přežívajících znaků rasismu v (nejen) americké společnosti a začaly být realizovány pokusy, jak s přetrvávajícím rasismem skoncovat: docházelo k útokům na sochy osobností (či přímo k jejich odstranění), jež se ve své době nějakým způsobem podílely na přiživování rasismu, dále kupř. k přejmenovávání ulic, filmů, produktů, veřejným omluvám institucí či států za páchané koloniální násilí, zavádění kvót ve prospěch etnických, sexuálních či jiných menšin apod. Kapitola je nazvána poněkud kontroverzně, ale domnívám se, že příznačně, a v souladu s rétorikou zkoumaných textů. Autoři mediálních komunikátů, jež jsem analyzovala, ve vztahu k výše zmíněným událostem následujícím po Floydově smrti psali o kulturních válkách (např. Forum24.cz, 14. 6., 67; Echo24.cz, 13. 7., 12) či levicové kulturní revoluci (např. Echo24.cz, 4. 7., 26), levicovém fašismu (ibid.), či cancel culture (např. Echo24.cz, 16. 6., 65; Echo24.cz, 9. 7., 16; Echo24.cz, 13. 7., 12).

4.5.3.1 Odstraňování soch

Jedním z nejvýraznějších dopadů kauzy, který média silně refleктоvala, byl útok na sochy či jejich přímé strhávání (či odstranění). Fenomén lze zachytit ze dvou stran: na jedné straně docházelo k útokům na sochy (či k jejich přímému strhávání) demonstranty, na straně druhé docházelo k odstraňování soch z veřejného prostoru tzv. oficiální mocí (městskými samosprávami apod.). V následující kapitole se nejprve zaměřím právě na tento fenomén, neboť se mu věnovalo nejvíce článků ze zkoumaného textového korpusu (ze 146 zkoumaných textů se sochám věnovalo 20 článků, nutno ale podotknout, že o dopadech kauzy začaly články reportovat až později). Jedním z vysvětlení, proč právě toto téma natolik rezonovalo, můžeme hledat kupř. ve skutečnosti, že jako jedno z mála nějak výrazně zasáhlo i do českého kontextu: články si všímají pomníku Winstona Churchilla na pražském Žižkově, na kterém se 10. června objevil nápis „Byl rasista. Black Lives Matter.“ Následně se zaměřím na zbývající fenomény, jež se v textech objevují a které můžeme zařadit k dopadům kauzy.

„V USA odstraňují další sochu. Voják Konfederace *není dnes pohodlný*“ (Echo24.cz, 2. 6., 131). „Při demonstraci hnutí Black Lives Matter pomohli a počmárali sochu Churchilla. Na výročí Dne D“ (Echo24.cz, 6. 6., 107). „USA se hádají o sochy v kapitolu. Pelosiová je chce pryč“ (Echo24.cz, 11. 6., 91). „Protestující přes noc strhli sochu

Kryštofa Kolumba i prezidenta Davise“ (Echo24.cz, 11. 6., 89). „Už vadí i zakladatel skautingu. Socha Baden-Powella má být odstraněna kvůli jeho rasistickým názorům“ (Echo24.cz, 11. 6., 87). „Kdyby nebylo Churchilla, mnozí z nás by tu nebyli. Zboříme i pyramidy?“ (Forum24.cz, 16. 6., 62). „Muzeum v New Yorku odstraní slavnou Rooseveltovu sochu“ (Echo24.cz, 22. 6., 45). „Bastard. V USA poničili i památník spisovatele Cervantese. Za to, že byl Španěl“ (Echo24.cz, 23. 6., 42). „Tisícový dav útočil na sochu Kolumba. Na bránici policii létaly plechovky i pyrotechnika“ (Echo24.cz, 18. 7., 10). „Konfедераční sochy musí pryč, rozhodla Sněmovna reprezentantů“ (Echo24.cz, 23. 7., 6).

Vyostřenější rétorika provází většinu článků napříč zkoumanými médii. „Pomočení“ a „počmárání“ sochy Churchilla činí z demonstrujících vandaly, navíc pokud čteme, že akce proběhla „na výročí Dne D“ (107). Winston Churchill je považován za významnou historickou osobnost, jejíž integritu nejsme zvyklí zpochybňovat, a proto činy aktivistů působí a priori zavrženíhodně. Domnívám se, že s touto logikou autoři článků pracují, proto dávají jména osobností, jejichž sochy (či pomníky) byly strženy, do samotných titulků (vliv na čtenáře bude silnější, pokud bude hned vědět, že se jednalo např. o sochu Kryštofa Kolumba, královny Viktorie, a nikoliv pouze o nějakou sochu) – titulek „Protestující přes noc strhli sochu Kryštofa Kolumba i prezidenta Davise“ (89) je tím pádem silný sám o sobě, ačkoliv obsahuje jen základní informace týkající se toho, co se stalo a čí sochy byly strženy (o stejný případ jde, když titulek hovoří o „slavné Rooseveltově soše“, viz 45, či „památníku spisovatele Cervantese“, viz 42).

Při pročitání titulků nás musejí upoutat slovní spojení jako „není dnes pohodlný“ (131), „už vadí i“ (87), ale i to, že něčí pomník vadí (či musí být odstraněn), neboť autor „byl Španěl“ (42) či měl „rasistické názory“ (87). Výše zmíněná vyjádření působí velmi totalizačně. Pokud „dnes“ není něco pohodlné, „už“ to vadí, ale dříve ne, působí to, jako by se společnost posouvala k větší nesvobodě, neboť totalitní režimy běžně odstraňují ty „nepohodlné“. Jak uvidíme dále, posun k určité formě nesvobody, která ochromuje svobodu slova a údajně „sžír“ západní civilizaci, je dle zkoumaného textového materiálu ona „levicová ideologie“ (viz název kapitoly), do níž jsou jednotlivé události zasazeny.

O tom, že kauza přerostla za hranice, svědčí např. články, které informují o odstraňování soch za hranicemi Spojených států. Viz např.: „Město Hamilton na Novém Zélandu odstranilo sochu velitele Hamiltona“ (Echo24.cz, 12. 6., 79). „Šílenství kolem soch.

V Německu odhalili sochu Lenina, v USA šel k zemi autor hymny“ (Echo24.cz, 20. 6., 50).

Jak bylo již zmíněno, kauza se dotkla i České republiky. Krátce po posprejování Churchillovy sochy v Londýně, se na podstavci památníku objevily nápisy i v Praze: „Byl rasista! Neznámý vandal posprejoval Churchillovu sochu v Praze, radnice ji nechá umýt“ (Reflex.cz, 11. 6., 93). „Po sochách se čmárá už i v Praze. „Byl rasista“, napsali na sochu Churchilla“ (Echo24.cz, 11. 6., 86). „Vandal posprejoval podstavec sochy Churchilla v Praze 3. Zůstane, i kdybychom ji měli mýt do zblbnutí, ujistil starosta“ (Forum24.cz, 11. 6., 84).

„*Oblíbené čmárání* po sochách, které se stalo symbolem nepokojů ve Spojených státech, se objevilo už i v *České republice*. (...) Pisatel bývalému britskému premiérovi vyčetl, že byl rasista. (...) Je to tak jeden z prvních českých projevů událostí, které nyní hýbou USA. (...) Winston Churchill je přitom na Západě považován na jednoho z nejvýznamnějších státníků, odhodlaného bojovníka proti fašismu a obránce liberální demokracie. (...) Byl to také spisovatel a nositel Nobelovy ceny za literaturu 1953, historik a žurnalista“ (86). Velmi častou praxí ve zkoumaném materiálu je, že pokud články informují o stržení soch určitých osobností, článek samotný pak v určité protiváze popisuje zásluhy a úspěchy dané osoby. V tomto světle se činy do jisté míry trivializují, neboť se po výčtu úspěchů osoby nabízí legitimní otázka: Proč odstraňovat či ničit památník osoby, jež pro lidskou společnost tolik udělala? Za hodné povšimnutí považují rovněž to, že se „oblíbené čmárání“ jako symbol nepokojů ve Spojených státech objevilo „už i v České republice“ (86) (titulek říká, že se po sochách „čmárá už i v Praze“). Způsob referování o události svědčí o něčem, co je vnější ve vztahu k českému kontextu, událost se zasazuje do prostředí Spojených států (kde se jedná o „oblíbenou“ aktivitu) a dle článků se jednalo o něco, s čím až doposud („už i“) nemělo Česko žádnou přímou zkušenost (srov. referování o protestech v Paříži a Praze v kapitole 1). Faktem však je, že se skutečně jednalo o první výrazný projev v České republice, neboť k pražskému protestu proti rasismu a policejnímu násilí v USA došlo až o pár dní později, v sobotu 13. června (socha Winstona Churchilla byla posprejována 10. června, média o události informovala o den později).

Ke sprejství se vyjádřily osobnosti české politické scény a čin odsoudily; prezident Miloš Zeman řekl, že jej „posprejování Churchillovy sochy velmi urazilo“ (Echo24.cz, 17. 6., 60). Zeman kritizoval, že se dle něj rozmáhá „vandalismus, žhářství a trestné činy

podobného typu“, a řekl, že „závist až nenávisť vůči těm, kdo vytvářeli hodnoty, od těch, kdo žádné hodnoty vytvořit nedokázali, se v naší společnosti rozšiřuje“ (60). Zeman zařazuje čin např. vedle žhářství, autory odsuzuje a o událostech, v jejichž kontextu k události došlo, se nezmiňuje. Jak alespoň z článku vyplývá, z jeho strany k žádnému otevření dialogu, jak si autorky¹⁹ posprejovaného Churchilla přály, nedošlo. Rovněž zde lze poznamenat, že Zemanovo vyjádření je v podobném gardu jako jeho vyjádření na americkém velvyslanectví v Praze (viz sekce „Smrt George Floyda jako politikum“).

Analyzovaná média se jednomu z prvních českých projevů událostí, které rezonovaly ve Spojených státech stejně jako ve světě, věnovala; jeden z výrazných příspěvků k tématu vyšel na Forum24.cz (12. 6., 77): „Churchillův rasismus je mimořádně zbytečné téma. Naším problémem je rasismus Okamury“ (77). Autor zde kritizuje boj s rasismem a explicitně zmiňuje, že by se Česká republika měla věnovat vlastním tématům: „Boj s rasismem se kvůli událostem ve Spojených státech posunul do roviny mimořádného kýče, a to vskutku planetárního formátu. (...) Masové demonstrace jsou nesmyslné, trapné a destruktivní. A nápady na omezování rozpočtu policie jsou zcela absurdní a nebezpečné. (...) Amerika si jistě musí vyřešit své problémy, které přitom ale vůbec nejsou našimi problémy. Máme jiné a ty jsou minimálně stejně vážné. Kupříkladu ohrožení právního státu ze strany vládnoucího oligarchy“ (77). Autor se vrátí k posprejování Churchillovy sochy na pražském Žižkově, aby pak skončil hlavní pointou: „Když se dnešní boj proti rasismu aplikuje na pomník britského premiéra Winstona Churchilla, tak je to projevem naprosté ubohosti. (...) Byl to strhující řečník, který porazil Hitlera. To hlavní prostě je, že se dokázal postavit kolosálnímu zlu. A nešlo jen o slova, nýbrž o činy. (...) Byl to lev, který pomohl zardousit nacistickou říši zla a nakonec jasně pojmenoval i zlo komunistické. (...) Debata o tom, zda byl rasista, není vůbec tématem vážné veřejné debaty. (...) Přestaňme řešit rasismus Winstona Churchilla. Máme tu totiž rasismus Tomia Okamury. Na rozdíl od Churchilla nejde bohužel o sochu, ale o místopředsedu Poslanecké sněmovny. To je náš problém. Ne Churchill“ (ibid.). Článek podtrhuje skutečnost, kterou jsem již zmínila několikrát, a sice rámování kauzy jako čehosi, co se českého kontextu netýká. Doposud však v žádném z příkladů nebyla skutečnost řečena explicitně. Autor primárně reaguje na posprejování Churchillovy sochy

---

¹⁹ Krátce poté, co o činu informovala česká média, získal internetový deník Alarm prohlášení autorek nápisu a citoval jej v plné šíři. Autorky zde psaly, že „chtěly odkázat k událostem posledních dní, poukázat na jejich celosvětovou provázanost a vyjádřit solidaritu probíhajícím bojům za rovnoprávnost“ (SUH, 2020).

v Praze, aby rasové boje pevně vsadil do amerického (potažmo mezinárodního) kontextu, a výlučně jen tam.

Jedním ze způsobů, jakým jsou rámováni jedinci, kteří se podíleli na strhávání soch, je hloupost, neznalost. Autoři zmiňovali, že protestující ani neví, jaké pomníky likvidují (když došlo ke strhnutí sochy bojovníka proti otrokářství, v Echo24.cz, 12. 6., 80), že jsou zaslepeni nenávistí a historii ani neznají (v Forum24.cz, 16. 6., 62), že se ideologicky pohybují na kraji levice, ačkoliv významné levicové autory jistě ani nečetli (132) atp. Demonstrantům se znovu nepřisuzují žádné individuální charakteristiky, jsou popisováni jako dav, přisuzují se jim ale vlastnosti, kteří autoři článků nemohou vědět, mohou se maximálně domnívat na základě jednotlivých událostí (jako je strhnutí sochy filantropa a bojovníka proti otrokářství Matthiase Baldwina ve Filadelfii).²⁰

„Vandalové zničili sochu černošského buditele Douglassa, bývalého otroka“ (Echo24.cz, 7. 7., 19). „Vrah. Kolonizátor. Dav zdevastoval i sochu bojovníka proti otrokářství“ (Echo24.cz, 12. 6., 80). Oba titulky implikují neznalost a staví demonstrující do role hlupáků, neboť v rámci bojů proti rasismu strhávají i sochy jedinců, kteří proti otrokářství bojovali – titulek bagatelizuje snahu demonstrujících i jejich kompetence. Ve druhém článku se zmiňuje, že demonstrující „pokročili k devastaci soch osobností, o nichž zřejmě nikdy neslyšeli“, a uvádí se zde citace jednoho z členů spolku starající se o park před filadelfskou radnicí, který říká: „Jsme svědky absurdního vandalizování pomníků těch, kteří by zemřeli, aby ukončili otroctví, páchaného slaboduchými jedinci, kteří ani neznají svou historii“ (ibid.).²¹

Dalibor Balšínek (Echo24.cz, 23. 6., 41) zmiňuje, že hnutí Black Lives Matter ideologicky navazuje na vlnu MeToo a jedná se o ideové proudy, jež se přenáší přes Atlantik do Evropy; od levicové „ideologie“ se dostává do podivné analogie s udáním Milana Kundery (zřejmě proto, aby událost zasadil do „děsivých poměrů 50. let“ a ukázal, k čemu „progresivistické“ myšlení může vést, tedy k tuhému totalitnímu režimu) a končí dovětkem: „A vůbec nejlepší by bylo, kdyby si [příslušníci progresivistického myšlení] tu dobu nastudovali, ať vědí, do čeho jdou“ (41). Znovu se jedná o poukázání na ignoranci

---

²⁰ Drobnou poznámkou pak může být, že autor textu hovoří o tom, že demonstrující „pokročili k devastaci soch osobností, o nichž zřejmě nikdy neslyšeli“, avšak sám uvádí jméno filantropa Matthiase Baldwina s chybou (autor zmiňuje Mathiasse, nikoliv Matthiase).

²¹ Jedná se zde o rétoriku, která je vystavěná na opozici osobností stržených pomníků a demonstrantů (neboli těch, kteří tzv. něco dokázali, a těch, kteří jen ničí) – ve stejné logice hovoří prezident Miloš Zeman o posprejovaném pomníku Winstona Churchilla.

těch, kteří ony sochy strhávají, a o identický případ se jedná i v textu z Forum24.cz z 16. 6.: „Chytří vědí a hloupým stržení soch nijak nepomůže. Ostatně právě oni pak z hlouposti a neznalosti historie, zaslepeni pouze svou nenávisť, strhnou třeba sochu bojovníka proti otrokářství nebo posprejují pomník jednotce složené z černých vojáků“ (62).

Na tomto místě musím stejně tak jako již v prvním tematickém bloku práce podotknout, že se v textech nečiní velké rozdíly mezi těmi, kdo se bezprostředně po smrti George Floyda účastnili protestů proti rasismu a policejnímu násilí, a těmi, kteří se posléze podíleli na strhávání soch či pomníků osobností s potenciálně „rasistickou“ minulostí. Velké protesty, které probíhaly ve Spojených státech, byly z velké části organizované hnutím Black Lives Matter, nicméně nemůžeme s jistotou říct, že se v obou případech jednalo o zcela totožné jedince – mohlo se stát, že „rozjitřená“ atmosféra podnítila k akci i jiné jedince, kteří s hnutím do té doby neměli nic společného (a ani by se nenazvali jeho příznivci) a posléze se taktéž podíleli na odstraňování rasistických symbolů ve veřejném prostoru. Pro ilustraci cituji z deníku Echo24.cz (12. 6., 80): „Někteří radikální stoupenci hnutí Black Lives Matter pokročili k devastaci soch (...)“ (80). V tomto konkrétním příkladě se nejedná o úplnou homogenizaci, autor ze skupiny protestujících proti rasismu a policejnímu násilí vyděluje „radikální“ skupinu, která postoupila k ničení soch. Na faktické i jazykové úrovni se však mezi skupinami nečiní rozdíly, stále se hovoří o demonstrantech, protestujících (a protestantech), vandalech apod. Jsem si však vědoma toho, že se může jednat o odlišné skupiny osob, nicméně vzhledem k tomu, že je spojuje společný zájem, nazývám rovněž obě skupiny shodně (demonstranty a protestujícími). V případě, že se skupiny výrazně odlišují, budu skutečnost v předkládané práci na příslušných místech reflektovat.

4.5.3.2 Změny v kulturním průmyslu

Strhávání soch osobností s potenciálně rasově problematickou minulostí je pouze jedním z příkladů, jaké důsledky smrt George Floyda měla, a k jakým změnám – v celospolečenském měřítku – vedla. Jedním z dalších příkladů byly změny v uměleckém a kulturním průmyslu, či apel na změny v širším společenském kontextu. „HBO stáhla legendární film Jih proti Severu. Je prý rasistický a plný předsudků“ (Echo24.cz, 10. 6.,

95). „„Očista zničí všechna černá stvoření.“ Z Magicu zmizely problémové kartičky“²² (Echo24.cz, 11. 6., 88). „Zákaz Ligy gentlemanů. Stopku dostaly dva britské seriály a pořady s policisty“ (Echo24.cz, 11. 6., 85). „BBC zavádí kvóty pro ženy, menšiny i lesby. Na rozmanitost vydá 100 milionů liber“ (Echo24.cz, 23. 6., 43). „Běloši už nebudou namlouvat nebělošské postavy v Simpsonových“ (Echo24.cz, 27. 6., 36). „Černý“ s velkým písmenem, „bílý“ s malým. Světová agentura odůvodnila rozhodnutí“ (Echo24.cz, 21. 7., 8).

Článek (95) hned v perexu uvádí, že film *Jih proti Severu* je „jeden z nejslavnějších amerických filmů minulého století“ a cituje vyjádření HBO: „*Jih proti Severu* je produktem své doby a zobrazuje některé etnické a rasové předsudky, které byly bohužel běžné v americké společnosti. Tyto rasistické předsudky byly špatné a jsou špatné dodnes, takže si myslíme, že nechat tento film jen tak bez vysvětlení a ignorovat tyto předsudky by bylo nezodpovědné“ (ibid.). HBO dále uvedlo, že film opatří komentářem osvětlujícím historické pozadí filmu a v této podobě jej uvede zpátky do své filmotéky na HBO Max. Článek (85) říká, že „protesty proti rasismu a policejnímu násilí nekončí jen u odstraňování soch, momentálně dochází i ke stahování politicky nevhodných filmů a seriálů. Kromě amerického filmu *Jih proti Severu* to tento týden postihlo i dvě britské seriálové klasiky – *Malá velká Británie* a *Liga gentlemanů* (...) Dále jsou na řadě pořady o policistech“ (ibid.). Oba seriály mělo odstranit hned několik streamovacích služeb, neboť se v nich bělošští představitelé maskovali za černochoy a „seriály také obsahovaly mnoho stereotypů“. K policejním pořadům se dozvídáme, že se má jednat o pořady *Policie v akci USA* a *Live PD* (reality show přibližující policejní zásahy; českému divákovi může být povědomý pořad *Policie v akci*, přejatý formát amerického pořadu, který od roku 2017 vysílá Televize Prima), které byly ale již v minulosti kritizovány, že podporují policejní násilí a pouze utvrzují v dojmu, že lidé jiné než bílé barvy pleti páchají zločiny častěji (ibid.). Titulek nás tedy informuje, že určitá televizní produkce byla nyní zakázána, dále v textu se však dozvíme, že o problematičnosti pořadu se diskutovalo již

---

²² Magic je internetová karetní hra. Článek informuje, že americké protesty, jež vyvolala květnová smrt George Floyd, „zasáhly i do světa her“ a že „společnost *Wizards of the Coasts*, která provozuje karetní hru *Magic: The Gathering*, se rozhodla odstranit ze své databáze rasistické kartičky“ (88). Jedná se celkem o sedm karet, které provozovatel shledal rasistickými či urážlivými, a jejich seznam pak společně s prohlášením, kde zdůvodnil své kroky („v naší hře není prostor pro rasismus, ani nikde jinde“), zveřejnil na svých webových stránkách. Kupř. jedna z karet nesla název *Cleanse* („Očista“) a její použití vedlo ke zničení všech „černých stvoření“ (typu karet). Článek rovněž informuje, že podpurné gesto přišlo i od dalších tvůrců počítačových her, např. od tvůrců her *Grand Theft Auto 5*. Ti na určitou dobu vypnuli servery svých online her a na Twitteru dodali, že konali k „uctění památky zavražděného George Floyd“ (ibid.).

delší dobu. Článek (43) informuje, že v rámci vytvoření inkluzivnějšího televizního obsahu stanoví kvóty na zaměstnávání příslušníků menšin (etnických, sexuálních či lidí se zdravotním postižením), přičemž příslušníci minorit mají obsadit 20 % pracovních míst a 50 % rolí v televizi má připadnout ženám (ibid.). Další zmiňovaný článek (36) informuje: „I lidský hlas se začíná posuzovat podle rasy. Producenti populárního amerického seriálu Simpsonovi v pátek uvedli, že postavy jiného než bělošského etnika nebudou nadále namlouvány v angličtině bělošskými herci“ (ibid.). V textu se též dočteme, že Simpsonovi byli již v minulosti kritizováni (dle článku čelili „levicové kritice“) kvůli postavě indického prodávče Apua, který byl namlouván bělošským hercem, a údajně ztělesňoval mnoho rasistických stereotypů, které bývají s Indy spojovány. Článek (8) pak upozorňuje, že ve světle zmiňovaných událostí začaly být uplatňovány změny, které se dotýkají i jazyka. Americká tisková agentura Associated Press (AP) se závazně rozhodla, že výraz „černý“ bude ve vztahu k rase psát s velkým počátečním písmenem, zatímco „bílý“ bude uvádět s malým (ibid.). Na zmíněných ukázkách vidíme, že smrt George Floyd jako společensko-politická záležitost měla dopad i v dalších oblastech a byla např. reflektována i v kulturně-uměleckém sektoru. Veškeré popisované změny evokují velkou míru citlivosti, s níž se nyní ve vztahu k tématům týkající se rasy přistupuje. Vidíme tendence snahy o rehabilitaci příslušníků jiné než bílé barvy kůže.

4.5.3.3 Omluvy za koloniální násilí

V kontextu Floydovy smrti a znovuotevření debaty týkající se rasismu, se mnohé subjekty (jedinci, země, instituce) začaly omlouvat za koloniální násilí páchané v zemích Třetího světa. Verbální omluva nezvrátí status quo (a již vůbec ne události minulé), ale může být významná v symbolické rovině, obzvláště tehdy, pokud se jedná o zcela první, veřejně formulovanou omluvu. Tímto způsobem se belgický panovník poprvé v historii veřejně omluvil Konžské demokratické republice za koloniální násilí, na němž se Belgičané v letech 1885 až 1960 podíleli.²³ „Král Philippe se v úterý jako první belgický panovník

---

²³ Belgie kolonizovala dnešní Konžskou demokratickou republiku, od roku 1885 do roku 1908 byla (jako Svobodný konžský stát) prakticky soukromým majetkem krále Leopolda II., od roku 1908 přešel stát do državy belgického království. Svoji nezávislost získali Konžané až 30. června 1960. Za dobu největší krutovlády je považována právě doba vlády Leopolda II. Kongo je známé pro své nerostné bohatství (zejm. cenné kameny, diamanty, zlato, ale i měď, uran, kaučuk...); Konžané musely za Leopoldovy vlády pracovat na kaučukovníkových plantážích, v důsledku krutého zacházení jich dle odhadů historiků zemřelo okolo 10 milionů. Z toho důvodu je Leopold II. považován za jednoho z největších masových vrahů v historii. Do dnešních dní jsou Leopoldovy sochy a busty k vidění ve veřejném prostoru či v institucích (např.

omluvil za násilí, krutosti a ponižování, kterých se zástupci jeho země dopouštěli v době koloniální nadvlády v Kongu. Učinil tak v dopise, který zaslal prezidentovi Félixovi Tshisekedimu u příležitosti dnešního 60. výročí nezávislosti Konžské demokratické republiky. Aktuální debatu o belgické koloniální minulosti vyvolaly demonstrace, které následovaly po smrti amerického černocha George Floyd⁴“ (Echo24.cz, 30. 6., 32). Nejvýraznější postavou belgického koloniálního násilího v Kongu je král Leopold II. V kontextu celosvětových útoků na sochy byly poškozeny i jeho pomníky, např. v Antverpách se sochu úřady rozhodly odstranit (ibid.) Nutno podotknout, že přítomnost soch a pomníků Leopolda II. po celé Belgii vyvolává kontroverze již dlouho. Za otrokářskou minulost se rovněž omluvily Britská centrální banka a anglikánská církev (Echo24.cz, 19. 6., 53). Obě instituce se omluvily za historickou roli svých institucí v obchodování s otroky, anglikánská církev pak doslova říká: „Oceňujeme vedoucí roli, kterou duchovní a aktivní členové anglikánské církve sehráli na cestě ke zrušení otroctví, zároveň je ale pro nás zdrojem hanby, že jiní lidé z naší církve se do obchodování s otroky aktivně zapojili a profitovali z něj“ (ibid.). Banka zdůraznila, že jako instituce v obchodování nikdy zapojená nebyla, omluvila se ale za roli svých bývalých guvernérů, a její mluvčí rovněž dodala, že banka nebude „nadále ve svých prostorách vystavovat obrazy představitelů, kteří se do obchodování s otroky zapojili“ (ibid.). Mnohé subjekty „využily“ neklidné a citlivé atmosféry k přímé konfrontaci s vlastní minulostí. Z přímých citací je znatelný sebezpytující tón. Musím podotknout, že média velmi často pracují s přímými citacemi, často se jedná o celé odstavce (a tedy o značnou část samotných textů). Otázkou je, o jak kvalitní překlad se jedná (často obsahuje jazykové chyby). Deník Echo24.cz ve svých zpravodajských článcích sdílí často – vyjma přeložené přímé citace – i původní vyjádření osoby (zejm. pokud se jedná o příspěvky na sociálních sítích, velmi často na Twitteru apod.).

4.5.3.4 Odstraňování „nevhodných“ obrazů a pojmenování

Důsledky se projeví i v rovině měnění názvů nejrůznějších produktů, značek, institucí, ale například i názvů ulic. „Černošský farmář zmizí z obalů značky Uncle Ben’s“ (Echo24.cz, 19. 6., 55). „Rozruch u české ambasády: Přejmenujte Mouřenínovu ulici a metro, žádají zelení“ (Echo24.cz, 25. 6., 39). „Kulturní čistka. Stát Rhode Island mění

---

v nemocnicích či na univerzitách) mnoha belgických měst (např. Brusel, Gent, Lovaň, Ostende...) (Echo24, 2020; Novák, 2020; Jandák, 2020).

oficiální název, škrtná slovo „plantáže““ (Echo24.cz, 25. 6., 37). „Tak už i americký fotbal. Tým z Washingtonu se vzdá názvu Redskins. Prý uráží indiány“ (Echo24.cz, 13. 7., 13).

Článek (55) uvádí, že společnost Uncle Ben's změnila image své značky (odstraní z obalu produktů černošského farmáře), kterou používala od čtyřicátých let minulého století. Dle kritiků je problematické, že je černošský farmář tváří bělošské společnosti, navíc oslovení „strýček“ bylo užíváno v dobách rasové segregace, aby se vyhnulo označení „pane“ (ibid.). Přímá citace uvádí, že: „„Jakožto globální značka víme, že máme odpovědnost postavit se a pomoci ukončit rasovou diskriminaci a nespravedlnosti“, uvedla společnost Mars v tiskovém prohlášení“ (ibid.). „Podle ní z reakcí zákazníků i spolupracovníků vyplývá, že je čas pro „vývoj značky Uncle Ben's“ včetně její vizuální identity (ibid.). Vidíme zde podobnou situaci jako v předešlém případě: v této situaci se značka sice za nic explicitně neomlouvá, je ale postavena před měnící se prostředím a nějak na změny reaguje. Článek (39) informuje o tom, že politická strana Zelení v Německu žádá přejmenování Mouřenínovy ulice (*Mohrenstraße*)²⁴, předsedkyně strany Antje Kapeková říká: „Považuji za neúnosné, aby černé obyvatelky a obyvatelé byli denně vystavováni pozůstatky kolonialismu, který pronikl do tvorby slov“ (ibid.). Již na začátku června byla v této oblasti dočasně změněna stanice metra, někdo ji přelepil nápisem Ulice George Floyda. Na této adrese sídlí i české velvyslanectví v Německu, jak ale článek vysvětluje, případná změna názvu ulice by na velvyslanectví žádný dopad neměla: „Jeho [českého velvyslanectví v Berlíně] oficiální sídlo má (...) adresu na frekventovanější Wilhelmově ulici (*Wilhelmstraße*), případná změna názvu Mouřenínovy ulice by se tak velvyslanectví nejspíš nedotkla“ (ibid.). Článek vytváří z přejmenování ulice a metra agendu výlučně politické strany Zelení, ačkoliv hlasů, které požadovaly přehodnocení, je reálně více (). Za povšimnutí jistě stojí konec článku, který vysvětluje, proč se případná změna názvu ulice nijak nedotkne českého velvyslanectví. Informaci je možné si vyložit tak, že pokud se přejmenování ulice českého úřadu v Berlíně nijak nedotkne, kauza se České republiky vlastně netýká. Znovu tak můžeme narazit na již několikrát zmiňovanou skutečnost, a sice že je téma smrti George Floyda a jejích důsledků prezentováno externě vůči českému kontextu, České republiky se kauza netýká. Článek (37) informuje o změně názvu amerického státu Rhode Island, dle guvernérky státu je slovo „plantáže“ vnímané v souvislosti s otrokářstvím a působí urážlivě. Podle článku stát místo názvu State of

---

²⁴ „Mohr“ v češtině znamená mouřenín, ale jedná se i o označení pro černochoy. Stejný význam má slovo v němčině.

Rhode Island and Providence Plantations bude používat pouze „strohé“ Rhode Island. Rovněž se dočteme, že diskuze ohledně vhodnosti názvu státu (a jeho příp. rasistických konotací) neproběhla poprvé (ibid.). Titulek článku je velmi silný, „kulturní čistka“ jistě nepůsobí jako něco dobrovolného. Podle Slovníku spisovné češtiny je čistkou „odstraňování nevyhovujících členů organizace, zaměstnanců“ (Slovník spisovné češtiny, 2022). Nejčastějšími příklady užití je pak „čistka v komunistické straně“, „čistka ve státním aparátu“ či „velká čistka 1935-39“ (Slovník spisovné češtiny, 2022; Akademický slovník cizích slov, 2022). Kontextový výklad může jen posilovat dojem, že články zdůrazňují nedobrovolnost v podniknutých krocích. Jako by přejmenování a změny v dosavadním statu quo neproběhly na základě vlastního, svobodného rozhodnutí, ale příslušné subjekty k nim byly v podstatě donuceny. Opět zde mohu upozornit na skutečnost, která byla rovněž reflektována již dříve – článek prezentuje skutečnosti jako určité novum (strhávání soch, přejmenování ulic, produktů aj.), ale pokud čtenář postoupí v textu dále (neskončí tedy u titulku), dozví se, že o vhodnosti popisovaného fenoménu se debatovalo již delší dobu. Události související se smrtí George Floyda pak mohly působit jen jako katalyzátor, který celý proces uspíšil, ale nikoliv jako hlavní příčina změny. Článek (13) informuje o tom, že „tradiční tým amerického fotbalu NFL z Washingtonu už neponese název Redskins (Rudokožci)“, změna proběhne po devadesáti letech. Má se tak stát „po nátlaku organizací za práva původních obyvatel, podle nichž je urážlivý“, majitel týmu úpravu dlouho odmítal, ale začátkem července se vyjádřil, že změnu zváží (ibid.). Označení doby (90 let), po kterou tým nesl stejné označení, hned v perexu článku implikuje významnost daného údaje a navozuje dojem určité tradice, která by měla být nyní porušena. Titulek článku znovu neujde pozornosti: „tak už i americký fotbal“ jen akcentuje výše zmiňovanou nedobrovolnost, jako by ke změnám opravdu nedocházelo na základě svobodné vůle, ale vynucením – jako by se ve veřejném prostoru vznášela neviditelná ruka, která v určité chvíli vždy na někoho ukáže (na sochy, filmy, ulice, „už i“ na americký fotbal). Jistou nedobrovolnost posiluje i skutečnost, že se tým „vzdá názvu“. Informace, že „prý uráží indiány“, pak celou věc přesunuje do roviny dojmu, ne faktu – „prý“ se tak děje, nevíme přesně.

4.5.3.5 Ztráta zaměstnání za „nevhodný“ výrok

Téma, které v člancích rovněž rezonovalo, bylo propouštění lidí za potenciálně nevhodný výrok či přešlap proti etiketě. „Fender vyhodil slavného výrobce kytar Johna Cruze. Důvodem bylo sdílení nevhodného memu“ (Echo24.cz, 18. 6., 58). „Lídr labouristů

vyhodil členku svého týmu. Sdílela antisemitskou konspirační teorii“ (Echo24.cz, 25. 6., 38). „Univerzita vyhodila děkanku. Napsala v mailu, že na každém životě záleží“ (Echo24.cz, 2. 7., 27). „„Najdi si jiný klub.“ Fanoušek chválil fotbalistku, že neklečela. Dostal doživotní zákaz vstupu na stadion“ (Echo24.cz, 5. 7., 24). „Kurátor muzea rezignoval. Nechtěl přestat sbírat díla bílých umělců“ (Echo24.cz, 15. 7., 11).

„Vyhrocená atmosféra v americké společnosti kvůli smrti George Floyda si vysloužila další významnou profesní oběť. Legendární společnost Fender, která se zabývá výrobou hudebních nástrojů, vyhodila po 33 letech jednoho ze svých předních výrobců Johna Cruza“ (58). Cruz údajně na Facebooku sdílel obrázek zakrváceného auta s popisem: „Nevím, co myslíte protesty na dálnici, já jsem projel bez problému“, a přesto, že jej po chvíli smazal, zaměstnavatel jej propustil (společnost vydala prohlášení, ve kterém napsala, že „nebude tolerovat rasismus“ 58). Článek hovoří o „vyhrocené atmosféře“ a „profesní oběti“, o zaměstnanci hovoří jako o „slavném výrobcu kytar“ či „předním výrobcu“ a zmiňuje i přesný počet let (33 let), za který John Cruz u firmy pracoval. Článek zvolenými prostředky navozuje pocit neadekvátnosti trestu. Obdobnou rétorikou (a obdobný pocit, který ve čtenáři utváří) využívají i další články. Jiný článek (viz 38) informuje o propuštění členky týmu britských labouristů, neboť na svém Twitteru sdílela informaci o tom, že se americká policie techniku klečení na krku (tedy techniku, kterou byl usmrčen George Floyd) měla naučit od izraelské tajné služby, což je považováno za antisemitskou konspirační teorii (např. BBC, 2020). Ačkoliv se Longová-Baileyová snažila hájit tím, že sdílení článku neznamena, že se s tím ztotožňuje jako s celkem, byla rovněž propuštěna. K propuštění děkanky univerzity v americkém Massachusetts (27) došlo poté, co byl na školním Twitteru zveřejněný email, který adresovala komunitě ošetrovatelských škol, a ve kterém psala, že by nikdo neměl být obětí násilí kvůli barvě pleti, ale že záleží na všech životech. Univerzita jej označila za urážlivý a děkanku propustila. Článek na konci rovněž zmiňuje, že děkanka „Neal-Boylanová nebyla prvním člověkem, který byl odstaven pro náznak kritiky hnutí Black Lives Matter“ (27). Článek v uvedeném případě nezmiňuje, jak dlouho děkanka pozici zastávala, zároveň se však jedná o významný akademický post, o který akademička přišla v důsledku svého vyjádření. Poslední zmiňovaná věta pak pouze podtrhuje to, co implikují všechny články, a sice poukazuje na Black Lives Matter jako na totalizační hnutí. Na omezování svobody slova poukazuje i článek, který zmiňuje, že kurátor muzea „musel“ rezignovat poté, co řekl, že se muzejní fond bude nadále rozšiřovat o díla bílých umělců: „Dlouholetý vedoucí

kurátor sanfranciského muzea moderního umění (SFMOMA) Gary Garrels byl minulý týden nucen vzdát se své pozice po prohlášení, že odmítá omezovat shromažďování a vystavování děl bělošských umělců a umělkyně. K rezignaci ho dohnala petice zaměstnanců muzea“ (11). Garrels prohlásil, že se nebude vyhýbat nakupování děl bílých umělců, „protože by se jednalo o obrácenou diskriminaci“ (ibid.), přičemž právě výraz „obrácená diskriminace“ považovali zaměstnanci muzea za nejproblematictější. Článek hovoří o tom, že Garrels „musel“ rezignovat, že byl „nucen vzdát se své pozice“ apod., akcentuje tak, že se jistě nejednalo o dobrovolné rozhodnutí, že byl donucen okolnostmi. Co bylo příčinou? Petice zaměstnanců muzea, jež se odehrávala v určitém kontextu, nikoliv ve vakuu. Společným jmenovatelem všech zmíněných článků je nesvoboda, která všechny zmíněné situace provázela. V kontrastu k tomu články zmiňovaly např. dobu, po kterou člověk u dané instituce pracoval, zásluhy a kvality osoby apod.

4.5.3.6 Black Lives Matter jako „totalizační“ hnutí?

V této části práce dám pevné obrysy tomu, co bylo již v jejích různých částech zmiňováno, ale doposud nebylo popsáno souvisle a konzistentně. Uskupení Black Lives Matter je popisováno jako totalizační hnutí, které omezuje svobodu slova, články hovoří o „levicové ideologii“ a spojují hnutí (a jeho příznivce) např. s tzv. cancel culture. Ondřej Štindl (Echo24.cz, 9. 7., 16) v článku s názvem „Krotký dopis, velké vášně“ hovoří o reakcích, které vyvolal otevřený dopis uveřejněný v časopise Harper's Magazine, pod který se podepsalo zhruba 150 zejm. amerických osobností intelektuálního a kulturního života (např. Salman Rushdie, J. K. Rowlingová, Noam Chomsky a další). Štindl píše, že několik desítek osobností západního kulturního života podepsalo dopis, ve kterém vyjadřují znepokojení nad tím, „jak netolerantní se stává veřejná debata, nad vynucováním názorové konformity, třeba i pracovněprávním postihem těch, kdo se vymykají, což vede k atmosféře strachu“ (16). Autor dává dopis, resp. i dusivou atmosféru, o které prohlášení mluví, do spojitosti se smrtí George Floyda, když píše, že dopis kritizuje tzv. cancel culture, „která značně dusí americký intelektuální život a v posledních týdnech – po zavraždění George Floyda a následných protestech a bouřích – dál eskalovala“. Snahy amerických „bojovníků za sociální spravedlnost“ mocensky ovládnout různé instituce (viz článek 80 o tom, jak levicová ideologie ovládla západní univerzity), a když se tak stane, „očistit“ je od lidí, kteří se nějak veřejně odchýlí od (značně proměnlivé) pokrokařské ortodoxie“ (16). Autor zmiňuje, že dopis je „velmi mírný“, a reakce „v kontextu dnešních vzrušených časů nečekaně prudká“ (ibid.). Autor

o těch, kteří jsou příznivci cancel culture, hovoří jako o „bojovnicích za sociální spravedlnost“, o „pokrokářské ortodoxii“, která je otevřena pouze jednomu správnému názoru. S názorem, že prohlášení bylo „velmi mírné“ a reakce „nečekaně prudká“, by bylo možné polemizovat, autor dává tyto dvě skutečnosti do ostrého kontrastu spíše proto, aby tím potvrdil své argumenty. Faktem ale je, že dopis rezonoval v celospolečenském, globálním měřítku, a byl tak významným příspěvkem do debaty o ne/svobodě vyjadřování (nejen) v americkém veřejném prostoru.²⁵

Již citovaný článek z webu Forum24.cz z 16. 6. (62), který zmiňuje nenávist a neznalost protestujících útočících na sochy, jde však ještě dál, když hovoří o „ultralevicových vandalech“, kteří pod rouškou hnutí Black Lives Matter útočí „na sochy a symboly naší civilizace. Té civilizace, která díky vizionářům, jako byli Cristobal Colón či Thomas Cook, objevovala rozlehlý svět, překonávala nekonečný oceán (...)“ (62). Podle autora ale nejde jen o objevitele a mořeplavce, ale i o bojovníky za svobodu a demokracii, jako byli Winston Churchill či Charles de Gaulle, „kteří vzbuzují primitivní hněv u vandalů schovaných pod rouškami a organizovaných v různých *levicových* či *anarchistických sdruženích*. (...) Malí a závistiví útočí na osobnosti, které se už nemohou bránit, ale za svůj život pro náš svět něco na rozdíl od těchto vandalů udělaly“ (62). Text označuje hnutí za „levicové či anarchistické sdružení“, protestující za „ultralevicové vandaly“ a dává do silné opozice většinu („naší civilizace“, „naš svět“) vůči menšině „vandalů“. Podobná označení těch, kteří se podíleli na strhávání soch, vidíme i jinde: texty kupř. píše o „militantním hnutí“ a „levicových militantech“ (Echo24.cz, 10. 6., 94), ale i o „vandalech“, kteří strhávají sochy (Echo24.cz, 7. 7., 19; Forum24.cz, 11. 6., 84).

O cancel culture hovoří i článek z Reflexu.cz z 19. 7. (9): „Kladivo na informace: „Mazací“ kultura ovládla sociální sítě. Kde zůstane prostor pro svobodu slova?“ (9) Článek upozorňuje na to, že v kontextu cancel culture začaly být blokovány „nevhodné“ účty na sociálních sítích, zmiňuje tak situaci, kdy byl Winston Churchill na Facebooku označen za nebezpečného, Google smazal jeho fotky, ale např. „nacistický diktátor Adolf Hitler, který rozpoutal nejničivější válku v dějinách lidstva, zůstal výmazu ušetřen“ (9). „Mazací kultura“ dle autora připomíná „opětovné nastolování cenzury“ (ibid.). Echo24.cz pak 16. 6. (65) přináší rozhovor s newyorským novinářem Jessem Singalem, který komentuje vyhození šéfa komentářové rubriky v The New York Times Jamese Bennetta

---

²⁵ Dopis v původním znění je k dispozici zde: <https://harpers.org/a-letter-on-justice-and-open-debate/>

za to, že svolil publikovat text republikánského senátora Cottona, jenž hlásal nasazení vojáků proti demonstrujícím v ulicích po smrti George Floyda, a rovněž hovoří o určitém tlaku, který jako novinář v současné době pociťuje: „(...) procházíme čímsi jako malou *kulturní revolucí*. Pokud jako novinář zaujmete z pohledu *revolucionářů* nesprávná stanoviska, napíšete *nesprávnou věc*, kolegové na vás budou křičet, budete masivně kritizováni na sociálních sítích. V téhle atmosféře je pro mnoho lidí obtížné otevřeně vyjadřovat svoje názory. Taky z praktických existenčních důvodů (...)“ (65). Oba články popisují sociální ovzduší způsobem, který jsme již v práci viděli několikrát, a sice jako totalizující, tlačící člověk k určité konformitě, bdící nad tím, co se „smí“ a „nesmí“ říkat, a ve chvíli, kdy jedinec nepsané pravidlo toho, co se smí, poruší, následuje trest. Autoři článků to zde pojmenovávají, hovoří o „cancel culture“, která se tedy pro ně stává jmenovatelem, zastřešujícím pojmem všech veškerých popsanych aktivit (strhávání soch, přejmenovávání filmů a ulic, propouštění zaměstnanců apod.).

4.5.3.7 Ideologické rámce

Mnoho článků události související se smrtí George Floyda zasazovaly do ideologického pozadí, hovořily např. o „levicové ideologii“, která je hybnou silou protestů, strhávání soch a dalších aktivit, k nimž docházelo a s nimiž tato práce seznamuje, a rovněž události ideologicky spojovaly s jinými, kvalitativně odlišnými událostmi. Dalibor Balšínek (Echo24., 23. 6., 41) události spojuje s hnutím bojujícím proti sexuálnímu násilí Me Too, když hovoří o tom, že „protesty byly provázené násilím a rabováním a ideologicky navazovaly na předchozí vlnu s hashtagem MeToo“ (41). Rovněž bych zde připomněla článek informující o ekologické aktivistce Gretě Thunberg, která vyjádřila nespokojenost nad tím, že Evropská unie oficiálně neodsoudila policejní brutalitu ve Spojených státech. Analyzovaná média ve zvoleném období příliš neinformovala o veřejně známých osobnostech, které se k událostem vyjádřily, Greta Thunberg však byla jednou z nich, což rovněž evokuje jistý druh ideologického propojení – Thunberg do povědomí veřejnosti vstoupila jako bojovnice proti změně klimatu a propagátorka zelené politiky, kupř. pak článek uveřejněný na Forum24.cz 28. 4. 2019 Thunberg spojuje s „radikální levicí“ (Šafr, 2019).

Echo24.cz (6. 6., 109) o událostech následujících po smrti George Floyda (zejm. pak) hovoří jako o „radikální levici“, která se zmocňuje řady prestižních institucí a vede k potlačování svobody slova, a zmiňuje, že „nová studená válka se právě rozbíhá“,

Reflex.cz (2. 6., 136) píše o „krajní levici“, jež stála v čele demonstrací proti rasismu, další články pak píše kupř. o: „nástupnické ideologii“, jež má ambici (podobně jako např. marxismus) nahradit vládnoucí liberalismus něčím novým, a jež je zastřešujícím pojmem pro hnutí Black Lives Matter, bojovníky za sociální spravedlnost, politickou korektnost, ale třeba i hnutí MeToo (Echo24., 18. 6., 59), dále o „válce mezi rasami“, jež redukuje válku na barvu kůže a jež má nahradit třídní boj (Echo24.cz, 18. 6., 57), již zmiňovaný Alexandr Vondra hovoří o „kulturní válce“, za kterou stojí „moderní levice“, a ona kulturní válka je rasistická, neboť společnost dělí a posuzuje podle barvy kůže (Forum24.cz, 14. 6., 67), o vlně „levicových demonstrací, která zachvátila americká města po květnové smrti neozbrojeného černocha George Floyda (...)“, Trump pak ve svém projevu u příležitosti amerického Dne nezávislosti 4. července hovořil o „levicové kulturní revoluci“, jež chce zvrátit americkou revoluci, která přinesla vznik Spojeným státům, a také se snaží „vymazat historii“ (Echo24.cz, 4. 7., 26).

4.5.3.8 Restrukturalizace policie

Události, jež se po smrti George Floyda rozeběhly a nabraly rychlý spád, se netýkaly pouze „bojů se symboly“; pozornost se obrátila i k samotné policii jako instituci, k níž společnost začala přehodnocovat svůj postoj. Začaly se objevovat silící hlasy po úplném zrušení policie, či alespoň po výrazném omezení jejich prostředků: protestující tvrdili, že v určitých oblastech existuje mezi občany a policií taková nedůvěra, že mnozí lidé vnímají přítomnost policie spíše jako hrozbu než ochranu (Echo24.cz, 12. 6., 81). Na úrovni některých městských samospráv začalo být obé v určité formě realizováno, např. ke zrušení plánovaného navýšení rozpočtu losangeleské policie až o 150 milionů dolarů přistoupilo město Los Angeles, jak informoval jejich starosta (Echo24.cz, 6. 6., 109). Minneapolis, který byl zprvu protesty zasažený nejvíce (k Floydově smrti došlo právě zde), dospěl k rozhodnutí zrušit policii²⁶ a nahradit ji tzv. „transformativním modelem veřejné bezpečnosti“, jinými slovy zcela novým systémem, který by se měl zaměřit na „preventivní programy či komunitní výpomoc“ (Echo24.cz, 8. 6., 99). Echo24.cz (5. 6., 112) informuje: „Policie je neschopná nápravy. Zastupitelé Minneapolis ji chtějí trvale rozpustit a žít „bez násilí“ (112). Z článku z 8. 6. (99) se pak dozvídáme, že devět ze

---

²⁶ Dva roky poté, a ke zrušení policie v Minneapolisu (a její nahrazení nějakou alternativní formou veřejné bezpečnosti) nedošlo. Viz např. <https://eu.usatoday.com/story/news/nation/2021/11/02/minneapolis-police-proposal-dismantle-department-fails/8564868002/>

třinácti radních plánuje hlasovat pro zrušení policie, velká část policejního rozpočtu má být pak soustředěna na preventivní programy, výchovu mládeže apod. (99).

Téma, které v souvislosti s výše zmíněným ve zkoumaných médiích velmi rezonovalo, bylo zřízení „autonomní zóny“ v Seattlu: policisté po několikátýdenních střetech s demonstranty vyklidili policejní stanici ze čtvrti Capitol Hill (město Seattle), demonstranti tam pak ustavili autonomní zónu, jež byla chápána jako jakýsi experiment pro život bez policie, a fungovala se souhlasem místních úřadů. Po necelých dvou týdnech se policie do oblasti vrátila, starostka se omluvila za chybu a vedení města se snažilo přesvědčit demonstranty k odchodu (viz Echo24, 12. 6., 81; 23. 6., 44). „Oznámení starostky o návratu strážců zákona přichází poté, co byl v dané lokalitě v noci na sobotu zastřelen devatenáctiletý mladík, při další víkendové střelbě byli dva lidé zraněni. (...) Durkanová násilí odsoudila a uvedla, že nebylo správné nechat prostor bez dozoru policie (Echo24.cz, 23. 6., 44). Místní obyvatelé podali však na město žalobu, neboť po dobu dvou týdnů byl v podstatě blokován a okupován jejich majetek (Echo24.cz, 29. 6., 34). Echo24.cz v článku z 30. 6. (31) pak informovalo o tom, že ve „zpuštěné bezpolicejní zóně“ došlo k další vraždě. Donald Trump se k nově vzniklému experimentu stavěl od počátku velmi kriticky, jak informuje Echo24.cz (12. 6., 81), 11. června na svém Twitteru napsal: „*Domáci teroristé* ovládli Seattle, řídí je samozřejmě *radikálně-levicoví demokraté*“ a v dalším tweetu pokračoval: „Převezměte hned kontrolu nad svým městem. Pokud to neuděláte, tak to udělám já. Tohle není hra. Tito *hnusní anarchisté* musí být okamžitě zastaveni“ (81). Obdobné výrazy používal Donald Trump pro označení těch demonstrantů, kteří veřejně strhávali sochy,²⁷ zde však sáhl k ostřejšímu výrazivému.

Se silnými slovy Donalda Trumpa si rozhodně nezadá článek Petra Sokola z Reflexu (10. 7., 15), jenž je rovněž posledním článkem, který k situaci v Seattlu za zkoumané období vyšel. Článek je uvozen titulkem: „Vzpouora proti kapitalismu: Anarchistický experiment s městem bez policie“ (15) a autor zde píše: „Spojené státy zažívají rok plný otřesů. Jedním z jejich projevů byl i pokus části *krajní levice* vytvořit v části města Seattle společnost bez policie. Některá média zpočátku tamní vývoj popisovala jako *sympatický sociální experiment*. Ve skutečnosti šlo o snahu nastolit *anarchistické uspořádání*. (...)“

---

²⁷ Jak jsem již zmiňovala, mezi těmito skupinami lidí, média, ani citovaní jedinci, nečiní žádné rozdíly. V této logice tedy ti, kteří se krátce po smrti George Floyda účastnili protestů proti rasismu, ti, kteří strhávali sochy, a také ti, kteří se podíleli na vytvoření bezpolicejní zóny v Seattlu, jsou jedna a táž skupina osob. Jak jsem reflektovala již na začátku, demonstranti jsou často označováni jako „dav“.

Autonomní zóna v centru Seattlu původně vznikla na počátku června jako následek protestů po smrti Afroameričana George Floyda v Minneapolisu. Po několikadenních násilných protestech radikální demonstranti v Seattlu obsadili šest domovních bloků a vyhlásili tam oblast, která bude úplně bez přítomnosti policie. (...) Autor v textu dále rovněž píše, že akce proběhla se souhlasem „levicové starostky“, která souhlasila s evakuací policejní stanice, a demonstrantům se tak mohl splnit jejich „krajně levicový sen“ o autonomní společnosti bez „kapitalistické policie“ (15). Kromě projekce názoru autora je článek opět silně ukotven ideologicky, levice a vše „levicové“ zde funguje jako synonymum čehosi cizího, problematického, špatného. Zajímavé je si povšimnout, že zdůrazňování levice se v textech začalo objevovat až později – v počátku zkoumaného období (tedy od 25. 5. 2020, první článek k tématu vyšel však až o čtyři dny později) nebyli demonstrující s levicí spojováni, byli označováni jako „vandalové“, „gauneři“, „kriminálníci“, kteří rozbíjí výlohy obchodů, rabují a zapalují auta. Až později, když se články začaly věnovat dopadům kauzy, začali být označováni jako „levicoví aktivisté“, příslušníci „krajní levice“ apod. K určitému posunu v popisu demonstrujících tedy jistě došlo.

4.5.3.8.1 Shrnutí

Po člancích, jež se zaměřovaly na reportování o protestech v ulicích, reagujících na smrt George Floyda, a po rámování kauzy v politickém kontextu, se pozornost velké části textů upnula na důsledky, jež kauza měla. Pozornost se soustředila zejména na boj se symboly: skutečnost, jež rezonovala nejvíce, bylo strhávání (a odstraňování) soch. Vedle strhávání soch (viz např. 107, 93, 79) články rovněž informovaly o přejmenovávání ulic a produktů (viz 39, 55), propouštění zaměstnanců za „nevhodné“ výroky (viz 38, 27), snahy o restrukturalizaci policie (viz např. 112, 99), veřejné omluvy (viz 53, 32). Zmíněné události neprobíhaly ve vakuu. Rámec, ve kterém se události děly, byl nazýván „levicovou ideologií“, „kulturními válkami“ (viz 67, 12), hovořilo se též o „cancel culture“ (viz např. 65, 16, 9). Hnutí Black Lives Matter bylo opakovaně označováno jako „militantní“, „levicové“ a „anarchické“ (viz 62), demonstrující, kteří se kupř. podíleli na strhávání soch, byli nazýváni „levicovými aktivisty“, „ultralevicovými vandaly“ (viz 62) aj.

Opět se zde ukazuje budování binární opozice mezi „námi“ a „jimi“ (my vs. oni). Nejpatrnější je to v článku publikovaném na Forum24.cz (16. 6., 62), kde autor hovoří o

„naší civilizaci“ a „našem světě“ a dává tak do opozice ty, kteří strhávají sochy, a zbytek světa. Ty, „malé a závistivé“, a ty, kteří „za svůj život něco udělali“. Důležitým poznatkem také je, že články kupř. v případě strhávání soch (či odstraňování jiných uměleckých artefaktů) vytvářejí dojem, že se tak stalo nyní, pod tlakem určitých událostí a z iniciativy levicových aktivistů – v průběhu čtení narazí ale čtenář v nejednom případě na informaci, že např. sochy vzbuzovaly kontroverze delší dobu, a uvažovalo se tak o jejich odstranění již dříve.

Spojování hnutí a událostí se silným ideologickým pozadím je základní rys, který je rozpoznatelný ve velké části článků. Události jsou spojovány s „levicí“ a „levicovým aktivismem“, což se stává určitou nálepkou, které je těžké se zbavit. Rovněž takové označení může působit silně diskreditačně, levice se ve zkoumaných textech používá v pejorativním smyslu, neboť je silně konotačně zatížená. „Levice“ se nejčastěji používá v politickém diskurzu a asociačně je tradičně spojována s komunismem. Pokud nahlédneme do slovníku, Slovník spisovného jazyka českého v základní definici slova „levice“ kromě levé ruky a levé strany (jako opak pravice) uvádí: „levá, tj. pokroková n. radikální orientace v politickém a kulturním životě a skupina lidí (politických stran apod.) takto orientovaných“ (Slovník spisovného jazyka českého, 2022). Jako základní příklady užití uvádí kupř. „boj mezi levicí a pravicí“, „krajní levice“, „odborářská levice“, „postavit se na stranu pokrokové levice“, „Hegelova levice“, „marxistická levice“ (ibid.). Pokud se podíváme na základní kolokace, uvidíme následující výrazy (uvádím popořadě v četnosti užívaných kolokací): „pravice“, „krajní“, „demokratický“, „radikální“, „postkomunistický“, „extrémní“, „Strana“, „volič“, „koalice“ a „sněmovna“ (Český národní korpus, 2022). Články tak podobnými referencemi poukazují na totalizační tendence hnutí, jejich přívrženců a celého sociálního ovzduší, ve kterém události probíhají. Lidé nemohou svobodně říkat své názory, aniž by např. riskovali propuštění ze zaměstnání, říkat, že na „všech životech záleží“, nejen na černých, je implicitním popřením hesla hnutí BLM a takové chování musí být potrestáno.

4.6 Reprezentace identit

4.6.1 George Floyd

Reprezentace George Floyda ve zkoumaných médiích tíhne spíše k jisté homogenizaci. Floyd je tradičně nazýván „černochem“, někdy média hovoří o „Afroameričanovi“. V obecné rovině je Floyd popisován jako „vyhazovač“ (153), „recidivista“ (62), „kriminálník“ (např. 33), „zakleknutý černochoch“ (155), ale také jako „pan Floyd“ (145). Diskurz, jenž jej rámuje jako kriminálního, je dominantní – opakovaně se zmiňuje jeho kriminální minulost (skutečnost, že pobýval ve vězení) a že byly v jeho těle objeveny drogy, minimum článků jej rámuje pozitivně (viz např. 145). Analyzované texty jej rovněž většinou spojují s protesty (a tedy násilím a vandalismem) než s rasismem.

„Zlom v případě mrtvého černochocha. Policista, který mu klečel na krku, je obviněn z vraždy“ (Echo24.cz, 29. 5., 156). „Americká města se bouří proti policejní brutalitě. Kvůli „zakleknutému černochovi“ (Echo24.cz, 29. 5., 155). „Mrtvý černochoch strávil pět let ve vězení za ozbrojené vloupání. V Minneapolis chtěl začít nový život“ (Echo24.cz, 30. 5., 151). „Smrt černochocha Floyda žene davy do ulic. Policisté v New Yorku najeli do lidí“ (Echo24.cz, 31. 5., 148). „Na policistu, který je kvůli smrti černochocha obviněn z vraždy, chodily opakovaně stížnosti“ (Echo24.cz, 1. 6., 139). „Floyd byl nakažený koronavirem, ukázala pitva. V těle měl také omamné látky (Echo24.cz, 4. 6., 121).

Výše zmíněné titulky zasazují Floyda do probíhajících protestů, zmiňují, že v minulosti pobýval ve vězení, a hovoří též o omamných látkách, jež se mu našly v těle. „Zakleknutý černochoch“ působí pejorativně, a jak jsem již jednou zmiňovala, ve světle toho, že se jedná o oběť policejního násilí, i nedůstojně.

„Jiskrou pro plameny v podobě vyostřených demonstrací se stala smrt Afroameričana po *rutinním zásahu* policistů. George Floyd *naposledy vydechl* v pozdních hodinách krátce po umístění do vazby. (...) Kvůli *předchozím zápletkám* se zákonem se před přibližně šesti lety přestěhoval do největšího města státu Minnesota, aby se pokusil o nový začátek. Až do osudného dne se živil jako *vyhazovač* v místní restauraci“ (Reflex.cz, 30. 5., 153). Autor dále hovoří o tom, že policista Chauvin „klečí afroamerickému vyhazovači na krku“ a také, že Floyda dopravili do nemocnice poté, co odvezli „podezřelého“ na stanici (ibid.). Autor popisuje George Floyda jako kriminálního, upozorňuje na jeho kriminální minulost, hovoří o něm jako o „podezřelém“. Rétorika je zčásti trivializující a

dehonestující (viz „naposledy vydechl“). „Vyhadzovač“ spadá do užité rétoriky, působí však dehonestálně, pokud v jiném článku čteme, že byl Floyd „strážcem soukromé bezpečnostní služby“ či „zaměstnancem bezpečnostní agentury“ (Echo24.cz, 30. 5., 151).

Navzdory výraznému titulku, který již ustavuje diskurz Floyda jako kriminálního (viz 151), článek z Echo24.cz nevyznívá vůči Floydovi ostře, naopak jej polidšťuje. Jedná se také o jediný článek, který seznamuje s Floydovým rodinným zázemím, ale například i s tím, jak jej přezdívali přátelé. V textu se objevuje velké množství citací Floydových známých či blízkých osob, jež jej popisují jako člověka, kterého měli lidé rádi: „přátelé [mu] přezdívali „Velký Floyd“ či „Něžný obr“. Do Minneapolisu se přestěhoval po propuštění z vězení, kde strávil pět let kvůli ozbrojenému vloupání. (...) Zůstala po něm šestiletá holčička, která žije v Houstonu s matkou Roxie Washingtonovou. Ta místnímu listu Houston Chronicle řekla, že po dobu, co spolu holčičku vychovávali, byl Floyd dobrým otcem. (...) V mládí to byl talentovaný sportovec, vynikal zejména v americkém fotbalu a basketbalu. Donnell Cooper, jeden z jeho spolužáků, jej charakterizoval jako „tichého ale milého“ člověka. (...) V Minneapolisu pracoval jako řidič kamionu a strážce soukromé bezpečnostní služby v restauraci Conga Latin Bistro. Jedna ze zákaznic ho na facebooku popsala jako srdečného člověka, který se rád se stálými zákazníky objímal“ (151).

Popisování Floyda jako kriminálního provází i další články: „Smrt George Floyda, jenž při nakupování chtěl údajně platit falešnou dvacetidolarovkou a následně se v *opilosti* bránil zadržení policií, spustila v USA vlnu událostí, které plní celosvětová média“ (Reflex.cz, 2. 6., 136). „Když 25. května Derek Chauvin, člověk, který neměl u policie co dělat, zabil černošského *recidivistu* George Floyda, asi nikdo netušil, jakou vlnu protestů a následně nenávisti vůči historii to zvedne“ (Forum24.cz, 16. 6., 62). „To, co se děje už déle než měsíc po smrti černošského *kriminálního* George Floyda, který zemřel při zatýkání bílým policistou v americkém Minneapolisu, má už v mnoha případech rysy tragikomedie“ (Reflex.cz, 30. 6., 33).

Pozornosti by neměla uniknout recesní rubrika Reflexu.cz Divoký kačer, kde v analyzovaném období byly k tématu publikovány dva články, jeden se týkal protestů, druhý alternativnímu pohřbu George Floyda: „Od té doby, co v americkém Minneapolisu tamní policista Derek Chauvin zaklekl (takzvaně na Andreje) černocho George Floyda, přičemž ten téměř devítiminutové zakleknutí na krk nepřežil, začal po celém území USA

boj proti rasismu“ (Reflex.cz, 8. 6., 102). „19:04 – Rakev s ostatky George Floyda byla umístěna na stupínek úplně dopředu k řečnickému pultíku za mohutného potlesku ve stoje všech přítomných hostů. (...) 19:30 – Slova se ujímá Beatris Vaghnová, která se stala v těhotenství obětí loupežného přepadení George Floyda a která na něho vzpomíná jen v dobrém. „Byl milý a velkorysý. Mohl mě zastřelit, ale neudělal to. Bylo to velmi lidské gesto. Teď už spí s anděly,“ pronesla roztřeseným hlasem, načež oznámila, že se stydí za to, že je bílá, a nabádala ke studu i ostatní bělochy. (...) 19:45 – Nad kostelem prolétly stíhačky amerického letectva, aby vzdaly Floydovi hold. (...) 20:10 – K uctění památky George Floyda probíhá v rámci boje proti rasismu v kostele drobné rabování. 20:12 – Navzdory bezpečnostním opatřením proti koronaviru se do kostela hrne čím dál tím více lidí z ulice. Každý se chce rozloučit s jedním z největších Američanů. 20:17 – Lidé v kostele pietně vytrhávají lavice ze země a vykřikují, že black lives matter. Kardinál John Brown oficiálně připsal George Floyda do Bible jako jednoho z apoštolů. (...) 20:30 – V kostele již není k hnutí. Truchlící dav v rámci piety i boje proti rasismu započal nefalšované celoplošné rabování. Ozývá se střelba. Někdo otevřel víko rakve a ukradl mrtvému Floydovi z nohou jeho boty. Zbytek Floyda byl záhy rozebrán a ztratil se v davu. Každý si chtěl odnést domů kousek hrdiny. (...) Starosta Houstonu Sylvester Turner se slzou v oku pronesl, že to je veliký den pro USA“ (Reflex.cz, 9. 6., 98).

Ačkoliv se jedná o recesi, a nikoliv seriózní zpravodajství, což nabádá k jisté rezervovanosti, určité informace z textu můžeme vyčíst. Paralelou k Georgi Floydovi je v textu Ježíš Kristus, Floyd je zde prezentován jako někdo, kdo spasil lidstvo, a komu jsou přisuzovány pouze kladné charakteristiky. Z textu je patrná kritika heroizace George Floyda, text se věnuje jak protestům, rabování, násilnostem a krádeži, na což opakovaně upozorňuje, a vztahuje to jak k Floydovi, tak k účastníkům pohřbu.

Značně kontrastně k výše zmíněnému působí text publikovaný na Forum24.cz (31. 5., 145), který o Georgi Floydovi hovoří jako o „panu Floydovi“, což ve světle ostatních článků působí hyperkorektně, a zmiňuje, že při policejním zatýkání byl „klidný“: „Rasové napětí ve Spojených státech je totiž velmi vysoké a neobhajitelný postup policistů při zatýkání *pana Floyda* jen přispěl k vybublání problému na povrch. (...) Na záběru z bezpečnostní kamery obchodu přes ulici je vidět, jak dva policisté vedou spoutaného a *klidného* Floyda k policejnímu vozu. (...) Zasahující policista, který *panu Floydovi* klečel na krku i přes jeho prosby a nařikání, že nemůže dýchat, byl obviněn z vraždy“ (145).

Autor z činu jasně viní policii, v textu rovněž zmiňuje a potvrzuje, že v přepočtu na obyvatele umírají Afroameričané v rukou policie násobně více, avšak vyvrací, že by příčinou byl rasistický přístup policie, spíše se kloní k názoru, že praktiky americké policie jsou tvrdé obecně, a jejich tvrdost rok od roku stoupá.

4.6.1.1 Shrnutí

Na tomto místě jsem pojednala o hlavním aktéru této práce, Georgi Floydovi, a snažila jsem se zaznamenat hlavní rámce, ve kterých byl popisován. Zajímaly mě atributy, které mu byly připisovány, ne tolik události, které s ním byly spojovány (ty jsou popsány v celé části „Reprezentace reality“).

George Floyd byl rámován především jako kriminální živel: byla zdůrazňována jeho trestná minulost (v minulosti si ve vězení odpykal pětiletý trest za loupežné přepadení), skutečnost, že cigarety platil padělkem, a že měl při zatčení v těle drogy. Články rovněž zmiňovaly, že byl při zadržení pod vlivem alkoholu – pitva tuto skutečnost neprokázala, v krvi měl však skutečně metamfetamin a fentanyl, látku obsaženou v lécích tlumících bolest. V člancích byla většinou

Články Floydovu smrt nespojovaly se strukturálním rasismem, nezasazovaly ji do kontextu dalších úmrtí Afroameričanů, kteří zemřeli v důsledku policejnímu či obecně rasově motivovaného násilí. Články spojovaly Floydovu smrt s následnými, rozsáhlými protesty, které však převážně popisovaly v intencích násilí. Pokud je hlavním diskurzivním rámcem, do kterého je Floyd vsazován, Floyd jako kriminálník, diskurz Floydova delegitimizuje, jako by se část vina za jeho osud přesunovala na něj samotného.

Na tomto místě, mezi hlavními identitami mnou zkoumaného tématu, by měli být ještě policisté a demonstranti, o nich jsem však pojednala již v předchozích kapitolách, vždy na místech, které mi k tomu přišly relevantní. Zde však obecné poznatky s těmito dvěma identitami ještě shrnu.

Poukázala jsem na skutečnost, že ve vztahu k protestujícím články příliš nerozlišovaly mezi těmi, kteří se účastnili protestů záhy po Floydově smrti, a mezi těmi, kteří se posléze podíleli na ničení a strhávání soch či jiných uměleckých artefaktů, dle aktivistů přetrvávajících symbolů rasismu v americké společnosti (potažmo i v dalších částech světa). Rétorika vůči oběma skupinám demonstrantů byla podobná, ale mírně se lišila:

v kontextu protestů byli demonstranti spojováni s násilím, články je popisovali jako vandaly, kteří rabují, kradou, a výrazně se podílejí na neklidu, který po Floydově smrti zachvátil nejprve americké ulice. Několikrát bylo zmíněno, že lidé, kteří se účastní protestů a rabují, jsou bílí, a často byli označováni za hloupé a neznalé. Lidé, kteří se posléze podíleli na odstraňování symbolů rasismu z (amerického) veřejného prostoru, články spojovaly s levicovou ideologií, levicovým aktivismem a rámovaly je silně ideologicky. Jak jsem se rovněž snažila ukázat, levicová ideologie byla v člancích spojována s omezováním svobody slova a prosazováním jednoho, ideologicky správného názoru. Protestující, potažmo aktivisté, byli tak popisováni jako novodobí kazatelé, cenzori, kteří rozhodují o tom, jaká socha může zůstat ve veřejném prostranství, jaká ne, co se může publikovat, a co ne.

Policisté byli převážně popisováni ambivalentně. Na tomto místě hovořím především o čtyřech policistech, kteří Floyda zatýkali, články se pak nezdálo kdy věnovaly americké policii jako instituci. Až na jeden článek, který zákrok policistů vůči Floydovi označil za rutinní (viz 153), články vnímaly zákrok policie jako násilný, akt však spojovaly s obecným rámcem fungování americké policie, jež je údajně známá svými násilnými praktikami, a násilnost policie pak takřka jednoznačně uzavíraly do amerického kontextu (např. článek 54, který informuje o belgické polici, která na údajně nespravedlivou kritiku reagovala slovy „tady nejsme v USA, není to totéž“, nebo 72, který analyzuje specifika americké policie a za velkými úmrtími vidí především neprofesionalitu policistů a jejich vzájemné krytí). Články obsahovaly další příklady policejního násilí, např. útok na holčičku (140), starého muže o holi (např. 114), či zmiňovaly, že pouhý týden před Floydovou smrtí klečel policista na krku jinému Afroameričanovi (viz 120). O ambivalentním diskurzivním rámování hovořím zejména proto, neboť rétorika ve vztahu k policii byla jemnější, a ne tak ostrá, než například vůči Floydovi či demonstrantům.

5 Závěr

Předkládaná práce se věnovala mediální reprezentaci smrti George Floyda v diskurzu českých online deníků, konkrétně tří konzervativních médií: Echo24.cz, Reflex.cz a Forum24.cz. Použitou metodou byla kritická diskurzivní analýza (CDA) podle Normana Fairclougha. Hlavním cílem práce bylo zachytit převažující diskurzivní rámce, ve kterých bylo téma prezentováno. Dále si práce kladla za cíl popsat identity hlavních aktérů, kteří v událostech vystupovali, popsat, jakým způsobem bylo téma vztahováno k českému kontextu, a zda se lišily diskurzivní strategie napříč zkoumanými weby.

V teoretické části práce jsem se věnovala vymezení hlavních přístupů a teorií, které posloužily jako nezbytné zázemí pro následnou analýzu. Práce je ukotvena v sociálně-konstruktivistickém paradigmatu, proto jsem se nejprve zabývala sociální a mediální konstrukcí reality, dále jsem seznámila s mediální reprezentací a výzkumy, které se věnovaly mediálnímu zobrazování menšin. Přínosem byly práce akademika Teuna van Dijka a pojmy, jako je polarizace mezi „my vs oni“ a tzv. ideologický čtverec, kterým se ve své práci věnuje a rozpracovává je.

V kontextuální části práce jsem blíže seznámila s kontextuálním rámcem, ve kterém se téma odehrává: kapitoly jsem věnovala ohlednutí se za hnutím Black Lives Matter, jeho vznikem v roce 2013 a kauzami, které formovaly jeho zaměření, cíle, a vedly k jeho aktivizaci, dále jsem pojednala o sociálních hnutích, ale i o obrazu smrti George Floyda v amerických médiích, a reálných společenských dopadech, jež kauza měla. V souvislosti s odstraňováním symbolů z institucí a veřejných prostranství, omluv států a dalších subjektů za koloniální násilí, a umlčování určitých názorů se hovořilo o kulturních válkách či tzv. cancel culture, oba pojmy byly řádně definovány a rovněž jsem poznamenala, z jakých kořenů vycházejí a s jakými kauzami bývají většinou spojovány.

Analytická část práce metodologicky vycházela z kritické diskurzivní analýzy, zejména tak, jak ji rozpracoval Norman Fairclough. Samotná analýza byla rozdělena do dvou základních bloků, reprezentace reality a reprezentace identit, což odpovídá Faircloughovu diskurzivnímu, typologickému členění. Po nastudování článků z vybraných médií za zkoumané období (29. května až 25. července) jsem v souvislosti s reprezentací reality stanovila tři základní rámce: smrt George Floyda byla zasazována do rámce velkých protestů, které bezprostředně po Floydově smrti propukly (nejprve ve Spojených státech,

později i v dalších částech světa), dále byla smrt vsazována do politického kontextu a v poslední řadě byla spojována s levicovou ideologií. Reprezentace identit se věnovala postavě George Floyda, rovněž i identitám policistů a demonstrantů.

Floydova smrt vyvolala velké protesty proti rasismu a policejnímu násilí (dle některých největší od 60. let minulého století), které byly převážně organizovány hnutím BLM. Protesty zaplnily média (jak česká, i americká). Jak ale upozornila společnost Signal AI (2020) ve své analýze amerických zpravodajských médií, takřka výlučné psaní o tématu ve vztahu k protestům, rámování tématu v kontextu protirasistických protestů, může snadno zastínit pravou příčinu protestů. Ke stejné situaci, domnívám se, došlo v mnou analyzovaných, českých médiích: zprávy o napětí v ulicích, rabování, hořících autech a vysklených výlohách obchodů odváděly pozornost od samotné příčiny, která nepokoje vyvolala. Autoři článků se soustředili především na *důsledky* protestů, nikoliv na *příčiny* aktivizace hnutí BLM. Demonstranti byli nazýváni vandaly, násilníky a často se o nich referovalo jako o bezejmenném, homogenním a destruktivním davu. O protestujících se hojně psalo, ale málokdy jim byl dán vlastní hlas a prostor, aby se sami vyjádřili k tomu, co je přivedlo do ulic (výjimkou budiž článek 73 z Echo24.cz, který informuje o londýnských protestech proti rasismu, a přímo cituje několik protestujících). Tato skutečnost koresponduje s poznatky van Dijka (2000), který tvrdí, že menšiny nejsou v médiích dostatečně zastoupeny, mají k nim zhoršený přístup, zejména proto, že nevládnou zdrojovým diskurzům. Média jim nedávají vlastní hlas, jejich ústy často promlouvá někdo jiný. Na stejnou skutečnost upozorňuje Teo, který zkoumal vietnamský gang 5T ve dvou australských denících, a jedním z jeho poznatků bylo, že hlasy etnických menšin jsou vůči hlasům bělochů ve zkoumaných médiích v silné opozici, vietnamský gang je umlčován, ale běžně se o něm píše, právě prizmatem majoritní, bělošské společnosti (2000).

Protesty se ze Spojených států přesunuly do dalších částí světa (především do Evropy), což zkoumané mediální komunikáty reflektovaly. Způsob informování o protestech v Paříži a Praze (články vyšly ve stejný den v deníku Echo24.cz) ukázal tendenci rámovat kauzu externě vůči českému kontextu, jako něco, co se „nás“ netýká. Na stejnou skutečnost jsem upozornila v několika dalších případech. Zatímco v Paříži se sešly „tisíce lidí“, objevovaly se „násilnosti“ a několik lidí skončilo ve vazbě (71), v Praze

demonstrovaly „tři stovky lidí“, protest byl poklidný a zúčastnili se jej hlavně „cizinci“ (72).

Rámování kauzy v politickém kontextu ukázalo, že smrt George Floydova není pouze společenskou záležitostí, ale i silně politickou (ostatně i hlavními cíli sociálních hnutí, čímž BLM je, jsou cíle politické). Texty informovaly o vyjádřeních a postojích významných amerických politiků, zejména tehdejšího prezidenta Donalda Trumpa a Joe Bidena, řešily kauzu ve vztahu k nadcházejícím prezidentským volbám a informovaly o vyjádřeních osobností veřejné společensko-politické scény (např. o Angele Merkel, Gretě Thunberg, ale i Miloši Zemanovi či Alexandru Vondrovi). Postavu Donald Trumpa média v kauze zachytila zejména kvůli agresivnímu, konfrontačnímu stylu, kterým se vyjadřoval zejména na adresu protestujících. V kontrastu s jeho vyjádřeními působil styl Joe Bidena jako umírněný, střízlivý. Trump Floydovu smrt odsoudil, řekl ale, že špatných policistů je málo (63), protestující (ty, kteří protestovali) nazýval vandaly, a ty, kteří se podíleli na odstraňování rasistických symbolů pak levicové demonstranty, anarchisty. Trump vynikl prohlášeními ze „skrytu“, místo tiskových konferencí byl v průběhu protestů aktivní na Twitteru, kde každý den publikoval několik příspěvků. Trump byl v médiích vykreslen jako klaun, ne příliš schopný lídr, který si libuje spíše v silných slovech než v činech, Biden – pravděpodobně kvůli své mírnější rétorice, která vůči Trumpovým slovům působila silně kontrastně – byl spojován s aktivisty, s „levicovým křídlem demokratů“ (92), čímž byl stavěn do přímé, ideologicky opačné pozice vůči Trumpovi. Ačkoliv byl Trumpův řečnický styl kontroverzní, některá média informují o šancích být znovuzvolen (např. 75, 92). Mediální reprezentace obou politických lídrů se blíží popisu Ondřeje Štindla (Echo24.cz), který Trumpa s Bidenem popsal jako výběr mezi „nekompetentním chaosem kořeněným klaunskými projevy“ a „přímým ohrožením, programovou destrukcí“ (92), mezi kterými si budou muset američtí voliči vybrat. Články se rovněž věnovaly vyjádření českých politiků ke kauze (především Miloše Zemana, Václava Klause st. a Alexandra Vondry). Všichni si jsou názorově blízcí, všichni jsou konzervativci. Volbu článků, dát prostor právě těmto řečníkům, můžeme vnímat jako záměrnou, nutno podotknout, že analyzovaná média ani v jednom případě necitovala nikoho z českého, levicově-liberálního názorového tábora.

Poslední diskurzivní rámeček „smrt George Floydova a levicová ideologie“ byl nejrozsáhlejší, věnovalo se mu i největší množství analyzovaného materiálu. Články se věnovaly

dopadům, které smrt George Floyda měla na společenské, politické i kulturní rovině. Floydova smrt fungovala jako katalyzátor společenských změn. Mezi dopady kauzy, které materiál významně reflektoval, patřilo kupř. ničení a odstraňování soch a pomníků, přejmenování produktů, institucí i ulic, stahování filmů z videoték a další rasově inkluzivní změny na společenské úrovni. Články události zasazovaly do rámce levicové ideologie, v jejímž jménu se měly odehrávat. Levicová ideologie byla spojována např. s tzv. cancel culture a měla se vyznačovat omezováním svobody slova, názorovou konformitou, atmosférou tlaku a posunům k větší a větší nesvobodě. Texty též naznačují jistou pozitivní diskriminaci, když např. zmiňují, že BBC zavádí kvóty pro sexuální a etnické menšiny, přičemž určitý počet pracovních míst musí být obsazen ženami a příslušníky minorit (viz 43) či že šéfem amerického letectva se krátce po smrti George Floyda měl poprvé v historii stát černošský muž (viz 96).

Jedním z důvodů, proč je „levicová ideologie“ v článcích zdůrazňovaným tématem, je, domnívám se, ideologické ukotvení médií samotných a jejich potřeba tuto politicko-společenskou orientaci dále konstruovat a upevňovat. Všechna analyzovaná média jsou pravicově-konzervativního charakteru, a sama se k této orientaci hlásí. Konzervativní média mohou zůstat konzervativními pouze tehdy, pokud si tuto pozici dokáží udržet a obhájit, je nezbytné o ní občas dávat vědět: až již výběrem témat, či způsobem referování o tématech z jiné (či opačné) části politického spektra. Zvolená média se tak vymezují vůči „levicovému aktivismu“, i levici obecně, a tím upevňují svoji pozici pravicového média, ale vlastně onu pravicovost rovněž konstruují: tím, že říkají, kým nejsou, konstruují to, čím jsou. Média se tak vymezují vůči levicové ideologii, jež údajně dominuje dnešnímu myšlení na Západě (viz 67), ale sama z pozice určité ideologie píší.

Vedle hlavních reprezentací reality, kterým jsem se věnovala, jsem se rovněž snažila určit reprezentaci identit neboli aktérů, kteří měli v kauze významné místo. Jedná se zejména o samotného George Floyda, dále o demonstranty a policisty (zejm. čtyři muže, kteří Floyda zatýkali). Hlavní diskurzivní rámec spojuje George Floyda se zločinem – Floyd je opakovaně popisován jako kriminálník a recidivista. Články popisují jeho zločinnou minulost, v naprosté většině je popisován jako „černochoch“, někdy jako „Afroameričan“. Zřídka kdy je Floyd spojován s dalšími černošskými oběťmi policejního násilí, spíše je popisován jako singulární příklad, který sice aktivizoval hnutí BLM, ale i hlubších příčinách strukturálního rasismu v americké společnosti a ve světě se čtenář nedozvídá.

Pouze jediný článek (viz 145) vykresluje Floyda pozitivně, cituje zde Floydovy známé a blízké, více odkrývá rodinné zázemí, čímž Floyda polidšťuje.

Jak již bylo řečeno výše, demonstranti, kteří se po Floydově smrti účastní velkých protestů, jsou zasazováni do rámce násilí, vandalismu a ignorantství, byli označováni za „rozběsněný dav“ (150), který vlastně ztrácet jakékoliv individuální charakteristiky. Policisté byli rámováni silně rozporuplně: na jedné straně rétorika vůči nim nebyla tak silná jako vůči demonstrantům, na straně druhé byli vsazováni do kontextu násilí, články zmiňovaly další případy policejního násilí vůči neozbrojeným, nevinným obětem, hovořili o tom, že americká policie má s násilím problém (viz 74, 132), ale uzavírali to čistě v americkém kontextu – americká policie má problém s násilím, ne žádná jiná.

Vedle hlavní výzkumné otázky jsem si kladla ještě otázky dílčí: zajímalo mne, jakým způsobem vztahují autoři textů téma k českému kontextu a jaké jsou diskurzivní strategie napříč zkoumanými weby. Jak jsem zmínila, sociální hnutí není vyhraničeno geografickým územím, jedná se o decentralizované uskupení, které spojuje lidi stejných přesvědčení a cílů napříč zeměpisnou vzdáleností (klíčovou roli v dnešní době sehrávají sociální sítě, např. informace o tom, jak Twitter zjednodušil a urychlil šíření BLM, viz Edrington a Lee, 2018: 293). Podobně to bylo s BLM a událostmi, které smrt George Floyda vyvolala: protesty i důsledky ve společensko-politické rovině začaly ve Spojených státech, odtamtud se ale rychle rozšířily do světa. Dorazily i do České republiky, v Praze se konaly protesty proti rasismu a policejnímu násilí, a byl posprejován podstavec sochy Winstona Churchilla na pražském Žižkově. I přes to narativ analyzovaného materiálu popisuje kauzu jako něco, co je vnější vůči českému kontextu, co se jej netýká. Kauza se uzavírá do amerického, příp. světového kontextu. České projevy událostí „zvenku“ (protesty a posprejovaný Churchill) jsou spíše prezentovány pro potvrzení argumentu, že to nejsou „naše“ problémy, my máme „vlastní“. Ani v jednom případě ale nedochází k propojení zahraničních událostí s vlastními, lokálními kauzami, jako je například romská otázka. Vlastními problémy autor v deníku Echo24.cz (12. 6., 77) míní např. rasismus Okamury či ohrožení právního státu vládnoucím oligarchou, když nabádá, že máme přestat řešit rasismus Churchilla, což je mimořádně zbytečné téma, a události, které se odehrávají v USA, neboť „Amerika si jistě musí vyřešit své problémy, které přitom ale vůbec nejsou našimi problémy“ (77). Dalšími příklady rámování kauzy jako čehosi externího, jsou již zmíněné protirasistické protesty v Paříži

a Praze (viz 71, 72), dále např. způsob referování o posprejování Churchilla na Žižkově, kdy se v článku objevilo, že se „oblíbené čmárání“ objevilo „už i v České republice“, po sochách se „čmárá už i v Praze“ (86) či zpráva o přejmenování berlínské ulice *Mohrenstraße*, na které sídlí české velvyslanectví, avšak změna v názvu se velvyslanectví nijak nedotkne, neboť oficiální sídlo se nachází v ulici vedle (viz 39).

S touto otázkou souvisí budování binární opozice „my vs. oni“, jež se objevovala na mnoha místech. Polarizace se objevovala zejména ve vztahu k demonstrantům („oni“) a k obráncům těch tradičních hodnot („my“). Donald Trump na účet těch, kteří se podíleli na strhávání soch, hovořil o anarchitech a „levicové kulturní revoluci“ a zmínil, že „rozzuřené masy“ chtějí strhnout sochy „našich zakladatelů“, znevážit „naše památníky“ a rozpoutat násilí v „našich městech“ (26). Ke stejnému způsobu označování došlo např. v deníku Forum24.cz (16. 6., 62), kdy autor hovoří o tom, že všude po světě útočí „ultralevicoví vandalové“ pod rouškou BLM na sochy a symboly „naší civilizace“. Protestující označuje za „malé a závistivé“, kteří útočí na osobnosti, jež pro „naš svět“ něco na rozdíl od „těchto vandalů“ udělaly (62). Machová (Reflex.cz, 3. 6., 129) zmiňuje, že sebelítost „těchto etnických menšin“ jim v ničem nepomůže, demonstrace „těmto lidem“ z bídy nepomohou, a nabádá k tomu, aby se Česká republika ze situace ve světě ponaučila, např. tím, že si problematické menšiny v „naší zemi“ nevytvoříme (129). Budování binárních opozic souvisí s tím, co van Dijk nazval „ideologickým čtvercem“, a sice zdůrazňování opozici mezi „my“ a „oni“ právě tím, že „jim“ přisoudíme negativní charakteristiky (např. Floyd jako kriminálník, demonstranti jako vandalové), a sobě pozitivní (van Dijk, 2013).

Ačkoliv jsem se ve své práci zaměřila na pravicově-konzervativní média (konkrétně na online weby Echo24.cz, Reflex.cz a Forum24.cz), není možné k médiím přistupovat jako ke zcela homogennímu celku, a bylo by chybou neupozornit na jisté rozdíly, které byly v průběhu analýzy objeveny. Echo24.cz pokrylo největší část analýzy, rovněž také nabídlo různorodý záběr textů. Za zkoumané období médium sdílelo jak zprávy, tak komentáře (ačkoliv zpravodajství spíše s převahou), stejně tak i texty, které byly k tématu spíše neutrální, ale i velmi ostré a konfrontační. Echo24.cz nejvíce citovalo, často se v textech objevovaly i původní citace (zejména příspěvků na sociálních sítích). Proti tomu Reflex.cz a Forum24.cz publikovaly takřka výlučně komentáře a jejich rétorika a charakter byly vyostřenější než v médiu Echo24.cz. Připomněla bych recesní

zpravodajství Reflexu Divoký kačer. Obě média se věnovala jak protestům v Praze, tak posprejované soše Winstona Churchilla na pražském Žižkově, spíše proto, aby konstruovala a zdůrazňovala opozici „my vs. oni“, tedy něčeho, co se „nás“ netýká.

Všechna média, jimž jsem se v analýze věnovala, jsou spíše publicistického charakteru, nerozdělovala jsem texty na zprávy (zpravodajství) a komentáře (publicistika), zajímal mě diskurz analyzovaných médií jako celek. Shodně s poznatky výzkumů věnujících se diskurzu v amerických médiích, politická orientace mnou zkoumaných médií byla patrná a dá se říct, že určovala, jakým tématům se médiem věnuje a jak je o nich referováno. V hlavním záběru mého výzkumu byla konzervativně orientovaná média a něco, co bylo hojně označováno jako „levicová ideologie“, se v analyzovaných textech ukázalo být jako významné téma. Jsem si vědoma toho, že bych v analýze došla k rozdílným, možná opačným výsledkům, pokud bych se věnovala jiným médiím, např. těm, které se hlásí k politickému středu, či liberálně-levicovým médiím.

Hlavní přínos své práce vidím v prozkoumání tématu v pravicově-konzervativním diskurzu českých médiích. V poslední době byly na českých vysokých školách obhájeny práce, které se věnovaly hnutí BLM a jeho reprezentaci v českém mediálním diskurzu (např. Kardová, 2021; Vogl, 2022), ale žádná ze závěrečných prací se nevěnovala médiu (či médiím) určité politické orientace. V následném výzkumu by mohlo být přínosné analyzovat a komparovat konzervativní a liberálně-levicová česká média, stejně tak jako provést komparaci českého a amerického mediálního diskurzu.

Literatura

AKADEMICKÝ SLOVNÍK CIZÍCH SLOV. (Slovo „aktivista“.) *Internetová jazyková příručka. Ústav pro jazyk český* [online]. 2022. [cit. 6. 6. 2022]. Dostupné z: <https://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=%C4%8Distka>

AKADEMICKÝ SLOVNÍK SOUČASNÉ ČEŠTINY. (Slovo „aktivista“). In: *Akademický slovník současné češtiny* [online]. 2022. [cit. 18. 6. 2022]. Dostupné z: <https://slovníkcestiny.cz/heslo/aktivista/0/4179>

ANOPRESS, 2022. In: *Anopress* [online]. 2022. [cit. 25. 5. 2022].

ANTHONY, Andrew, 2021. Everything you wanted to know about the culture wars – but were afraid to ask. In: *The Guardian.com* [online]. 13. 6. 2021. [cit. 1. 6. 2022]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2021/jun/13/everything-you-wanted-to-know-about-the-culture-wars-but-were-afraid-to-ask>

AP News, 2019. Timeline of events in shooting of Michael Brown in Ferguson. In: *AP News* [online]. 8. 8. 2019. [cit. 10. 5. 2022]. Dostupné z: <https://apnews.com/article/shootings-police-us-news-st-louis-michael-brown-9aa32033692547699a3b61da8fd1fc62>

BAKER, Mike, Jennifer VALENTINO-DEVRIES, Manny FERNANDEZ & Michael LAFORGIA, 2020. Three Words. 70 Cases. The Tragic History of ‘I Can’t Breathe,’. *New York Times*, 29. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/interactive/2020/06/28/us/i-cant-breathe-police-arrest.html>

BALŠÍNEK, Dalibor, 2014. Chceme být protiváhou oligarchizovaným českým médiím. In: *Echo24.cz* [online]. 2014. [cit. 25. 5. 2022]. Dostupné z: <https://echo24.cz/p/o-nas>

BALŠÍNEK, Dalibor, 2016. Nevíte si rady a nechcete medvídku mývala? Darujte Týdeník Echo. In: *Echo24.cz* [online]. 18. 12. 2016. [cit. 25. 5. 2022]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/ifvhZ/nevite-si-rady-a-nehcete-medvidka-myvala-darujte-tydenik-echo>

BARKER, Martin, 1981. *The new racism: conservatives and the ideology of the tribe*. London: Junction.

BBC.com, 2019/1. Eric Garner: No federal charges in US „I can't breathe“ death. In: *BBC.com* [online]. 17. 7. 2019. [cit. 10. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-49008746>

BBC.com, 2019/2. Eric Garner: NY officer in „I can't breathe“ death fired. In: *BBC.com* [online]. 19. 8. 2019. [cit. 10. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-49399302>

BBC.com, 2020. George Floyd: What happened in the final moments of his life. In: *BBC.com* [online]. 16. 7. 2020. [cit. 12. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-52861726>

BBC.com, 2020/2. JK Rowling joins 150 public figures warning over free speech. In: *BBC.com* [online]. 8. 7. 2020. [cit. 1. 6. 2022]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-53330105>

BBC.com, 2021. George Floyd died from lack of oxygen, not fentanyl, says expert. In: *BBC.com* [online]. 9. 4. 2021. [cit. 1. 6. 2022]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-56670912>

BERGER, Peter L. & Thomas LUCKMANN, 1999. *Sociální konstrukce reality: pojednání o sociologii vědění*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury.

BOURNE, Jenny, 2001. The life and times of institutional racism. *Race & class*, 43(2), 7-22.

BROWN, Danielle K. & Rachel R. MOURAO, 2021. Protest Coverage Matters: How Media Framing and Visual Communication Affects Support for Black Civil Rights Protests. *Mass Communication and Society*, 24:4, 576-596.

CAMPBELL, Adina, 2020. What is Black Lives Matter and what are the aims? In: *BBC.com* [online]. 2020. [cit. 10. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/explainers-53337780>

CBS PITTSBURGH, 2020. President Donald Trump Tweets ANTIFA Will Be Declared A „Terrorist Organization“. In: *CBS Pittsburgh.com* [online]. 31. 5. 2020. [cit. 12. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.cbsnews.com/pittsburgh/news/trump-antifa-pittsburgh/>

ČESKÝ NÁRODNÍ KORPUS. (Slovo „aktivista“). In: *Český národní korpus* [online]. 2022. [cit. 18. 6. 2022]. Dostupné z: <https://www.korpus.cz/slovo-v-kostce/search/cs/aktivista?pos=N&lemma=aktivista>

ČESKÝ NÁRODNÍ KORPUS. (Slovo „levice“.) In: *Český národní korpus* [online]. 2022. [cit. 12. 6. 2022]. Dostupné z: <https://www.korpus.cz/slovo-v-kostce/search/cs/levice?pos=N&lemma=levice>

DELUCA, Kevin & Elizabeth BRUNNER, 2017. Activism in the wake of the event of China: Abandoning the domesticated rituals of democracy to explore the dangers of wild public screens. In C. Foust, A. Pason, & K. Rogness (Eds.), *What democracy looks like: The rhetoric of social movements and counterpublics* (pp. 225-245). Tuscaloosa, AL: University of Alabama Press.

DESMOND, Matthew, Andrew V. PAPACHRISTOS & David S. KIRK, 2016. Police violence and citizen crime reporting in the black community. *American sociological review*, 81(5), pp.857-876.

ECHO24.cz, 2020. Belgický král Phillipe se omluvil Kongu za koloniální násilí. In: *Echo24.cz* [online]. 30. 6. 2020. [cit. 2. 6. 2022]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SUfJZ/belgicky-kral-philippe-se-omluvil-kongu-za-kolonialni-nasili>

EDRINGTON, Candice L. & Nicole LEE, 2018. Tweeting a social movement: Black Lives Matter and its use of Twitter to share information, build community, and promote action. *The Journal of Public Interest Communications*, 2(2), pp.289-289.

EMBRAHIMJI, Alisha, 2020. Confederate statues are coming down following George Floyd's death. Here's what we know. In: *CNN.com* [online]. 1. 7. 2020. [cit. 25. 5. 2022]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2020/06/09/us/confederate-statues-removed-george-floyd-trnd/index.html>

FAIRCLOUGH, Norman, 1992. *Discourse and social change*. Cambridge: Polity.

FAIRCLOUGH, Norman, 1995. *Media Discourse*. London: Hodder Arnold.

FAIRCLOUGH, Norman, 2003. *Analysing discourse: Textual analysis for social research*. Psychology Press.

FLOOD, Alison, 2019. Professor who quotes James Baldwin's use of N-word cleared by university. In: *The Guardian.com* [online]. 19. 8. 2019. [cit. 25. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/books/2019/aug/19/professor-who-quoted-james-baldwin-n-word-cleared-by-university-laurie-sheck>

FOLKENFLIK, David, 2021. How Media Coverage Of the George Floyd Story Plays Into His Accused Killer's Trial. In: *NPR.com* [online]. 10. 3. 2021. [cit. 12. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.npr.org/2021/03/10/975769781/how-media-coverage-of-the-george-floyd-story-plays-into-his-accused-killers-trial>

FORUM24.cz, 2017. O projektu FORUM 24. In: *Forum24.cz* [online]. 2017. [cit. 25. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.forum24.cz/o-nas/>

FORUM24.cz, 2020. Kdyby nebylo Churchilla, mnozí z nás by tu nebyli. Zboříme i pyramidu? In: *Forum24.cz* [online]. 16. 6. 2020. [cit. 8. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.forum24.cz/kdyby-nebylo-churchilla-mnozi-z-nas-by-tu-nebyli-zborime-i-pyramidu/>

HALL, Stuart, 1997. *Representation: Cultural Representation and Signifying Practices* (London: The Open University/Sage Publications).

HARLOW, Summer, 2021. There's a double standard in how news media cover liberal and conservative protests. In: *The Washington Post.com* [online]. 13. 1. 2021. [cit. 12. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/politics/2021/01/13/theres-double-standard-how-news-media-cover-liberal-conservative-protests/>

HARPER'S MAGAZINE, 2020. A Letter on Justice and Open Debate. In: *Harper's Magazine* [online]. 7. 7. 2020. [cit. 1. 6. 2022]. Dostupné z: <https://harpers.org/a-letter-on-justice-and-open-debate/>

HEAD, Tom, 2020. The Definition of Institutional Racism: The History and Implications of Institutional Racism. In: *ThoughtCo* [online]. 15. 12. 2020. [cit. 6. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.thoughtco.com/what-is-institutional-racism-721594>

HEANEY, Michael T., 2020. The George Floyd protests generated more media coverage than any protest in 50 years. In: *The Washington Post.com* [online]. 6. 7. 2020. [cit. 12. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/politics/2020/07/06/george-floyd-protests-generated-more-media-coverage-than-any-protest-50-years/>

- HENDL, Jan, 2005. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Portál.
- HORN, Jessica, 2013. Gender and social movements: overview report.
- HOWARD UNIVERSITY SCHOOL OF LAW, 2022. Black Lives Matter Movement. In: *Howard University* [online]. 2022. [cit. 12. 5. 2022]. Dostupné z: <https://library.law.howard.edu/civilrightshistory/BLM>
- JADRNÝ, Petr, 2020. „Byl to rasista.“ Na Churchillovu sochu v Praze někdo nasprejoval heslo Black Lives Matter. In: *iRozhlas.cz* [online]. 11. 6. 2020. [cit. 25. 5. 2022]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/winston-churchill-black-lives-matter-praha_2006111043_pj?_ga=2.173899808.260664826.1655826096-261196489.1646058087
- JANDÁK, Marek, 2020. Odstranění soch Leopolda II. ho vrací z propagandy do historie. In: *Alarm.cz* [online]. 19. 6. 2020. [cit. 2. 6. 2022]. Dostupné z: <https://a2larm.cz/2020/06/odstraneni-soch-leopolda-ii-ho-vraci-z-propagandy-do-historie/>
- JANDOUREK, Jan, 2020. Zázrak. Nebo nesmysl? Rusové se prý chtějí hromadně vracet z Ameriky do Ruska. In: *Echo24.cz* [online]. 6. 6. 2020. [cit. 8. 6. 2022]. Dostupné z: <https://www.forum24.cz/zazrak-nebo-nesmysl-rusove-se-pry-chteji-hromadne-vracet-z-ameriky-do-ruska/>
- JIRÁK, Jan & Barbara KÖPPLOVÁ, 2007. *Média a společnost: [stručný úvod do studia médií a mediální komunikace]*. Edition ed. Praha: Portál.
- JØRGENSEN, Marianne W. & Louise J. PHILLIPS, 2002. *Discourse analysis as theory and method*. Sage.
- KARDOVÁ, Viktorie, 2021. *Mediální obraz hnutí Black Lives Matter v České republice*. Praha. Bakalářská práce. Univerzita Karlova. Filozofická fakulta.
- KARNOWSKI, Steve, 2022. Toxicologist testifies that drugs and heart disease did not kill George Floyd. In: *PBS.org* [online]. 9. 2. 2022. [cit. 1. 6. 2022]. Dostupné z: <https://www.pbs.org/newshour/nation/toxicologist-testifies-that-drugs-and-heart-disease-did-not-kill-george-floyd>

KILLIAN, Lewis M., Neil J. SMELSER & Ralph H. TURNER, 2020. Social Movement. In: *Britannica.com* [online]. 2020. [cit. 10. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/social-movement>

MACHOVÁ, Andrea, 2020. Černošské protesty se přelily do Francie. Je to projev frustrace, nepovedené integrace a sebelítosti. In: *Reflex.cz* [online]. 3. 6. 2020. [cit. 8. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/komentare/101477/cernosske-protesty-se-prelily-do-francie-je-to-projev-frustrace-nepovedene-integrace-a-sebelitosti.html>

MATULIA, Kenneth J., 1982. *A balance of forces* (p. 9). Gaithersburg, MD: International Association of Chiefs of Police.

MUNRO, André, 2015. Shooting of Trayvon Martin. In: *Britannica.com* [online]. 29. 6. 2015. [cit. 10. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Black-Lives-Matter/Subsequent-protests-George-Floyd-Ahmaud-Arbery-and-Breonna-Taylor>

NAVRÁTIL, Jiří, 2006. *Tradiční vs. nová sociální hnutí: proměny emancipačního projektu moderny*. Brno. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Fakulta sociálních studií.

NORRIS, Pippa, 2021. Cancel culture: Myth or reality? *Political Studies*, p.00323217211037023.

NOVÁK, Martin, 2020. Jak vypadalo Kongo za Leopolda II.: Dětem usekávali ruce, lidi vodili v řetězech. In: *Aktuálně.cz* [online]. 15. 6. 2020. [cit. 2. 6. 2022]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/kongo-za-leopolda-ii/r~17810ab4aef411ea95caac1f6b220ee8/>

NOVOTNÁ, Hedvika, Ondřej ŠPAČEK & Magdaléna ŠTOVÍČKOVÁ JANTULOVÁ, 2019. *Metody výzkumu ve společenských vědách*. FHS UK.

PETTIGREW, Thomas F. & Roel W. MEERTENS, 1995. Subtle and blatant prejudice in Western Europe. *European journal of social psychology*, 25(1), pp.57-75.

RAZEK, Raja, 2020. Missouri police officer who killed Michael Brown faces no charges. In: *CNN.com* [online]. 31. 7. 2020. [cit. 10. 5. 2022]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2020/07/30/us/ferguson-missouri-michael-brown-darren-wilson-no-charges/index.html>

REFLEX.CZ, 2010. O Reflexu. In: *Reflex.cz* [online]. 16. 3. 2010. [cit. 25. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/o-reflexu>

REIFOVÁ, Irena, 2004. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál.

SAEED, Amir, 2007. Media, racism and Islamophobia: The representation of Islam and Muslims in the media. *Sociology Compass*, 1(2), pp.443-462.

SCHNEIDEROVÁ, Soňa, 2015. *Analýza diskurzu a mediální text*. Charles University in Prague, Karolinum Press.

SCHWARTZ, Gabriel L. & Jaquelyn L. JAHN, 2020. Mapping fatal police violence across US metropolitan areas: Overall rates and racial/ethnic inequities, 2013-2017. *PLoS one*, 15(6), p.e0229686.

SIGNAL AI, 2020. Media bias in the coverage of George Floyd. In: *Signal AI.com* [online]. 2020. [cit. 12. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.signal-ai.com/blog/media-bias-in-the-coverage-of-george-floyd?fbclid=IwAR2V7ONq2un950nWYGIthaGwfZ5fGavsxnujI2kmcAnxg3RiHhVGrxpxybw>

SLOVNÍK SPISOVNÉ ČEŠTINY. (Slovo „čistka“.) In: *Internetová jazyková příručka. Ústav pro jazyk český* [online]. 2022. [cit. 6. 6. 2022]. Dostupné z: <https://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=%C4%8Distka>

SLOVNÍK SPISOVNÉHO JAZYKA ČESKÉHO. (Slovo „levice“.) In: *Internetová jazyková příručka. Ústav pro jazyk český* [online]. 2022. [cit. 12. 6. 2022]. Dostupné z: <https://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=levice>

SMITH, Mychal D., 2014. How Trayvon Martin's Death Launched a New Generation of Black Activism. In: *The Nation* [online]. 27. 8. 2014. [cit. 10. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.thenation.com/article/archive/how-trayvon-martins-death-launched-new-generation-black-activism/>

SPLC, 2020. SPLC Whose Heritage? Dataset updates as of August II, 2020. In: *SPLC.com* [online]. 11. 8. 2020. [cit. 25. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.splcenter.org/presscenter/splc-whose-heritage-dataset-updates-august-11-2020>

STANTON, Zack, 2021. How the „Culture War“ Could Break Democracy. In: *Polico.com* [online]. 20. 5. 2021. [cit. 1. 6. 2022]. Dostupné z: <https://www.politico.com/news/magazine/2021/05/20/culture-war-politics-2021-democracy-analysis-489900>

STEWART, Charles J., Craig A. SMITH & Robert E. DENTON Jr., 2012. *Persuasion and social movements*. Waveland Press.

SUH, 2020. Autorky nápisu na soše Winstona Churchilla: „Chtěly jsme upozornit na jeho zločiny.“ In: *Alarm.cz* [online]. 13. 6. 2020. [cit. 14. 6. 2022]. Dostupné z: <https://a2larm.cz/2020/06/autorky-napisu-na-sose-winstona-churchilla-chtely-jsme-upozornit-na-jeho-zlociny/>

ŠAFR, Pavel, 2019. Na hysterii ze změny klimatu se pase radikální levice, která chce „odstranit kapitalismus“. In: *Forum24.cz* [online]. 28. 4. 2019. [cit. 16. 6. 2022]. Dostupné z: <https://www.forum24.cz/na-klimaticke-hysterii-se-pase-radikalni-levice-ktera-chce-znicit-kapitalismus/>

TEO, Peter, 2000. Racism in the news: A critical discourse analysis of news reporting in two Australian newspapers. *Discourse & society*, 11(1), pp.7-49.

TILLY, Charles & Lesley J. WOOD, 2015. *Social Movements 1768-2012*. Routledge.

THE WASHINGTON POST.com, 2022. 1,042 people have been shot and killed by police in the past year. In: *The Washington Post.com* [online]. 29. 6. 2022. [cit. 28. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/graphics/investigations/police-shootings-database/>

VAN DIJK, Teun A., 1993. *Elite discourse and racism* (Vol. 6). Sage.

VAN DIJK, Teun A., 1999. Discourse and racism. *Discourse & Society*, 10(2), pp.147-148

VAN DIJK, Teun A., 2000. New(s) racism: A discourse analytic approach. *Ethnic minorities and the media*, p.33.

VAN DIJK, Teun A., 2008. *Discourse and power*. Palgrave Macmillan.

VAN DIJK, Teun A., 2013. Ideology and discourse. *The Oxford handbook of political ideologies*, pp.175-196.

VOGL, Marek, 2022. *Protestní paradigma: Rámcování hnutí Black Lives Matter a nastolování agendy v českých médiích*. Praha. Diplomová práce. Univerzita Karlova. Filozofická sociálních věd.

VYSOTSKY, Stanislav, 2020. What – or who – is antifa? In: *The Conversation.com* [online]. 9. 6. 2020. [cit. 12. 5. 2022]. Dostupné z: <https://theconversation.com/what-or-who-is-antifa-140147>

WALKER, Aj, 2021. CBS Reports documentary explores debate over how and when race should be taught in schools. In: *CBS.com* [online]. 4. 11. 2021. [cit. 28. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.cbsnews.com/news/critical-race-theory-teaching-kids-cbsn-originals/>

WHEALER, André, 2020. Publisher cancels Jeanine Cummins tour for American Dirt over safety fears. In: *The Guardian.com* [online]. 29. 1. 2020. [cit. 28. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/books/2020/jan/29/american-dirt-jeanine-cummins-tour-canceled>

WILLIAMS, Jenny, 1985. Redefining institutional racism. *Ethnic and racial studies*, 8(3), pp.323-348.

WOODRUFF SWAN, Betsy, 2020. Trump says he's naming antifa a „Terrorist Organization.“ Can he do that? In: *Polico.com* [online]. 31. 5. 2020. [cit. 12. 5. 2022]. Dostupné z: <https://www.politico.com/news/2020/05/31/trump-antifa-terrorist-organization-legal-292785>

WORDEN, Robert E. & Robin L. SHEPARD, 1996. Demeanor, crime, and police behavior: A reexamination of the police services study data. *Criminology*, 34(1), pp.83-105.

WORLDPOPULATIONREVIEW.com, 2020. Police Killings by Country 2022. In: *Worldpopulationreview.com* [online]. 2020. [cit. 10. 5. 2022]. Dostupné z: <https://worldpopulationreview.com/country-rankings/police-killings-by-country>

ZACPAL, Zdeněk, 2020. Pomník likvidace českých svobod obnoven. In: *Echo24.cz* [online]. 11. 6. 2020. [cit. 8. 6. 2022]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SqBMz/pomnik-likvidace-ceskych-svobod-obnoven>

Přílohy

Příloha 1: Seznam všech analyzovaných článků

Příloha 1: Seznam všech analyzovaných článků

- [1] Peklo v Portlandu pokračuje. Afroameričan podporující Trumpa byl pobodán přímo na ulici / Echo24.cz / 25. 7. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/S4cYC/peklo-v-portlandu-pokracuje-afroamerican-podporujici-trumpa-byl-pobodan-primo-na-ulici>
- [2] Bílý dům oznámil konec oblíbeného dětského seriálu o psích policistech. Tvůrci to popřeli / Echo24.cz / 25. 7. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/S99RH/bily-dum-oznamil-konec-oblibeneho-detskeho-serialu-o-psich-policistech-tvurci-to-popreli>
- [3] Fox News vypnula tiskovou konferenci Bílého domu. Běželo na ní nevhodné video / Echo24.cz / 25. 7. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SZ9n7/fox-news-vypnula-tiskovou-konferenci-bileho-domu-bezelo-na-ni-nevhodne-video>
- [4] Tvrdé tresty s federálními agenty v Portlandu nabírají na síle, vzduchem létají žaloby i slzný plyn / Echo24.cz / 24. 7. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SRFtB/tvrde-strety-s-federalnimi-agenty-v-portlandu-nabiraji-na-sile-vzduchem-letaji-zaloby-i-slzny-plyn>
- [6] Konfedační sochy musí pryč, rozhodla Sněmovna reprezentantů / Echo24.cz / 23. 7. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/S7bTh/konfederacni-sochy-musi-pryc-rozhodla-snemovna-reprezentantu>
- [7] Židé musí být více ostražiti, varoval bývalý šéf policie New Yorku / Echo24.cz / 22. 7. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SQ8D2/zide-musi-byt-vice-ostraziti-varoval-byvaly-sef-policie-new-yorku>
- [8] „Černý“ s velkým písmenem, „bílý“ s malým. Světová agentura odůvodnila rozhodnutí / Echo24.cz / 21. 7. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/S3bXk/cerny-s-velkym-pismenem-bily-s-malym-svetova-agentura-oduvodnila-rozhodnuti>
- [9] Kladivo na informace. „Mazací“ kultura ovládla sociální sítě. Kde zůstane prostor pro svobodu slova? / Reflex.cz, Jiří Štefek / 19. 7. 2020 / Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/komentare/102039/kladivo-na-informace-mazaci-kultura-ovladla-socialni-site-kde-zustane-prostor-pro-svobodu-slova.html>
- [10] VIDEO: Tisícový dav útočil na sochu Kolumba. Na bránci policii létaly plechovky i pyrotechnika / Echo24.cz / 18. 7. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SwZZ7/video-tisicovy-dav-utocil-na-sochu-kolumba-na-branici-policii-letaly-plechovky-i-pyrotechnika>
- [11] Kurátor muzea rezignoval. Nechtěl přestat sbírat díla bílých umělců / Echo24.cz / 15. 7. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/Swf9W/kurator-muzea-rezignoval-nechtel-prestat-sbirat-dila-bilych-umelcu>
- [12] Svět se dělí na lidi pod čtyřicet a nad čtyřicet, říká spisovatel Murray / Echo24.cz, Kateřina Weissová / 13. 7. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/Scz4s/svet-se-deli-na-lidi-pod-ctyricet-a-nad-ctyricet-rika-spisovatel-murray>
- [13] Tak už i americký fotbal. Tým z Washingtonu se vzdá názvu Redskins. Prý uráží Indiány / Echo24.cz / 13. 7. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/Sirnv/tak-uz-i-americky-fotbal-tym-z-washingtonu-se-vzda-nazvu-redskins-pry-urazi-indiany>
- [14] Vědci stáhli studii o policejním násilí vůči menšinám. Vysvětlení má dvě verze / Echo24.cz / 11. 7. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/Szg4e/vedci-stahli-studii-o-policejnim-nasili-vuci-mensinam-vysvetleni-ma-dve-verze>
- [15] Vzpoura proti kapitalismu: Anarchistický experiment s městem bez policie / Reflex.cz, Petr Sokol / 10. 7. 2020 / Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/komentare/101932/vzpoura-proti-kapitalismu-anarchisticky-experiment-s-mestem-bez-policie.html>
- [16] Krotký dopis, velké vášně / Echo24.cz, Ondřej Štindl / 9. 7. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/Shxkc/krotky-dopis-velke-vasne>

- [17] Jsme proti persekuci za názory, vzepřelo se 150 světových osobností / Echo24.cz / 8. 7. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SfqJy/jsme-proti-persekuci-za-nazory-vzepřelo-se-150-svetovych-osobnosti>
- [18] NBA vydala seznam povolených hesel na dresy. Podpora Hongkongu tam není / Echo24.cz / 7. 7. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SsxSn/nba-vydala-seznam-povolenych-hesel-na-dresy-podpora-hongkongu-tam-neni>
- [19] Vandalové zničili sochu černošského buditele Douglassa, bývalého otroka / Echo24.cz / 7. 7. 2020 / Dostupné z: <https://monitoring-anopress.cz.czproxy.is.cuni.cz/Anopress?xl=knihovnafhs&xh=f6g2f2m79checepw4ght89px9fgjk819&nomenu=0>
- [20] VIDEO: Černošská milice žádá zbořit největší svatyni bílé nadvlády / Echo24.cz / 6. 7. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/StZJS/video-cernosska-milice-zada-zborit-nejvetsi-svatyni-bile-nadvlady>
- [21] „Policie necílí na černochoy.“ Profesor hájil výsledky výzkumu a přišel o místo / Echo24.cz / 5. 7. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SLEcA/policie-necili-na-cernochoy-profesor-hajil-vysledky-vyzkumu-a-prisel-o-misto>
- [22] Trumpův fanoušek Kanye West oznámil kandidaturu na prezidenta / Echo24.cz / 5. 7. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SCTyp/trumpuv-fanousek-kanye-west-oznamil-kandidaturu-na-prezidenta>
- [23] „Co se děje teď, je pro mě konec světa,“ prohlásil Klaus o zadlužování / Echo24.cz / 5. 7. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/S4ycm/co-se-deje-ted-je-pro-me-konec-sveta-prohlasil-klaus-o-zadluzovani>
- [24] „Najdi si jiný klub.“ Fanoušek chválil fotbalistku, že neklečela. Dostal doživotní zákaz vstupu na stadion / Echo24.cz / 5. 7. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SUCry/najdi-si-jiny-klub-fanousek-chvalil-fotbalistku-ze-neklecela-dostal-dozivotni-zakaz-vstupu-na-stadion>
- [25] Americké sportovní týmy Redskins a Indians zvažují změnu názvů kvůli rasismu / Echo24.cz / 4. 7. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SARre/americke-sportovni-tymy-redskins-a-indians-zvazuji-zmenu-nazvu-kvuli-rasismu>
- [26] „Rozzuřené masy chtějí vymazat naši historii,“ pustil se Trump do protestujících / Echo24.cz / 4. 7. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/Sya4t/rozzurene-masy-chteji-vymazat-nasi-historii-pustil-se-trump-do-protestujicich>
- [27] Univerzita vyhodila děkanku. Napsala v mailu, že na každém životě záleží / Echo24.cz / 2. 7. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SbVEr/univerzita-vyhodila-dekanku-napsala-v-mailu-ze-na-kazdem-zivote-zalezi>
- [28] Unikátní záběry ze zóny chaosu v Seattlu. Policie ji vyklízí, podívejte se / Echo24.cz / 1. 7. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SiTSM/unikatni-zabery-ze-zony-chaosu-v-seattlu-policie-ji-vyklizi-podivejte-se>
- [30] Zeman na americké ambasádě: Heslo protestů Black Lives Matter je rasistické / Echo24.cz / 30. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SbTDJ/zeman-na-americke-ambasade-heslo-protestu-black-lives-matter-je-rasisticke>
- [31] Ve zpustošené bezpolicijní zóně v Seattlu došlo k další vraždě / Echo24.cz / 30. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/S7pqW/ve-zpustosene-bezpolicejni-zone-v-seattlu-doslo-k-dalsi-vrazde>
- [32] Belgický král Philippe se omluvil Kongu za koloniální násilí / Echo24.cz / 30. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SUFJZ/belgicky-kral-philippe-se-omluvil-kongu-za-kolonialni-nasilii>
- [33] KVÍZ: Víte, co skutečně chtějí údajní bojovníci proti rasismu a co je (zatím) i na ně příliš? / Reflex.cz, Oldřich Tichý / 30. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/komentare/101847/kviz-vite-co-skutecne-chteji-udajni-bojovnici-proti-rasismu-a-co-je-zatim-i-na-ne-prilis.html>

- [34] Experiment v Seattlu bez policie odnesli místní obyvatelé, teď žalují město / Echo24.cz / 29. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SJHPr/experiment-v-seattlu-bez-policie-odnesli-mistni-obyvatele-ted-zaluji-mesto>
- [35] Není Hitler jako Hitler. Nejde směřovat zcela odlišná vyjádření podle povrchních znaků / Forum24.cz / 27. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.forum24.cz/neni-hitler-jako-hitler-nejde-smesovat-zcela-odlisna-vyjadreni-podle-povrchnich-znaku/>
- [36] Běloši už nebudou namlouvat nebělošské postavy v Simpsonových / Echo24.cz / 27. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SRTdq/belosi-uz-nebudou-namlouvat-nebelosske-postavy-v-simpsonovych>
- [37] Kulturní čistka. Stát Rhode Island mění oficiální název, škrtná slovo „plantáže“ / Echo24.cz / 25. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SJ4Cy/kulturni-cistka-stat-rhode-island-meni-oficialni-nazev-skrta-slovo-plantaze>
- [38] Lídr labouristů vyhodil členku svého týmu. Sdílela antisemitskou konspirační teorii / Echo24.cz / 25. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/Stpxb/lidr-labouristu-vyhodil-clenku-sveho-tymu-sdilela-antisemitskou-konspiracni-teorii>
- [39] Rozruch u české ambasády: Přejmenujte Mouřenínovu ulici a metro, žádají zelení / Echo24.cz / 25. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SaDwb/rozzuch-u-ceske-ambasady-prejmenujte-moureninovu-ulici-a-metro-zadaji-zeleni>
- [40] Černošský závodník našel v garáži oprátku a mluvil o rasismu. Podle FBI šlo o kliku / Echo24.cz / 24. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SYmXX/cernossky-zavodnik-nasel-v-garazi-opratku-a-mluvil-o-rasismu-podle-fbi-slo-o-kliku>
- [41] Co si mohou progresivisté vzít z osudu Milana Kundery? / Echo24.cz, Dalibor Balšínek / 23. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/S8V72/co-si-mohou-progresiviste-vzit-z-osudu-milana-kundery>
- [42] „Bastard.“ V USA poničili i památník spisovatele Cervantese. Za to, že byl Španěl / Echo24.cz / 23. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SZpHv/bastard-v-usa-ponicili-i-pamatnik-spisovatele-cervantese-za-to-ze-byl-spanel>
- [43] BBC zavádí kvóty pro ženy, menšiny i lesby. Na rozmanitost vydá 100 milionů liber / Echo24.cz / 23. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SBXUp/bbc-zavadi-kvoty-pro-zeny-mensiny-i-lesby-na-rozmanitost-vyda-100-milionu-liber>
- [44] Do „autonomní zóny“ v Seattlu se kvůli víkendové střelbě zřejmě vrátí policie / Echo24.cz / 23. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SnCp4/do-autonomni-zony-v-seattlu-se-kvuli-vikendove-strelbe-zrejme-vrati-policie>
- [45] Muzeum v New Yorku odstraní slavnou Rooseveltovu sochu / Echo24.cz / 22. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SzcLF/muzeum-v-new-yorku-odstrani-slavnou-rooseveltovu-sochu>
- [46] Proč tak málo protestů. Svět zachvátila další epidemická infekce / Echo24.cz, Martin Weiss / 21. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SpF2e/proc-tak-malo-protestu-omezena-pritazlivost-davoveho-silenstvi>
- [47] „Když hodně testujete, tak najdete hodně případů.“ Trump vyzval ke zpomalení testování / Echo24.cz / 21. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/Sh3UK/kdyz-hodne-testujete-tak-najdete-hodne-pripadu-trump-vyzval-ke-zpomaleni-testovani>
- [48] Jste pokrytci, vzkázal Pompeo OSN. Odsoudíte americkou policii, ale ne autoritářské režimy / Echo24.cz / 20. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/Sftmx/jste-pokrytci-vzkazal-pompeo-osn-odsoudite-americkou-policii-ale-ne-autoritarske-rezimy>
- [49] Evropský parlament se zastal demonstrantů v USA. „Na životech černochoů záleží,“ odhlasoval v prohlášení / Echo24.cz / 20. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SmAvm/europsky-parlament-se-zastal-demonstrantu-v-usa-na-zivotech-cernochu-zalezi-odhlasoval-v-prohlaseni>

- [50] Šilenství kolem soch. V Německu odhalili sochu Lenina, v USA šel k zemi autor hymny / Echo24.cz / 20. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SpX2f/silenstvi-kolem-soch-v-nemecku-odhalili-sochu-lenina-v-usa-sel-k-zemi-autor-hymny>
- [51] V USA je trendy být protizákonný. Je právo na násilí skutečně posvátné a zaslouží si to Amerika? Reflex.cz, Jefim Fištejn / 20. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/komentare/101647/v-usa-je-trendy-byt-protizakonny-je-pravo-na-nasili-skutecne-posvatne-a-zaslouzi-si-to-amerika.html>
- [52] Sociální sítě opět zasáhly proti příspěvkům Donalda Trumpa / Echo24.cz / 19. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SgL3H/socialni-site-opet-zasahly-proti-prispevkum-donald-trumpa>
- [53] Britská centrální banka a anglikánská církev se omluvily za otrokářství / Echo24.cz / 19. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SBZZy/britska-centralni-banka-a-anglikanska-cirkev-se-omluvily-za-otrokarstvi>
- [54] Policisté protestovali proti protestům. „Tady nejsme v USA. Není to totéž“ / Echo24.cz / 19. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SpfR9/policiste-protestovali-proti-protestum-tady-nejsme-v-usa-neni-to-totez>
- [55] Černošský farmář zmizí z obalů značky Uncle Ben's / Echo24.cz / 19. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/Si8xT/cernossky-farmar-zmizi-z-obalu-znacky-uncle-bens>
- [56] Pelosiová zasahuje: Obrazy šéfu Sněmovny reprezentantů, kteří sloužili Konfederaci, musí pryč / Echo24.cz / 18. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/S2r8K/pelosiova-zasahuje-obrazy-sefu-snemovny-reprezentantu-keri-slouzili-konfederaci-musi-pryc>
- [57] Místo třídního boje nastává válka mezi rasami, říká v šokujícím rozhovoru bývalý francouzský premiér / Echo24.cz / 18. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SfGCZ/misto-tridniho-boje-nastava-valka-mezi-rasami-rika-v-sokujicim-rozhovoru-byvaly-francouzsky-premier>
- [58] Fender vyhodil slavného výrobce kytar Johna Cruze. Důvodem bylo sdílení nevhodného memu / Echo24.cz / 18. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SSLPY/fender-vyhodil-slavneho-vyrobce-kytar-johna-cruze-duvodem-bylo-sdileni-nevhodneho-memu>
- [59] „Nástupnická ideologie“ se dere k moci. Současné šilenství jen tak neskončí / Echo24.cz, Ondřej Šmigol / 18. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SM44p/nastupnicka-ideologie-se-dere-k-moci-soucasne-silenstvi-jen-tak-neskonci>
- [60] Posprejování Churchillovy sochy mě velmi urazilo, řekl Zeman / Echo24.cz / 17. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/ST83f/posprejovani-churchillovy-sochy-me-velmi-urazilo-rekl-zeman>
- [61] Násilí patří k Americe stejně jako třešňový koláč. K pochopení protestů stačí zběžně znát historii USA / Reflex.cz, Veronika Zenklová / 17. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/zajimavosti/101661/nasili-patri-k-americe-stejne-jako-tresnovy-kolac-k-pochopeni-protestu-staci-zbezne-znat-historii-usa.html>
- [62] Kdyby nebylo Churchilla, mnozí z nás by tu nebyli. Zboříme i pyramidy? / Forum24.cz / 16. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.forum24.cz/kdyby-nebylo-churchilla-mnozi-z-nas-by-tu-nebyli-zborime-i-pyramidy/>
- [63] Trump navrhl posílení standardů u policie. Špatných policistů je ale malé procento, dodává / Echo24.cz / 16. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SqpYc/trump-navrhl-posileni-standardu-u-policie-spatnychpolicistu-je-ale-male-procento-dodava>
- [64] Britský premiér Johnson chce zřídit komisi pro boj s rasovou nerovností / Echo24.cz / 16. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SARzz/britsky-premier-johnson-chce-zridit-komisi-pro-boj-s-rasovou-nerovnosti>
- [65] O zbaběném davu ze sociálních sítí, Robespieri z Twitteru. Rozhovor o amerických médiích / Echo24.cz, Ondřej Štindl / 16. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SLevB/o-zbabelem-davu-ze-socialnich-siti-robepieri-z-twitteru-rozhovor-o-americkych-mediich>

- [66] VIDEO: Černoch zabítý policií zemřel po dvou střelách do zad, uvedla pitva / Echo24.cz / 15. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/Sxv8S/video-cernoch-zabity-policii-zemrel-po-dvou-strelach-do-zad-uedla-pitva>
- [67] Vondra: Západ oslabuje sám sebe, Rusko a Čína se musí popadat za břicho / Forum24.cz / 14. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.forum24.cz/vondra-zapad-oslabuje-sam-sebe-rusko-a-cina-se-musi-popadat-za-bricho/>
- [68] „Špinaví Židé.“ Pochod proti rasismu ve Francii ve zvrhnul / Echo24.cz / 15. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SweCF/spinavi-zide-pochod-proti-rasismu-ve-francii-se-zvrhnul>
- [69] Trump vyhrožuje, že se přestane dívat na fotbal / Echo24.cz / 14. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/Si4A8/trump-vyhrozuje-ze-se-prestane-divat-na-fotbal>
- [70] Demonstrant pomoci pamětní desku mrtvého policisty. Skončil ve vězení / Echo24.cz / 14. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/S4kWS/demonstrant-pomocil-pametni-desku-mrtveho-policisty-skoncil-ve-vezeni>
- [71] Na demonstraci proti rasismu se v Paříži sešly tisíce lidí / Echo24.cz / 13. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SzGwa/na-demonstraci-proti-rasismu-se-v-parizi-sesly-tisice-lidi>
- [72] Tři stovky lidí v Praze protestovaly proti rasismu a policejnímu násilí / Echo24.cz / 13. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SWDJf/tri-stovky-lidi-v-praze-protestovaly-proti-rasismu-a-policejnimu-nasili>
- [73] „Británie byla první rasistická země na světě.“ Reportáž z nepokojů v Londýně / Echo24.cz, Štěpán Hobza / 13. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SkqWc/britanie-byla-prvni-rasisticka-zeme-na-svete-reportaz-z-nepokoju-v-londyne>
- [74] Americká policie stojí s třesoucím se prstem na spoušti. V čem je její problém? / Echo24.cz, Ondřej Štindl / 13. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SEepM/americka-policie-stoji-s-tresoucim-se-prstem-na-spousti-v-cem-je-jeji-problem>
- [75] Expert o rasových nepokojích v USA: Trump by si mohl pohodlně nakráčat k znovuzvolení / Reflex.cz, Pavlína Horáková / 13. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/zajimavosti/101603/expert-o-rasovych-nepokojich-v-usa-trump-by-si-mohl-pohodlne-nakracet-k-znovuzvoleni.html>
- [76] Za rabování v Americe může Soros a Merkelová je Hitlerova dcera, odhalili dezinformátoři / Forum24.cz / 12. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.forum24.cz/za-rabovani-v-americe-muze-soros-a-merkelova-je-hitlerova-dcera-odhalili-dezinformatori/>
- [77] Churchillův rasismus je mimořádně zbytečné téma. Naším problémem je rasismus Okamury / Forum24.cz / 12. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.forum24.cz/churchilluv-rasismus-je-mimoradne-zbytecne-tema-nasim-problemem-je-rasismus-okamury/>
- [78] Jak se žije v autonomní zóně v Seattlu? Koncerty, zahradničení, ale i problémy s bezdomovci / Echo24.cz / 12. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SzTeL/jak-se-zije-v-autonomni-zone-v-seattlu-koncerty-zahradniceni-ale-i-problemy-s-bezdomovci>
- [79] Město Hamilton na Novém Zélandu odstranilo sochu velitele Hamiltona / Echo24.cz / 12. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SxM9i/mesto-hamilton-na-novem-zelandu-odstranilo-sochu-velitele-hamiltona>
- [80] „Vrah. Kolonizátor.“ Dav zdevastoval i sochu bojovníka proti otrokářství / Echo24.cz / 12. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/S6jav/vrah-kolonizator-dav-zdevastoval-i-sochu-bojovnika-proti-otrokarstvi>
- [81] V Seattlu přišli policisté o stanici. Ze čtvrti se stáhli a řídí ji lid komuny / Echo24.cz / 12. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SYEZD/v-seattlu-prisli-policiste-o-stanici-ze-ctvrti-se-stahli-a-ridi-ji-lid-komuny>

- [83] Exsenátorka Filipiová: Ničení soch, rušení policie, víc než dvě pohlaví? Politici se bojí nadvlády médií / Reflex.cz, Daniela Filipiová / 12. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/komentare/101588/exsenatorka-filipiova-niceni-soch-ruseni-policie-vic-nez-dve-pohlavi-politici-se-boji-nadvlady-medii.html>
- [84] Vandal posprejoval podstavec sochy Churchilla v Praze 3. Zůstane, i kdybychom ji měli mýt do zblbnutí, ujistil starosta / Forum24.cz / 11. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.forum24.cz/vandal-posprejoval-podstavec-sochy-churchilla-v-praze-zustane-i-kdybychom-jej-meli-myt-do-zblbnuti-ujistil-starosta/>
- [85] Zákaz Ligy gentlemanů. Stopku dostaly dva britské seriály a pořady s policisty / Echo24.cz / 11. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/Sm5Ax/zakaz-ligy-gentlemanu-stopku-dostaly-dva-britske-serialy-a-porady-s-policisty>
- [86] Po sochách se čmárá už i v Praze. „Byl rasista,“ napsali na sochu Churchilla / Echo24.cz / 11. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/S4Q4a/po-sochach-se-cmara-uz-i-v-praze-byl-rasista-napsali-na-sochu-churchilla>
- [87] Už vadí i zakladatel skautingu. Socha Baden-Powella má být odstraněna kvůli jeho rasistickým názorům / Echo24.cz / 11. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SNA8P/uz-vadi-i-zakladatel-skautingu-socha-baden-powella-ma-byt-odstranena-kvuli-jeho-rasistickym-nazorum>
- [88] „Očista zničí všechna černá stvoření.“ Z Magicu zmizely problémové kartičky / Echo24.cz, Viet Tran / 11. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/StYmm/ocista-znici-vsechna-cerna-stvoreni-z-magicu-zmizely-problemove-karticky>
- [89] VIDEO: Protestující přes noc strhli sochu Kryštofa Kolumba i prezidenta Davise / Echo24.cz / 11. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SgFzu/video-protestujici-pres-noc-strhli-sochu-krystofa-kolumba-i-prezidenta-davise>
- [91] USA se hádají o sochy v kapitolu. Pelosiová je chce pryč / Echo24.cz / 11. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SBQ9m/usa-se-hadaji-o-sochy-v-kapitolu-pelosiova-je-chce-pryc>
- [92] Jediná naděje pro Trumpa jsou excesy demokratů / Echo24.cz, Ondřej Štindl / 11. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/Shb7Y/jedina-nadeje-pro-trumpa-jsou-excesy-demokratu>
- [93] Byl rasista! Neznámý vandal pospojoval Churchillovu sochu v Praze, radnice ji nechá umýt / Reflex.cz / 11. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/zpravy/101582/byl-rasista-neznamy-vandal-posprejoval-churchillovu-sochu-v-praze-radnice-ji-necha-umyt.html>
- [94] OBRAZEM: Seznam pomníků osobností, které mají být zničeny, v lepším případě demontovány / Echo24.cz / 10. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/Su6Pa/obrazem-seznam-pomniku-osobnosti-ktere-maji-byt-zniceny-v-lepsim-pripade-demontovany>
- [95] HBO stáhla legendární film Jih proti Severu. Je prý rasistický a plný předsudků / Echo24.cz / 10. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SnPFP/hbo-stahla-legendarni-film-jih-proti-severu-je-pry-rasisticky-a-plny-predsudku>
- [96] Šéfem amerického letectva se poprvé stane černoch / Echo24.cz / 10. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SYh7T/sefem-americkeho-letectva-se-poprve-stane-cernoch>
- [97] V USA se konal pohřeb Floyda, jenž zemřel po zákroku policie / Echo24.cz / 9. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SbZyu/v-usa-se-konal-pohreb-floyda-jenz-zemrel-po-zakroku-policie>
- [98] Alternativní nepřímý přenos z pohřbu George Floyda, zakleknutého Afroameričana / Reflex.cz / 9. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/divoky-kacer/101557/alternativni-nepri-my-prenos-z-pohrbu-george-floyda-zakleknuteho-afroamericana.html>
- [99] Minneapolis zruší svou policii. Nahradí ji „transformativní model veřejné bezpečnosti“ / Echo24.cz / 8. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SwNwP/minneapolis-zrusi-svou-policii-nahradi-ji-transformativni-model-verejne-bezpecnosti>

- [100] VIDEO: Neznámý útočník zřejmě postřelil demonstranta v Seattlu / Echo24.cz / 8. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SGjxG/video-neznamy-utocnik-zrejme-postrelil-demonstranta-v-seattlu>
- [101] Účet kopírující tweety prezidenta byl po třech dnech zablokován kvůli propagaci násilí / Echo24.cz / 8. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SLRga/ucet-kopirujici-tweety-prezidenta-byl-po-trech-dnech-zablokovan-kvuli-propagaci-nasili>
- [102] V USA díky zapalování kostelů a rabování konečně zastavili rasismus. Je to obrovské vítězství! / Reflex.cz, Dominik Landsman / 8. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/divoky-kacer/101518/v-usa-diky-zapalovani-kostelu-a-rabovani-konecne-zastavili-rasismus-je-to-obrovske-vitezstvi.html>
- [103] V amerických i evropských městech probíhají protesty proti rasismu / Forum24.cz / 7. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.forum24.cz/v-londyne-madridu-rime-ci-budapesti-se-protestovalo-proti-rasismu/>
- [104] Demonstrace se v Londýně a Berlíně zvrtyly. Protestující po policistech házeli lahve i jízdní kola / Echo24.cz / 7. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/Snke7/demonstrace-se-v-londyne-a-berline-zvrtly-protestujici-po-policistech-hazeli-lahve-i-jizdni-kola>
- [107] Při demonstraci hnutí Black Lives Matter pomohli a počmárali sochu Churchilla. Na výročí Dne D / Echo24.cz / 6. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/STwNF/pri-demonstraci-hnuti-black-lives-matter-pomocili-a-pocmarali-sochu-churchilla-na-vyroci-dne-d>
- [108] Policisté v Buffalu se vzbouřili a vystoupili ze solidarity s vyšetřovanými kolegy z útvaru / Echo24.cz / 6. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SfDH4/policiste-v-buffalu-se-vzbouřili-a-vystoupili-ze-solidarity-s-vysetrovanymi-kolegy-z-utvaru>
- [109] Radikální levice se zmocňuje řady prestižních institucí / Echo24.cz, Ondřej Šmigol / 6. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SVjDT/radikalni-levice-se-zmocnuje-rady-prestiznich-instituci>
- [110] „Na černých životech záleží“ i v Česku. Praha se připojila k demonstracím proti rasovému násilí / Reflex.cz, Zbyněk Pecák / 6. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/zpravy/101508/na-cernych-zivotech-zalezi-i-v-cesku-praha-se-prijila-k-demonstracim-proti-rasovemu-nasili.html>
- [111] „Doufejme, že se George dívá a říká, že je to skvělá věc.“ Překvapivě našlo práci 2,5 milionů Američanů / Echo24.cz / 5. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/S6Hf5/doufejme-ze-se-george-diva-a-rika-ze-je-to-skvela-vec-prekvapive-naslo-praci-25-milionu-americanu>
- [112] „Policie je neschopná nápravy.“ Zastupitelé Minneapolis ji chtějí trvale rozpustit a zít „bez násilí“ / Echo24.cz / 5. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/Sf2wt/policie-je-neschopna-napravy-zastupitele-minneapolis-ji-chteji-trvale-rozpustit-a-zit-bez-nasili>
- [113] „Stále čekám...“ Greta se zlobí, že EU neodsoudila policejní brutality v USA / Echo24.cz / 5. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/ShHxv/stale-cekam-greta-se-zlobi-ze-eu-neodsoudila-policejni-brutality-v-usa>
- [114] VIDEO: Policisté při protestech v Buffalu vážně zranili 75letého muže / Echo24.cz / 5. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SMPBE/video-policiste-pri-protestech-v-buffalu-vazne-zranili-75letho-muze>
- [115] Česka žijící v USA: Část města, kde jsem žila, je po protestech zdemolovaná. Nikdo neví, co bude / Forum24.cz / 4. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.forum24.cz/ceska-zijici-v-usa-cast-mesta-kde-jsem-zila-je-po-protestech-zdemolovana-nikdo-nevi-co-bude/>
- [116] Protesty, rabování a mediální realita / Forum24.cz / 4. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.forum24.cz/protesty-rabovani-a-medialni-realita/>
- [117] Záběry, které otrásly Amerikou. Policista Floydovi klečel na krku dlouhých 9 minut / Forum24.cz / 4. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.forum24.cz/zabery-ktere-otrasly-amerikou-policista-floydovi-klecel-na-krku-dlouhych-9-minut/>

- [118] Tisíce demonstrantů a tisíce pravd / Echo24.cz, Martin Weiss / 4. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SQ9fU/tisice-demonstrantu-a-tisice-pravd>
- [119] Vražda Floyd je něco strašného. Trumpův policíkový styl je kontroverzní, řekla Merkelová / Echo24.cz / 4. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SZnwD/vrazda-floyda-je-neco-strasneho-trumpuv-politicky-styl-je-kontroverzni-rekla-merkelova>
- [120] „Proč mě zatýkáte?“ Policista klečel muži na krku jen týden před Floydovou smrtí / Echo24.cz / 4. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SzNUG/proc-me-zatykate-policista-klecel-muzi-na-krku-jen-tyden-pred-floydovou-smrti>
- [121] Floyd byl nakažený koronavirem, ukázala pitva. V těle měl také omamné látky / Echo24.cz / 4. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/STHMQ/floyd-byl-nakazeny-koronavirem-ukazala-pitva-v-tele-mel-take-omamne-latky>
- [122] Nepokoje v USA / Echo24.cz / 4. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SWZKQ/nepokoje-v-usa>
- [123] Video. Minutu po minutě. Jak to bylo se zatčením a zabitím George Floyd / Echo24.cz / 4. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SP33D/video-minutu-po-minute-jak-to-bylo-se-zatcenim-a-zabitim-george-floyda>
- [124] Trump mírní svá slova. Nasadit armádu na potlačení nepokojů podle něj nebude nutné / Echo24.cz / 4. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/S79QK/trump-mirni-sva-slova-nasadit-armadu-na-potlacen-nepokoju-podle-nej-nebude-nutne>
- [125] Virus made in USA: Americké protesty v jiné podobě. Blíží se Trumpův konec? / Reflex.cz, Viliam Buchert / 4. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/komentare/101448/virus-made-in-usa-americke-protesty-v-jine-podobe-blizi-se-trumpuv-konec.html>
- [127] Trump kvůli nepokojům povolal směrem k Washingtonu 1600 vojáků / Echo24.cz / 3. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SLyBW/trump-kvuli-nepokojum-povolal-smerem-k-washingtonu-1600-vojaku>
- [128] Policie nás zabije dřív, než korona. Organizátorky protestů v Londýně tvrdí, že žijí v rasistické zemi / Reflex.cz, Veronika Zenklová / 3. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/zajimavosti/101475/policie-nas-zabije-driv-nez-korona-organizatorky-protestu-v-londyne-tvrdi-ze-ziji-v-rasisticke-zemi.html>
- [129] Černošské protesty se přelily do Francie. Je to projev frustrace, nepovedené integrace a sebelitosti / Reflex.cz, Andrea Machová / 3. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/komentare/101477/cernosske-protesty-se-prelily-do-francie-je-to-projev-frustrace-nepovedene-integrace-a-sebelitosti.html>
- [130] Americká města zavedla přísné večerky. V Los Angeles se po 18. hodině nesmí ven / Forum24.cz / 2. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.forum24.cz/americka-mesta-zavedla-prisne-vecerky-v-los-angeles-se-po-6-hodine-nesmi-ven/>
- [131] V USA odstraňují další sochu. Voják Konfederace není dnes pohodlný / Echo24.cz / 2. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SK7zy/v-usa-odstranuji-dalsi-sochu-vojak-konfederace-neni-dnes-pohodlny>
- [132] Když se bouří znuřená mládež / Echo24.cz, Ondřej Šmigol / 2. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/S5aUz/kdyz-se-bouri-znuredena-mladez>
- [134] V USA se protestuje už v sedmi desítkách měst / Echo24.cz / 2. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SepmU/v-usa-se-protestuje-uz-v-sedmi-desitkach-mest>
- [135] Trump v televizním projevu nařídil mobilizovat civilní i vojenské zdroje k potlačení protestů / Echo24.cz / 2. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SteVq/trump-v-televiznim-projevu-naridil-mobilizovat-civilni-i-vojenske-zdroje-k-potlacen-protestu>

- [136] Nepokoje v USA: Rasové demonstrace, které opanovala krajní levice, mohou ve volbách pomoci spíše Trumpovi / Reflex.cz, Petr Sokol / 2. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/komentare/101465/nepokoje-v-usa-rasove-demonstrace-ktere-opanovala-krajni-levice-mohou-ve-volbach-pomoci-spise-trumpovi.html>
- [137] Záplava tmavých čtverců aneb Proč se Instagram halí do černého? / Reflex.cz, Petr Vagner / 2. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/zajimavosti/101453/zaplava-tmavych-ctvercu-aneb-proc-se-instagram-hali-do-cerneho.html>
- [138] Trump nařídil mobilizaci. Nepokoje v USA chce zastavit povoláním všech dostupných vojenských sil / Reflex.cz / 2. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/zpravy/101445/trump-naridil-mobilizaci-nepokoje-v-usa-chce-zastavit-povolanim-vsech-dostupnych-vojenskych-sil.html>
- [139] Na policistu, který je kvůli smrti černocha obviněn z vraždy, chodily opakovaně stížnosti / Echo24.cz / 1. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/Ss4yH/na-policistu-ktery-je-kvuli-smrti-cernocha-obvinen-z-vrazdy-chodily-opakovane-stiznosti>
- [140] VIDEO: Při zásahu policie v USA byla zraněna devítiletá dívka / Echo24.cz / 1. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SVwfY/video-pri-zasahu-policie-v-usa-byla-zranena-devitileta-divka>
- [141] Trump se kvůli demonstrantům krátce schoval do bunkru / Echo24.cz / 1. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/STLCK/trump-se-kvuli-demonstrantum-kratce-schoval-do-bunkru>
- [143] Hvězdný Michael Jordan podpořil demonstranty. „Už máme dost rasismu“ / Echo24.cz / 1. 6. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SdVBd/hvezdny-michael-jordan-podporil-demonstranty-uz-mame-dost-rasismu>
- [144] USA v plamenech: Tisíce zatčených, zákaz vycházení, ohně před Bílým domem. Trump se ukryval v bunkru / Reflex.cz / 1. 6. 2020 / Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/zpravy/101428/usa-v-plamenech-tisice-zatcenyh-zakaz-vychazeni-ohne-pred-bilym-domem-trump-se-ukryval-v-bunkru.html>
- [145] Výbuch nepokojů v USA: Napětí rostlo dlouho. Na vině je policie, zločinnost i zbraně / Forum24.cz / 31. 5. 2020 / Dostupné z: <https://www.forum24.cz/vybuch-nepokoju-v-usa-napeti-rostlo-dlouho-na-vine-je-policie-zlocinnost-i-zbrane/>
- [146] Zařadíme Antifu mezi teroristické organizace, oznámil Trump / Echo24.cz, 31. 5. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SYKAN/zaradime-antifu-mezi-teroristicke-organizace-oznamil-trump>
- [147] Šéf hokejových „tučňáků“ zachránil novináře. Demonstranti poškodili sochu Lemieux / Echo24.cz, 31. 5. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/ScEU2/sef-hokejovych-tucnaku-zachranil-novinare-demonstranti-poskodili-sochu-lemieux>
- [148] VIDEO: Smrt černocha Floyd a žene davy do ulic. Policisté v New Yorku najeli do lidí / Echo24.cz, 31. 5. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SrNi4/video-smrt-cernocha-floyda-zene-davy-do-ulic-policiste-v-new-yorku-najeli-do-lidi>
- [149] Twitter cenzuroval Trumpův příspěvek o nasazení armády. Měl „oslavovat násilí“ / Echo24.cz, 31. 5. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SQJhJ/twitter-cenzuroval-trumpuv-prispevek-o-nasazeni-armady-mel-oslavovat-nasili>
- [150] Může americká CNN, která se věnuje novinářskému džihádu, souznít s českou Primou? Jen těžko / Reflex.cz, Viliam Buchert / 31. 5. 2020 / Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/komentare/101422/muze-americka-cnn-ktera-se-venuje-novinarskemu-dzihadu-souznit-s-ceskou-primou-jen-tezko.html>
- [151] Mrtvý černoch strávil pět let ve vězení za ozbrojené vloupání. V Minneapolis chtěl začít nový život / Echo24.cz / 30. 5. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SbuXi/mrtvy-cernoch-stravil-pet-let-ve-vezeni-za-ozbrojene-vloupani-v-minneapolis-chtel-zacit-novy-zivot>

[152] Twitter cenzuroval Trumpův příspěvek. Měl „oslavovat násilí“ / Echo24.cz / 30. 5. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SQJhJ/twitter-cenzuroval-trumpuv-prispevek-o-nasazeni-armady-mel-oslavovat-nasili>

[153] Důvod nepokojů v USA? Z amerických protestů proti policejnímu násilí se klube celostátní problém / Reflex.cz, Adam Křivánek / 30. 5. 2020 / Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/zpravy/101421/duvod-nepokoju-v-usa-z-americkyh-protestu-proti-policejnimu-nasili-se-klube-celostatni-problem.html>

[154] VIDEO: Policie zadržela reportéra CNN přímo v živém vysílání / Forum24.cz / 29. 5. 2020 / Dostupné z: <https://www.forum24.cz/video-policie-zadrzela-reportera-cnn-primo-v-zivem-vysilani/>

[155] FOTOGALERIE: Americká města se bouří proti policejní brutalitě. Kvůli “zakleknutému černochovi” / Echo24.cz / 29. 5. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SLw3X/boure-proti-policejni-brutalite-policie-zatkla-cernossekeho-zpravodaje-cnn>

[156] Zlom v případě mrtvého černocho. Policista, který mu klečel na krku, je obviněn z vraždy / Echo24.cz / 29. 5. 2020 / Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SFS2Q/zlom-v-pripadu-mrtveho-cernocho-policista-ktery-mu-klecel-na-krku-je-obvinen-z-vrazdy>